Основна школа „12. септембар“
Трг Ђорђа Станојевића бб
Неготин

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

за период 2026/27 – 2029/30

019/570-340, 570-341
e-mail: os12@mts.rs

САДРЖАЈ:

1.	**Сврха, циљеви и задаци школског програма**	**5**
	1.1. Сврха програма образовања	**5**
	1.2. Циљеви школског програма	**6**
	1.3. Полазне основе за израду школског програма	**7**
2.	**Назив, врста и трајање**	**11**
3.	**Индивидуални образовни план за социјално ускраћене ученике и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом**	**12**
4.	**Исходи**	**14**
5.	**Наставни план основног образовања и васпитања**	**17**
	5.1. Први циклус основног образовања и васпитања	**17**
	5.2. Други циклус основног образовања и васпитања	**19**
6.	**Први циклус основног образовања и васпитања**	**22**
	6.1. Програми наставних предмета у првом разреду	**22**
	6.1.1. Тематски план за први разред	**22**
	6.1.2. Програми обавезних наставних предмета у првом разреду	**23**
	6.1.3. Програми обавезних изборних наставних предмета у првом разреду	**65**
	6.2. Програми наставних предмета у другом разреду	**69**
	6.2.1. Програми обавезних наставних предмета у другом разреду	**69**
	6.2.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у другом разреду	**98**
	6.3. Програми наставних предмета у трећем разреду	**102**

6.3.1. Програми обавезних наставних предмета у трећем разреду 102
6.3.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у трећем разреду 150
6.4. Програми наставних предмета у четвртом разреду 158
6.4.1. Програми обавезних наставних предмета у четвртом разреду 158
6.4.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у четвртом разреду 196
7. Други циклус основног образовања и васпитања 202
7.1. Програми наставних предмета у петом разреду 202
7.1.1. Програми обавезних наставних предмета у петом разреда 202
7.1.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у петом разреду 238
7.2. Програми наставних предмета у шестом разреду 241
7.2.1. Програми обавезних наставних предмета у шестом разреду 241
7.2.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у шестом разреду 314
7.3. Програми наставних предмета у седмом разреду 317
7.3.1. Програми обавезних наставних предмета у седмом разреду 317
7.3.2. Програми обавезних изборних предмета у седмом разреду 359
7.4. Програми наставних предмета у осмом разреду 364
7.4.1. Програми обавезних наставних предмета у осмом разреду 364
7.4.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у осмом разреду 423
8. Програм индивидуалних вежби за ученике са сметњама у развоју 427
8.1. Логопедски рад 427
8.2. Психомоторни рад 432
8.3. Корективно – превентивни рад 435

9. Програм допунске наставе **442**

9.1 Програм допунске наставе у првом циклусу **442**

9.2. Програм допунске наставе у другом циклусу **443**

10. Програм културних активности школе **445**

11. Програм школског спорта и спортских активности **448**

12. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања **450**

13. Програм превенције других облика ризичног понашања **453**

14. Програм слободних активности ученика **455**

15. Програм професионалне оријентације **458**

16. Програм здравствене заштите **461**

17. Програм социјалне заштите **463**

18. Програм заштите животне средине **465**

19. Програм сарадње са локалном самоуправом **467**

20. Програм сарадње са породицом **470**

21. Програм једнодневног излета **473**

22. Програм безбедности и здравља на раду **475**

23. Додатна подршка у образовању деце и ученика са сметњама у развоју **482**

24. Праћење и евалуација остваривања школског програма **485**

1. Сврха, циљеви и задаци школског програма

1.1. Сврха програма образовања

Квалитетно образовање и васпитање које омогућава стицање знања кроз обавезне, изборне и факултативне предмете и њихове обавезне и слободне садржаје. Развијање знања, вештина ставова и вредности које оспособљавају ученике да успешно задовоље своје потребе и интересе, развијају сопствену личност и потенцијале, поштују друге особе и њихов идентитет, потребе и интерес као и задовољење друштвених потреба и интереса у складу са савременим тенденцијама модерног друштва и доприносе демократском, економском и културном развоју друштва.

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Програми наставе и учења намењени су наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Настава треба да обезбеди сигурну, подстицајну и подржавајућу средину за учење у којој се негује атмосфера интеракције и однос уважавања, сарадње, одговорности и заједништва.

1.2. Циљеви школског програма

1. Пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета и ученика, у складу са његовим узрастом развојним потребама и интересовањима;
2. Подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
3. Уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
4. Развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;
5. Стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова, језичке, математичке, научне, уметничке, културне, техничке, информатичке писмености, неопходних за живот и рад у савременом друштву;
6. Развој стваралачких способности, креативности, проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија;
7. Развој мотивације за учење, оспособљавање за самостално учење, учење и образовање током целог живота и укључивање у међународне образовне и професионалне процесе;
8. Оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању, професионалном раду и свакодневном животу;
9. Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
10. Развој и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности, развијање и практиковање здравих животних стилова, потребе неговања и развоја физичких способности;

11. Развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;
12. Развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства и пријатељства;
13. Развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, права на различитост и бризи за друге, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
14. Формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика и свог језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина других народа;
15. Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости, поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву.

1.3. Полазне основе за израду школског програма

1. Закон о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020, 129/2021,92/2023 и 19/2025);
2. Закон о основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 - др. Закон, 129/2021, 92/23 и 19/2025);

3. Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом ("Сл. гласник РС", број 80/2018);

4. Правилника о критеријумима и стандардима пружања додатне подршке у образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју и инвалидитетом у васпитној групи одн. другој школи и породици („Сл. гласник РС“ бр. 70/2018);

5. Закон о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", бр. 35/2023);

6. Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања ("Сл. гласник РС", бр. 104/2024);

7. Правилник о општим стандардима постигнућа за матерњи језик за крај првог циклуса основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 85/2020);

8. Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. Године ("Сл. гласник РС", бр. 63/2021);

9. Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање ("Сл. гласник РС", бр. 11/2024);

10. Посебни протокол за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама, Министарство просвете, Београд 2007.;

11. Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", бр. 10/2024);

12. Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање ("Сл. гласник РС", бр. 74/2018);

13. Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом ("Сл. гласник РС", бр. 80/2018);

14. Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 1/2005, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011- др. правилник, 7/2011 – др. правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016 и 12/2018);

15. Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 10/2004, 20/2004, 1/2005, 3/2006, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011- др. правилник, 7/2011 – др. правилници, 1/2013, 4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016, 6/2017 и 12/2018);

16. Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019, 2/2020, 16/22, 1/23, 13/23, 14/23, 11/24 и 1/26) ;

17. Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 16/2018, 3/2019 и 5/2021 и 13/2023);

18. Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 11/2019, 6/2020, 7/2021, 1/2023 и 13/2023)

19. Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 6/2007, 2/2010, 7/2010 - др. правилник, 3/2011 – др. правилник, 1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017, 12/2018 и 15/2018– др. правилник);

20. Правилник о наставном програму за шести разред основног образовању и васпитању ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 5/2008, 3/2011 - др. правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018, 12/2018, 3/2020, 6/2020, 17/2021, 16/2022, 13/2023, 14/2023, 3/2024, 6/2025 и 1/2026);

21. Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 6/2009, 3/2011 - др. правилник, 8/2013, 11/2016, 12/2018, 3/2019, 12/2019 и 3/2020);

22. Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 2/2010, 3/2011 - др. правилник, 8/2013, 5/2014, 11/2016, 7/2017, 12/2018, 10/2019, и 3/2020);

23. Правилник о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог боравка („Сл.гласник РС“ бр. 77/2014);

24. Правилник о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности Основне школе („Сл.гласник РС – Просветни гласник“ бр. 5/2019 и 16/2020);

25. Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног и средњег образовања и васпитања ученика са сметњама у развоју („Сл. гласник РС“, 73/2016 и 45/2018);

26. Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл. гласник РС“, бр. 109/2021);

27. Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл. гласник РС“, бр. 22/2005, 51/2008, 88/2015, 105/2015, 48/2016 и 9/2022);

28. Правилник о вредновању квалитета рада установе („Сл. гласник РС” бр. 10/2019 и 77/2024);

29. Правилник о стандардима квалитета рада установе („Сл. гласник РС” бр. 14/2018 и 1/2024);

30. Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја („Сл. гласник РС-Просветни гласни” бр. 5/2011.);

31. Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Сл. гласник РС” бр. 30/2019);

32. Правилник о календару образовно – васпитног рада основне школе за школску 2026/2027. годину („Сл. гласник РС” бр. 3/2026);

33. Стручно упутство о начину израде школске документације, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, бр: 601-00-020/2025-01 од 22.08.2025.

2. Назив, врста и трајање

Школски програм за први и други циклус основног образовања и васпитања ОШ „12. септембар“ припремио је Стручни актив за развој школског програма.

Основно образовање и васпитање остварује се на на основу Школског програма за први и други циклус основног образовања и васпитања. Школски програм донео је Школски одбор за период од 2026/27. до 2031/32**.** године на седници Школског одбора одржаној 14. септембар 2026. године.

Школски програм донет је на основу наставног плана и програма, односно програма одређених облика стручног образовања. Школским програмом обезбеђује се остваривање принципа, циљева, стандарда постигнућа, према потребама ученика и родитеља, односно старатеља и локалне заједнице.

Школски програм ОШ „12. септембар“ Неготин за први и други циклус основног образовања и васпитања је основни радни документ који обухвата све садржаје, процесе и активности који су усмерени на остваривање циљева, задатака и исхода, а који су регулисани на националном и школском нивоу.

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПРОГРАМ ОСТВАРУЈЕ ЈЕ : СРПСКИ ЈЕЗИК

3. Индивидуални образовни план за социјално ускраћене ученике и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом

Индивидуални образовни план се припрема за ученике којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, каснијег укључивања у школовање, недовољног познавања језика и других разлога потребна додатна образовна подршка. Циљ индивидуалног образовног плана јесте постизање оптималног укључивања таквих ученика у редован образовно - васпитни рад и њихово осамостаљивање у вршњачком колективу. За сваког ученика појединачно, према његовим специфичним потребама и могућностима, припрема се прилагођен начин образовања који обухвата индивидуални образовни план, програм и начин рада који садрже:

1) дневни распоред активности часова наставе у одељењу;
2) дневни распоред рада са лицем које пружа додатну подршку и учесталост те подршке;
3) циљеве образовно-васпитног рада;
4) посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или све предмете са образложењем за одступање;
5) програм по предметима, у коме је прецизирано који садржаји се обрађују у одељењу, а који у раду са додатном подршком;
6) индивидуализован начин рада наставника, избор адекватних метода и техника образовно-васпитног рада.

Индивидуални образовни план доноси Педагошки колегијум на предлог Стручног тима за инклузивно образовање. Тим за инклузивно образовање чине наставник разредне наставе, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби педагошки асистент и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног

образовног плана. Наставник при планирању свог рада у одељењу усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика. Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник.

4. Исходи

Исходи представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности које ученик гради, проширује и продубљује. Полазећи од датих предметних исхода и садржаја од наставника се очекује да дати програм контекстуализује према потребама конкретног одељења имајући у виду карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале које ће користити, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже као и друге ресурсе школе и локалне средине.

Приликом планирања наставе и учења потребно је руководити се:

- индивидуалним разликама међу ученицима у погледу начина, темпа учења и брзине напредовања;
- интегрисаним приступом у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих предмета;
- партиципативним и кооперативним активностима које омогућавају сарадњу;
- превасходно активним и искуственим методама наставе и учења;
- уважавањем свакодневног искуства и знања које је ученик изградио ван школе, повезивањем активности и садржаја учења са животним искуствима ученика и подстицањем примене наученог и свакодневном животу;
- неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање;
- редовним и осмишљеним прикупљањем релевантних података о напредовању ученика, остваривању предметних исхода и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник као и до сада, креира свој годишњи (глобални) план рада из кога касније развија своје оперативне планове. Како су исходи дефинисани за крај наставне године, наставник треба да их операционализује прво у оперативним плановима, а потом и на нивоу конкретне наставне јединице. Од њега се очекује да за сваку наставну јединицу дефинише пирамиду исхода на три нивоа: оне које би сви ученици требало да достигну, оне које би већина ученика требало да

достигне и оне које би требало само неки ученици да достигну. На овај начин постиже се индиректна веза са стандардима на три нивоа постигнућа ученика. При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују. Неки се лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности (то се посебно односи на вештине). Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика, које је у првом разреду описно, само је део праћења и вредновања образовно-васпитне праксе. Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно - васпитне праксе.

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

1. Имати усвојен интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују;
2. Умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;
3. Бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену;
4. Умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
5. Бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;
6. Бити оспособљени за самостално учење;
7. Бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;
8. Моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;
9. Бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима;
10. Бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању;
11. Умети да препознају и уваже људска и дечја права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;

12. Имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;
13. Знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;
14. Бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице.

5. Наставни план основног образовања и васпитања

5.1. Први циклус основног образовања и васпитања

Облици образовно – васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик _____ _____језик [1]	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Српски језик као нематерњи[2]	2	72	2	72	3	108	3	108
3.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
6.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
7.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
9.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
10.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
УКУПНО: А		20-22*	720-792*	21-23*	756-828*	21-24*	756-864*	21-24*	756-864*
Ред. број	**Б. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ**								
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	36

2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе	2	72	2	72	2	72	2	72
3.	Српски као страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
УКУПНО: Б		1-3*	36-108*	1-3*	36-108*	1-3*	36-108*	1-3*	36-108*
УКУПНО: А+Б		21-23*	756-828*	22-24*	792-864*	22-25*	792-900*	22-25*	792-900*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети и изборни програми

Ред. број	**ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**	**ПРВИ РАЗРЕД**		**ДРУГИ РАЗРЕД**		**ТРЕЋИ РАЗРЕД**		**ЧЕТВРТИ РАЗРЕД**	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Редовна настава	21-23*	756-828*	22-24*	792-864*	22-25*	792-900*	22-25*	792-900*
2.	Допунска настава	1	36	1	36	2	36	2	36

Ред. број	**ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**	**ПРВИ РАЗРЕД**		**ДРУГИ РАЗРЕД**		**ТРЕЋИ РАЗРЕД**		**ЧЕТВРТИ РАЗРЕД**	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Час одељенског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности[5]	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Једнодневни излет	1 дан годишње		1 дан годишње		1 дан годишње		1 дан годишње	

Табеларни приказ обавезних и слободних ваннаставних активности

Ред. број	**ОБЛИК ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА**	**ПРВИ РАЗРЕД**	**ДРУГИ РАЗРЕД**	**ТРЕЋИ РАЗРЕД**	**ЧЕТВРТИ РАЗРЕД**

		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Логопедске в.индивидуалне	2	72	2	72	2	72	2	72
2.	Психомоторне в.индивидуалне	3	108	3	108	3	108	3	
3.	Корективно-превентивне в. индивид.	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Час ОЗ	1	36	1	36	1	36	1	36
5.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36	1	36	1	36	1	36

5.2. Други циклус основног образовања и васпитања

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Страни језик – енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
8.	Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
9.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
10.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
11.	Информатика и рачунарство	2	72	2	72	2	72	2	68
12.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
13.	Физичко и здравствено васпитање	2	72	2	72	3	108	3	102
Укупно : А		**23**	**828**	**24**	**864**	**27**	**972**	**27**	**918**
Ред. бр	**Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ**								

	ПРЕДМЕТИ								
1.	Верска настава / Грађанско васпитање[4]	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Страни језик – немачки језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	ОФА	1	54	1	54	/	/	/	/
Укупно : Б		**4**	**162**	**4**	**162**	**3**	**108**	**3**	**102**
Укупно : А+Б		**27**	**990**	**28**	**1026**	**30**	**1080**	**30**	**1020**
Ред. бр.	**В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**								
1.	Изборни предмет са листе понуђених	1	36	1	36	1	36	1	34
Укупно: А+Б+В		**28**	**1026**	**29**	**1062**	**31**	**1116**	31	1054
Ред. бр.	**Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**								
1.	Редовна настава	**28**	**1026**	**29**	**1062**	**31**	**1116**	**31**	**1054**
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
Ред. бр.	**Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗ. - ВАСПИТНОГ РАДА**								
	Обавезне ваннаставне активности								
1.	Час одељенског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
	Слободне наставне активности	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Једнодневни излет	1 дан		1 дан		1 дан		1 дан	

Табеларни приказ обавезних и слободних ваннаставних активности

Ред. број	**ОБЛИК ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА**	**ПЕТИ РАЗРЕД**		**ШЕСТИ РАЗРЕД**		**СЕДМИ РАЗРЕД**		**ОСМИ РАЗРЕД**	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Логопедске в.индивидуалне	2	72	2	72	2	72	2	70
2.	Психомоторне в.индивидуалне	1	36	1	36	1	36	1	34

3.	Корективно-превентивне в.индивид.	2	72	2	72	2	72	2	70
4.	Час ОЗ	1	36	1	36	1	36	1	34
5.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36	1	36	1	36	1	34

6. Први циклус основног образовања и васпитања

6.1. Програми наставних предмета у првом разреду

6.1.1. Тематски план за први разред

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ И ОБЛАСТИ	ТЕМЕ	МЕСЕЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ									
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
Српски језик Математика Ликовна култура Свет око нас Музичка култура Час одељенског старешине	**ШКОЛА**	+									
Српски језик Свет око нас Ликовна култура Музичка култура	**БИЉКЕ И ЖИВОТИЊЕ**								+	+	
Српски језик Свет око нас Ликовна култура Музичка култура Физичко васпитање	**ПРАЗНИЦИ**			+	+	+					
Српски језик Математика Свет око нас Ликовна култура Музичка култура	**ГОДИШЊА ДОБА**		+		+			+			+

6.1.2. Програми обавезних наставних предмета у првом разреду

- **СРПСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	10	22	11	15	12						**18**	**52**	**70**
2.	КЊИЖЕВНОСТ			3	6	3	8	13	9	8	2	**45**	**7**	**52**
3.	ЈЕЗИК ГРАМАТИКА, ПРАВОПИС, ОРТОЕПИЈА			3		1			1	1	1	**3**	**4**	**7**
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА СЛУШАЊЕ ГОВОР ЧИТАЊЕ ПИСАЊЕ	10	1	3		1	1	8	9	11	7	**9**	**42**	**51**
УКУПНО		20	23	20	21	17	9	21	19	20	10			**180**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И	Комуникативна компетенција,		Ученик ће бити у стању да:

1.	**ПИСАЊЕ**	компетенција за учење, компетенција за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенције за решавање проблема, компетенција за сарадњу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, компетенције за одговоран однос према околини		– разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; – влада основном техником читања и писања ћириличког текста; – разуме оно што прочита.
2.	**КЊИЖЕВНОСТ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенције за решавање проблема, компетенција за сарадњу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, компетенције за одговоран однос према околини	1.CJ.1.5.1. 1.CJ.1.5.2. 1.CJ.1.5.3. 1.CJ.1.5.4.	Ученик ће бити у стању да: – активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; – препозна песму, причу и драмски текст; – одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; – уочи ликове и прави разлику између

				њихових позитивних и негативних особина; – изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; – препозна загонетку и разуме њено значење; - препозна басну и разуме њено значење.
3.	**ЈЕЗИК ГРАМАТИКА, ПРАВОПИС, ОРТОЕПИЈА**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенције за решавање проблема, компетенција за сарадњу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, компетенције за одговоран однос према околини	1.CJ.1.3.1. 1.CJ.1.3.2. 1.CJ.1.3.4. 1.CJ.1.3.5. 1.CJ.1.3.6. 1.CJ1.3.8. 1.CJ.1.3.9. 1.CJ.1.3.10. 1.CJ.1.4.3.	Ученик ће бити у стању да: – разликује слово, реч и реченицу; – правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом односно интерпункцијским знаком на крају; – правилно употреби велико слово;

4.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенције за решавање проблема, компетенција за сарадњу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенције за одговорно учешће у демократском друштву, компетенције за одговоран однос према околини	1.CJ.0.1.1. 1.CJ.0.1.2. 1.CJ.0.1.5. 1.CJ.0.1.6. 1.CJ.0.1.7. 1.CJ.0.1.8. 1.CJ.1.2.1. 1.CJ.1.2.2. 1.CJ.1.2.3. 1.CJ.1.2.4. 1.CJ.1.2.5. 1.CJ.1.2.6. 1.CJ.1.2.7. 1.CJ.1.2.8. 1CJ.1.3.5,1CJ.1.3.6, 1CJ.1.2.6. 1CJ.0.1.4. 1CJ.1.3.1,1CJ.1.3.2, 1CJ.1.3.4.	
	СЛУШАЊЕ			Ученик ће бити у стању да: – пажљиво и културно слуша саговорнике; – слуша, разуме и парафразира поруку; – слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања.
	ГОВОР			Ученик ће бити у стању да: – учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; – обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; – усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; – усмено описује ствари из непосредног окружења; – бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове

				речи у свакодневном говору; – напамет говори краће књижевне текстове; – учествује у сценском извођењу текста.
	ЧИТАЊЕ			Ученик ће бити у стању да: – гласно чита, правилно и са разумевањем; – тихо чита (*у себи*) са разумевањем прочитаног; – пронађе информације експлицитно изнете у тексту.
	ПИСАЊЕ			Ученик ће бити у стању да: – примењује основна правописна правила; – пише читко и уредно; – писмено одговара на постављена питања; – спаја више реченица у краћу целину; – пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила.

- **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ/ТЕМА	**МЕСЕЦ**										**Обрада**	**Остали типови часа**	**Свега**
	IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			

1.	**Introduction**	1										-	1	1
2.	**Welcome to Happy House**	8	1									3	6	9
3.	**Pens and pencils**		8	1								3	6	9
4.	**Come and play**			7	2							3	6	9
5.	**Culture: School time**				1							-	1	1
6.	**Dressing up**				3	6						3	6	9
7.	**Happy birthday**						4	5				3	6	9
8.	**Culture: Good morning**							1				-	1	1
9.	**Bathtime!**							3	6			3	6	9
10.	**Animal friends**									6	3	3	6	9
11.	**Party time**										1	-	1	1
	Happy Christmas!				3							1	2	3
	Happy Easter!								2			1	1	2
УКУПНО		**9**	**9**	**8**	**9**	**6**	**4**	**9**	**8**	**6**	**4**	**23**	**49**	**72**

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ** **По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменојкомуникацији:**
1.	**Introduction** Поздрављање и представљање	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња	1.1.1.1.1.10. 1.2.1.1.2.4.	- поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације.

2.	**Welcome to Happy House!** Поздрављање; представљање себе и других; давање и тражење информација о другима.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини	1.1.1.1.1.2. 1.1.3. 1.1.4.1.1.10.1.1.11. 1.1.15.1.2.1.1.2.4.1.3.1. 2.1.1.	-представе себе и другог; -поздраве и отпоздравепримењујућиједноставнајезичкасредства; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе иодговоре на њих; - разумеју и користеформалне и неформалнепоздраве и поштујуустаљенаправилаучтивости.
3.	**Pens and pencils** Описивање предмета; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; изражавање количина; разумевање и давање једноставних налога**.**	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема	1.1.1.1.1.2.1.1.3. 1.1.4.1.1.10.1.1.11.1.1.15.1. 2.1.1.2.4. 1.3.1.2.1.1.	- препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју позив и реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумејуједноставнеисказекојисеодносенаколичине; поставепитања и саопштеколичинејединственимјезичкимсредствима; - разумеју и реагујунакраткеналоге; - упутекраткеналоге; - разумеју и препознајусличности и разлике у животу у школама у ВБ и коднас; - прикладноупуте, прихвате/одбијупозив.
4.	**Come and play**	Компетенција за учење; Одговорно	1.1.1.1.1.2.1.1.3. 1.1.4.1.1.10.1.1.11. 1.1.15.1.2.1.1.2.4.	- препознају и именујупојмовекојисеодносенатему; - препознају и именују предмете из непосредног

	Описивање предмета; позив на заједничку активност; изражавање количина; изражавање упутства и налога**.**	учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема	1.3.1.2.1.1.2.1.12.	окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; -разумеју позив и назаједничкуактивност и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и одговоренапитањакојасеодносенаколичине; поставепитањакојасеодносенаколичине; - разумеју и реагујунакраткеналоге; - дајукраткеналоге; - певајудечјепесмеодговарајућегсадржаја; - прикладноупуте, прихвате/одбијупозив.
5.	**Culture:** **School time** Описивање места.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12.1.2.1. 1.2.4. 1.3.1.2.1.1. 2.1.12.	- разумејуједнаставнеописеместа и реагујунањих; - опишуместокористећиједнаставнајезичкасредства; - уочесличности и разлике у начинуживота у школама у ВБ и коднас.
6.	**Dressing up** Описивање предмета; изражавање количина; изражавање допадања;	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12.	- препознају и именујупојмовекојисеодносенатему; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета;

	исказивање савета и упозорења.	друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема		- разумеју и одговоренапитањакојасеодносенаколичине; поставепитањакојасеодносенаколичине; - разумеју и реагујунајједноставнесавете и упозорења; - упутекраткесавете и упозорења; - поштујуправилаучтивекомуникације-адекватнореаговањенасавете и упозорења.
7.	**Happy birthday** Честитање; изражавање количина и поседовања; позив на заједничку активност; изражавање упутстава и налога; давање основних информација о себи.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12.1.1.15. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именујупојмовекојисеодносенатему; - разумејуједноставноисказанечеститке и одговоренањих; - упутеједноставнечеститке; - разумеју и одговоренапитањакојасеодносенаколичине; поставепитањакојасеодносенаколичине; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих; - траже и дајуједноставнеисказекојимасеизражавапоседовање; - разумеју позив и назаједничкуактивност и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и реагујунакраткеналоге; - дајукраткеналоге; - разумејујаснопостављенапитањаличнеприроде и одговоренањих; - постављајуједноставнапитањаличнеприроде;

				- уочесличности и разлике у начинупрославерођендана; - певајурођенданскупесму и играјурођенданскеигре
8.	**Culture:** **Good morning!** Изражавање допадања; описивање појава**.**	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини;	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именујупојмовекојисеодносенатему; - разумејуједнаставнеисказекојимасеизражавадопадање и реагујунањих; - траже и дајуједнаставнеисказекојимасеизражавадопадање; - уочесличности и разлике у начинуисхране у ВБ и коднас.
9.	**Bathtime** Изражавање свакодневних радњи и способности; разумевање и давање једноставних налога; описивање појава.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именујупојмовекојисеодносенатему; - разумејуисказе у везисасвакодневнимрадњама и способностима и реагујунањих; - изражавајусвакодневнеактивности и способностиједнаставнимјезичкимсредствима; - разумеју и реагујунакраткеналоге; - дајукраткеналоге; - разумеју и дајукраткеописепојава; - разумејуживотненавике у ВБ.

10.	**Animal friends** Изражавање допадања/недопадања; исказивање положаја у простору; исказивање једноставних научних чињеница; изражавање потреба и осећања**.**	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Решавање проблема; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именујупојмовекојисеодносенатему; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разумејуисказевезанезапојаве – научнечињенице и реагујунањих; - исказујунаучнечињеницењајједноставнијимјезичкимсредствима; - разумејусвакодневнеисказекојисеодносенаизражавањеосећања; - изразесвојаосећањаједноставнимјезичкимсредствима; - разумејусличности и разлике у односуљудипремаживом и неживомсвету у ВБ и коднас.
11.	**Culture:** **Party time!** Описивање места и положаја у простору**.**	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	- препознају и именујупојмовекојисеодносенатему; - разумејуједноставнеописе и исказекојисеодносенаописивањеположаја у простору и реагујунањих; - траже и дајуједноставнеисказекојисеодносенаположајпр

		компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини		едмета у простору; - уочесличности и разлике у начинупрослављањаБожића и Новогодине у ВБ и коднас (уобичајенипоклони, украси, послужења и забава).
	Festivals: Happy Christmas! Честитање; изражавањежеља Happy Easter! Честитање; изражавање количине.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комункација; Сарадња; Одговоран однос према околини; Оодговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2.1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.10. 1.1.11. 1.1.12.1.1.15. 1.2.1. 1.2.4.1.3.1. 2.1.1. 2.1.12.	- препознају и именујупојмовекојиседносенатему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - уочесличности и разлике у начинупрославеБожића и Новегодине у ВБ и коднас; - препознају и именујупојмовекојиседносенатему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и одговоренапитањакојасеодносенаколичине; поставепитањакојасеодносенаколичине; - уочесличности и разлике у начинупрославеУскрса у ВБ и коднас;

- **МАТЕМАТИКА**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ГЕОМЕТРИЈА: ВЕЛИЧИНА, ПОЛОЖАЈ И ОБЛИК ПРЕДМЕТА	19										15	4	19
2.	ГЕОМЕТРИЈА: ЛИНИЈА				8							5	3	8
3.	БРОЈЕВИ		23	20	13	17	9	17	16	20	10	53	93	146
4.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ							4	3			3	4	7
УКУПНО		**19**	**23**	**20**	**21**	**17**	**9**	**21**	**19**	**20**	**10**	**76**	**104**	**180**

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ГЕОМЕТРИЈА: ВЕЛИЧИНА, ПОЛОЖАЈ И ОБЛИК ПРЕДМЕТА:	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање	1.МАТ.1.2.1. 1.МАТ.1.2.2. 1.МАТ.1.2.3. 1.МАТ.1.2.4. 1.МАТ.1.2.5.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – одреди међусобни положај – предмета и бића и њихов – положај у односу на тло; – упореди предмете и бића по величини;

		проблема	1.MAT.2.2.1. 1.MAT.2.2.2. 1.MAT.2.2.3. 1.MAT.2.2.4. 1.MAT.2.2.5. 1.MAT.2.2.6. 1.MAT.3.2.1. 1.MAT.3.2.2. 1.MAT.3.2.3. 1.MAT.3.2.4. 1.MAT.3.2.5.	– уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; – именује геометријска тела и фигуре; – групише предмете и бића са заједничким својством; – сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика.
2.	**ГЕОМЕТРИЈА: ЛИНИЈА**	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; – црта праву линију и дуж помоћу лењира.
3.	**БРОЈЕВИ**	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема	1.MAT.1.1.1. 1.MAT.1.1.2. 1.MAT.1.1.3. 1.MAT.1.1.4. 1.MAT.1.1.5. 1.MAT.2.1.1. 1.MAT.2.1.2. 1.MAT.2.1.3. 1.MAT.2.1.4. 1.MAT.2.1.5. 1.MAT.3.1.1. 1.MAT.3.1.2. 1.MAT.3.1.3. 1.MAT.3.1.4. 1.MAT.3.1.5.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – броји унапред и уназад и са прескоком; – прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; – користи редне бројеве; – разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; – користи појмове сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; – сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак; – сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; – растави број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања; – реши текстуални задатак са једном операцијом; – разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност; – правило уочи и одреди следећи члан започетог низа; – прочита и користи податке

				са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле.
4.	**МЕРЕЊЕ И МЕРЕ**	– Компетенција за целоживотно учење – Комуникација – Решавање проблема	1.МАТ.1.4.1. 1.МАТ.1.4.2. 1.МАТ.1.4.3. 1.МАТ.1.4.4. 1.МАТ.2.4.1. 1.МАТ.2.4.2. 1.МАТ.2.4.3. 1.МАТ.2.4.4. 1.МАТ.2.4.5. 1.МАТ.3.4.1. 1.МАТ.3.4.2. 1.МАТ.3.4.3.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – измери дужину задатом, нестандардном јединицом мере; – преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.

- **<u>СВЕТ ОКО НАС</u>**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Ја и други**	8	7									10	5	15
2.	**Здравље и безбедност**		2	8								7	3	10
3.	**Оријентација у простору и времену**				7							4	3	7
4.	**Разноврсност природе**				1	7	4	2				10	4	14

5.	**Живи свет**							6	8	2		8	8	16
6.	**Човек ствара**									6	4	4	6	10
УКУПНО		8	9	8	8	7	4	8	8	8	4	43	29	72

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**Ја и други**	Комуникативна, за учење, за сарадњу, естетичка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2. 1ПД.2.5.2. 1ПД.1.1.3. 1ПД.1.5.3. 1ПД.2.5.1 1ПД.3.5.2.	Ученик ће бити у стању да: − препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; − правовремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; − понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; − придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; − сарађује са вршњацима у заједничким активностима; − одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу

				очувања здравља; − чува своју, школску и имовину других.
2.	**Здравље и безбедност**	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	1ПД.1.4.1. 1ПД.1.5.3. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.1.5.5.	Ученик ће бити у стању да: − понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; − придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; − сарађује са вршњацима у заједничким активностима. − одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; − чува своју, школску и имовину других; − прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; − својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; − примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са тротоаром и без тротоара и преласка улице; − снађе се у простору помоћу

				просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката.
3.	**Оријентација у простору и времену**	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	1ПД.1.1.4. 1ПД.1.4.1. 1ПД.1.4.4. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.4. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.4. 1ПД.2.1.1. 1ПД.3.1.1.	Ученик ће бити у стању да: - одреди време својих активности помоћу временских одредница: - делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра; - разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; - учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; - повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.
4.	**Разноврсност природе**	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	1ПД.1.1.2. 1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.1.4.1. 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.2.3. 1ПД.3.1.1. 1ПД.2.1.1	Ученик ће бити у стању да: − учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; − разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; − препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу:

				потоци, реке, баре, језера; − повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.
5.	**Живи свет**	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	1ПД.1.1.3. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5. 1ПД.1.1.6. 1ПД.2.1.3. 1ПД.2.1.2. 1ПД.2.1.4. 1ПД.2.1.5.	Ученик ће бити у стању да: − идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; − уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; − понаша се тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; − повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.
6.	**Човек ствара**	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, вештина сарадње, брига за здравље, еколошка компетенција, естетска компетенција.	1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.3.6. 1ПД.1.5.1. 1ПД.2.5.1.	Ученик ће бити у стању да: − посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко; − учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; − разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; − повезује резултате учења и рада са уложеним трудом. − препозна и искаже радост,

				страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; − правовремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; − понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; − придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; − сарађује са вршњацима у заједничким активностима; − одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; − чува своју, школску и имовину других.

- **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБУЧАВАЊЕ	УВЕЖБАВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ													
	1. Ходање и трчање	5	3	1					3	6		7	11	18
	2. Скакања и прескакања	3	1	3	3			1	3	1	1	7	9	16

	3. Бацања и хватања	1	3	2	1	3		2	1			6	7	13
	4. Пузања, вишења, упори и пењања	1	3	1					2	3		5	5	10
	5. Вежбе на тлу				1	4	4	2				6	5	11
	6. Вежбе равнотеже	2			1			4				3	5	8
	7. Вежбе са реквизитима		1	3	1	3		2	2	1	4	7	9	16
	8. Плес и ритмика		1	3	4		2		1		1	6	6	12
	9. Полигони		1		1			1		1		-	4	4
3.	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА** 1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
УКУПНО		**12**	**13**	**13**	**12**	**10**	**6**	**12**	**12**	**12**	**6**	**47**	**55**	**108**

Р.БР.	**ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ**	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	ФВ.1.1.1.Изводи покрете у задатом смеру ФВ.2.1.1.Остварује напредак у развоју моторичких способности у складу са индивидуално постављеним нормама ФВ.2.1.1.Правилно изводи вежбе обликовања са реквизитима ФВ.3.1.1.Примењује научени комплекс јутарње гимнастике уз подршку одраслих	- примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - *примењује правилну технику дисања приликом вежбања;*
2.	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ**	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ	ФВ.1.2.1.Разликује правилно од неправилног држања тела ФВ.1.2.2.Разликује различите форме природних облика кретања	- правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу;

		- РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ	ФВ.1.2.3.Изводи најједноставније гимнастичке елементе ФВ.1.2.4.Усклађује своје кретање са кретањем реквизита у једноставним кретним задацима ФВ.1.2.5.Познаје основна правила у извођењу елементарних и штафетних игара ФВ.2.2.1.Памтомимом и покретом приказује појаве и ситуације из свакодневног искуства ФВ.2.2.2.Влада изабраним умењима из вежби на справама и тлу ФВ.2.2.3.Правилно хода по правој линији ФВ.2.2.4.Изводи различите облике кретања по линији, обрнутој шведској клупи, или ниској греди, суножни окрет у чучњу и успону ФВ.3.2.1.Усклађује једноставне покрете уз музику у игри ФВ.3.2.2.Вешто изводи једноставне форме природних облика кретања	- одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес;
3.	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА**	- ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ	ФВ.1.3.1.Током вежбања и игре, пријатељски комуницира	- користи основну терминологију вежбања;

	КУЛТУРА	- ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	и сарађује са вршњацима ФВ.2.3.1.Ни на који начин у игри не угрожава оне који се од њега разликују ФВ.2.3.2.Примењује здравствено-хигијенске мере ФВ.3.3.1.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри ФВ.3.3.2.Уочава своје моторичке и друге способности и особине и сличности и разлике међу вршњацима	- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промене у расту код себе и други; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравстено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; - правилно се понаша за столом.

- **<u>ЛИКОВНА КУЛТУРА</u>**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**ВЕЖБА**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Ликовна култура и окружење**	4										3	1	4

2.	**Облици у свету око мене**		5	4	3							6	6	12
3.	**Обликовање**				1	3	2	4	1			7	4	11
4.	**Споразумевање**								3	4	2	6	3	9
УКУПНО		**4**	**5**	**4**	**4**	**3**	**2**	**4**	**4**	**4**	**2**	**22**	**14**	**36**

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**Ликовна култура и окружење**	• Компетенције за целоживотно учење • Естетичке компетенције • Комуникација • Решавање проблема	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у	**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** • опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; • пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/ предмета и облицима из природе и окружења; • одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; • користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; • изрази, материјалом и

			визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)	техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; • преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад. • повеже одабрану установу културе са њеном наменом; • поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.
2.	**Облици у свету око мене**		ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и	**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** • опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; • пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/ предмета и облицима из природе и окружења; • одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; • користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; • изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; • црта на различитим

			садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других	подлогама и форматима папира; • опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; • обликује једноставне фигуре од меког материјала; • одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала. • преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; • преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену.
3.	**Обликовање**			**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** • опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима,

				изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; црта на различитим подлогама и форматима папира; користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; доживљаје, утиске, сећања и опажања. ● преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; ● изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања. ● одабере, самостално, начин спајања најмање два

				материјала; • преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену.
4.	**Споразумевање**			**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** • опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; • пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; • одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни.; • црта на различитим подлогама и форматима папира; • користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; • преведе једноставне

				појмове и информације у ликовни рад; • изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања • обликује једноставне фигуре од меког материјала; • одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; • преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад;

- **<u>МУЗИЧКА КУЛТУРА</u>**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ	КОМБИ-НОВАНИ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**Извођење музике**	2	1	1	1		1	3		2		7	2	2	11
2.	**Извођење и слушање музике**	1	3	2		2	1		1	2	1	4	2	7	13
3.	**Извођење музике и музичко стваралаштво**				1			1				0	0	2	2
4.	**Извођење, слушање и стваралаштво**			1	2	2			2		1	6	0	2	8

5.	**Слушање музике**	1										1	0	0	1
6.	**Слушање музике и музичко стваралаштво**		1									1	0	0	1
7.	**Провера знања**														
УКУПНО		**4**	**5**	**4**	**4**	**4**	**2**	**4**	**3**	**4**	**2**	**19**	**4**	**13**	**36**

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ**	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	**Слушање музике** **Основни ниво** У области *Слушање музике* ученик уме, на основу слушања музичких примера да именује: М.К. 1.2.1. музичке изражајне елементе М.К. 1.2.2. извођачки састав М.К. 1.2.4. српски музички фолклор. **Средњи ниво** У области *Слушање музике* ученик уме да: М.К. 2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике,	У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у

			интервалске структуре) <u>Знање и разумевање</u> **Основни ниво** У области *Знање и разумевање* ученик уме да: М.К.1.1.2. опише основне карактеристике . музичких инструмената и састава . историјско-стилских периода . музичких жанрова . народног стваралаштва. **Средњи ниво** У области *Знање и разумевање* ученик уме да анализира повезаност: М.К.2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером) **Напредни ниво** У области *Знање и разумевање* ученик: М.К. 3.1.1. зна функцију елемената музчке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела	слушаном делу; – повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; – поштује договорена правила понашања при слушању музике; – користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука;
2.	**ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ**	компетенција за учење, естетичка компетенција,	**Музичко извођење** **Основни ниво**	У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да:

		комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	У области *Музичко извођење* ученик уме да: М.К. 1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције М.К. 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. **Напредни ниво** У области *Музичко извођење* ученик уме да: М.К.3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. **Знање и разумевање** **Основни ниво** У области *Знање и разумевање* ученик уме да: МК.1.1.1 препозна основне елементе музичке писмености	– изговара у ритму уз покрет бројалице; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; – повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; – учествује у школским приредбама и манифестацијама;
	МУЗИЧКО	компетенција за учење,	**Музичко стваралаштво**	У оквиру области/теме ученик ће

3.	**СТВАРАЛАШТВО**	естетичка компетенција, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	**Основни ниво** У области *Музичко стваралаштво* ученик уме да: М.К.1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења М.К.1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела М.К. 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима **Напредни ниво** У области *Музичко стваралаштво* ученик уме да: М.К. 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте М.К. 3.4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.	бити у стању да: – направи дечје ритмичке инструменте; – ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на крађи задати текст; – изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.

- **<u>ДИГИТАЛНИ СВЕТ</u>**

Р.б.	Назив наставне теме	Обрада	Остали облици рада	Укупно	Исходи	Садржаји	Међупредмет. компетенције	Начин и поступци остваривања програма
1.	**ДИГИТАЛНО**				– препозна дигиталне уређаје	Различит изглед	Компетенција за учење,	Наставник треба да креира образовну

	ДРУШТВО	10	8	18	из окружења и именује неке од њих; – наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; – упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; – упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих; – користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); – упореди дигитални и папирни уџбеник;	дигиталних уређаја. Дигитални уређаји у различитим занимањима. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно изражавање са дигиталним уређајима и без њих. Комуникација посредством дигиталних уређаја. Дигитални уређај и паметни дигитални уређај. Коришћење дигиталних уређаја за повећање прилика за учење и стицање	Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Рад с подацима и информација ма, Сарадња. Комуникација	ситуацију у којој ученици могу да увиде да су дигитални уређаји свуда око њих, и да нису то само десктоп и лаптоп рачунари и таблети, већ и телефон, клима уређај, фрижидер, веш – машина и једни именом их зовемо дигитални уређаји. Навести ученике да дају примере коришћења дигиталних уређаја из свакодневног живота. Наставник треба да спроведе обуку ученика за коришћење дигиталних уџбеника. Омогућити ученицима да, на часу, вајају у пластелину популарни лик из цртаћа. Наставник користи прилику да са ученицима разговара о комуникацији са дигиталним уређајима и без њих. Ако постоји могућност организовати одлазак у музеј. Пре одласка на наставу у природу, посебно је значајно да наставник употреби неку од

						искуства ученика у области науке, културе и уметности		постојећих веб – презентација (http://viminacium.org.rs/izloz be/viminacium-virtual-tour/) и виртуелно упозна ученике са местима које ће посетити.
2	**БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА**	5	3	8	– упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; – наведе неке од карактеристика „паметног“ дигиталног уређаја; – наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине; – наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље;	Дигитални уређај и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад). Подаци о личности и њихова заштита при комуникацији помоћу дигиталних уређаја. Помоћ у случају контакта са непримерени м дигиталним садржајем, непознатим, зло намерним	Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Рад с подацима и информација ма, Сарадња. Комуникациј	Указати на чињеницу да се број занимања у којима је дигитални уређај доминантно средство за рад непрестано увећава и да отуда потиче потреба да негујемо здраве навике када је употреба дигиталних уређаја у питању. Нагласити да проблеми који настају са видом и коштано – мишићним системом не настају од употребе технологије, већ од неправилног положаја тела, претежног седења, дужег гледања без промене фокуса.Заједно излистати неке од здравствених ризика. Правилно одлагање електронског отпада важно је за очување здраве везаних за

					– наведе неке од здравствених ризикавезаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја ; – доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине ; – наброји основне податке о личности ; – објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја ; – именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ	особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Одговорно руковање дигиталним уређајем (мере физичке заштите, коришћење лозинке).		прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја ; – доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине ; – наброји основне податке о личности ; – објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја ; – именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин ; – наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин животне средине. Указати на чињеницу да нису све особе које користе интернет

					у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин ; – наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем нна одговоран начин животне средине. Указати на чињеницу да нису све особе које користе интернет добронамерне. Од изузетног значаја је да ученици схвате који подаци спадају у податке о личности, као и на које начине их људи најчешће чине доступним			добронамерне. Од изузетног значаја је да ученици схвате који подаци спадају у податке о личности, као и на које начине их људи најчешће чине доступним на интернету. Нагласити ученицима на који начин да се понашају и коме да се обрате за помоћ у случају непримереног садржаја или понашања појединаца на интерне

					на интернету. Нагласити ученицима на који начин да се понашају и коме да се обрате за помоћ у случају непримереног садржаја или понашања појединаца на интернету. (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их; – анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење;			
3.	**АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА**	5	5	10	- протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; – уочи и исправи грешку у	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање корака који воде до решења једноставног	Компетенција за учење, Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Рад с подацима и	Знања ученика и садржаје осталих обавезних предмета и изборних програма требало би искористити како би се пред њих поставио адекватан задатак – поступак који треба да

					симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сарадници); – доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја	проблема. Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима. Уочавање и исправљање грешака у алгоритму. Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам.	информација ма, Сарадња, Комуникациј	анализирају и предложе кораке за његово спровођење (колут унапред, писање слова, низ сличица од којих треба саставити причу, низ сличица међу којимаима сувишних…) Наставник треба да уведе термин алгоритам и да га ученицима протумачи као упутство за решавање неког проблема или извођење неког поступка. Наставник треба ученицима да обезбеди упутство које им омогућава да изврше потпуно непознати задатак. Наставник често треба да поставља ученике у ситуације да разматрају унапред креиране алгоритме за решавање одређених задатака, да у више наврата откривају грешке и исправљају их, све док не дођу не само до најбољег, већ и до најефикаснијег решења. Ако су ученицима на

								располагању рачунари, рад у програму на адреси https://scratch.mit.edu/projects/19685257/ може да допринесе досезању дефинисаних исхода
	Укупно	**20**	**16**	**36**				

- **ЧОС**

Време реализације	**Активност везана за тему**	**Сарадници**
Септембар	1. Добро дошли у школу. Како смо провели распуст?	Педагог, родитељи
	2. Дан школе-укључивање одељења у обележавање дана школе;	Педагог, родитељи
	3. Мокрањчеви дани- значајне личности мог краја, С.С.Мокрањац;	Педагог, родитељи
	4. Понашање на јавним местима, улици, кући и школи;	Педагог, родитељи
	5. Како да уредимо нашу учионицу;	Педагог, родитељи
Октобар	6. Обележавање Дечје недеље- Дан уједињених нација;	Педагог, родитељи
	7. Мој портфолио- израда и сређивање;	Педагог, родитељи
	8. Мој радни дан-организација радног дана и слободног времена;	Педагог, родитељи
	9. Како треба учити, помоћ слабијим ученицима;	Педагог, родитељи

Време реализације		Активност везана за тему	Сарадници
Новембар	10.	Наш успех на крају класификационог периода;	Педагог, родитељи
	11.	Разговор о толеранцији, 16.11. Међународни дан толеранције;	Педагог, родитељи
	12.	Упознавање са буквaром дечијих права кроз игру, 20.11. Међународни дан детета;	Педагог, родитељи
	13.	Д као другарство;	Педагог, родитељи
	14.	Толеранција према разликама, 03.12. Међународни дан особа са инвалидитетом;	Педагог
Децембар	15.	Радионица- професионална орјентација, „ Занимање родитеља“;	Педагог
	16.	20.12. Дан међуљудске солидарности;	Педагог
	17.	Моја породица- односи и обавезе у њој;	Педагог, родитељи
	18.	У сусрет школској слави;	Педагог
Јануар	19.	Прослава дана Светог Саве;	Педагог, родитељи
	20.	Наше обавезе у II полугодишту	Педагог, родитељи
	21.	Наше обавезе у школи, кући;	Педагог, родитељи
Фебруар	22.	Шта треба гледати на телевизији (гледање емисија о природи и животињама);	Педагог, родитељи
	23.	Подсетимо се кућног реда школе	Педагог, родитељи
	24.	„ Осми март“, како обрадовати мајку, сестру, баку;	Педагог, родитељи

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
	25. У сусрет пролећу-какву околину желимо;	Педагог
Март	26. „ Ја умем и могу“- 21.03.Светски дан особа са Дауновим синдромом;	Педагог
	27. 21.03. Светски дан особа са аутизмом;	Педагог
	28. Како чувамо природу, 22.04. Дан планете Земље;	Педагог
	29. Успех и дисциплина на крају класификационог периода; У сусрет Ускрсу;	Педагог
Април		
	30. Шта бих волео да будем кад одрастем;	Педагог, родитељи
	31. Недеља сећања и заједништва;	Педагог, родитељи
	32. Мајске свечаности у нашем граду;	Педагог, родитељи
Мај	33. Како неговати пријатељство;	Педагог
	34. Здрава храна- здравље на уста улази;	Педагог
Јун	35. Успех на крају школске године;	Педагог
	36. Весели завршетак школске године;	Педагог
		Прво полугодиште: 18
		Друго полугодиште: 18
		Укупно: 36

Ослобађање ученика од наставе физичког и здравственог васпитања

Ученик може бити ослобођен само од практичног дела програма наставе за одређени период, полугодиште или целу школску годину на основу препоруке изабраног лекара.

Ученик ослобођен практичног дела у обавези је да присуствује часовима. За рад са ослобођеним ученицима наставник сачињава посебан програм рада базиран на усвајању теоријских и васпитних садржаја у складу са програмом и корелацији са садржајима других предмета.

Ослобођеним ученицима треба пружити могућност да:

– прате игру и усвајају правила игре, на часу или ваннаставним активностима,
– направе едукативни постер или цртеж са спортског догађаја,
– на други начин помажу у настави.

- Пример исхода за ученике ослобођене од практичног дела наставе

По завршетку теме ученик ће бити у стању да:

– наведе основна правила елементарне игре која се најчешће примењује у настави;
– примени основна здравствено-хигијенска правила;
– помогне у организацији ативности предвиђених програмом

6.1.3. Програми обавезних изборних наставних предмета у првом разреду

- **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАДА	ОСТАЛО	УКУПНО
Олакшавање процеса адаптације на школску средину и			**2**

подстицање социјалне интеграције			
Подстицање развоја сазнања о себи, о сопственим осећањима и потребама, свести о личном идентитету и особености, самопоштовања и самопоуздања			**8**
Изражавање и комуникација осећања; проширивање знања и умења за решавање индивидуалних проблема, учење техника за превладавање непријатних емоционалних стања			**10**
Подстицање групног рада, договора и сарадње			**2**
Подстицање социјалног сазнања, разумевање и прихватање међусобних разлика; учење видова самопотврђивања без агресивности и уз уважавање других			**3**
Развијање комуникативне способности, конструктивног разрешавања сукоба са вршњацима и одраслима			**5**
Упознавање ученика са дечјим правима и подстицање и оспособљавање ученика за активну партиципацију у животу школе			**4**
Евалуација			**2**
УКУПНО			**36**

ВЕРСКА НАСТАВА	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА	у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржаји**	**Исходи** **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утвр. Веж.**	**Укупно**		
1.	**УВОД**	1	0	1	Упознавање вероучитеља и ученика; упознавање садржаја програма и начина рада	– Упознавање вероучитеља и ученика; упознавање садржаја програма и начина рада
2.	**БОГ ЈЕ ЗАЈЕДНИЦА ЛИЧНОСТИ: Оца, Сина и Светог Духа**	4	1	5	Ученици треба да: уоче да се кроз слободни однос љубави према некоме или нечему тај неко или нешто конкретизује, односно да постаје за нас јединствено и непоновљиво	– Да ученици стекну знања о томе: да је Бог љубав, јер је биће као заједница личности Оца, Сина и Светог Духа
3.	**ЦРКВА ЈЕ ЗАЈЕДНИЦА СВИХ ЉУДИ И ЦЕЛЕ ПРИРОДЕ, КРОЗ ХРИСТА СА БОГОМ**	5	2	7	Науче да је Црква заједница љубави свих људи и целе природе, кроз Христа са Богом	– Да је Црква–Тело Христово, а да смо ми његови удови, а Бог нас у Њему види и воли као синове
4.	**ИСУС ХРИСТУС ЈЕ ПОСРЕДНИК ИЗМЕЂУ БОГА И СОПСТВЕНЕ ПРИРОДЕ**	2	1	3	Уоче да љубав човека према другим људима и природи њима даје непоновљиву вредност и постојање	– Да без Исуса Христа, Сина Божијег није могућа заједница човека и створене природе са Богом
5.	**БОГ ЈЕ ИЗ ЉУБАВИ СТВОРИО СВЕТ ЗАЈЕДНО СА СИНОМ И ДУХОМ**	3	3	6	Науче да је Бог Отац Творац неба и земље заједно са Сином и Св. Духом	– Да је Бог из љубави створио свет да вечно постоји у заједници са Њим

6.	**ЧОВЕК КАО БИЋЕ ЗАЈЕДНИЦЕ**	3	1	4	Уоче да од онога кога волимо зависи и наше постојање	– Да је Христова љубав према људима и свету основ човекољубља и љубави према природи
7.	**ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖИЈА**	5	0	5	Научe да је човек икона Божја управо због тога што може да друга бића чини непоновљивим	– Да човек има својство да љубављу чини нешто да постоји, слично као што то чини Бог, јер Бог све ствара љубављу
8.	**ПРАВОСЛАВНА ИКОНОГРАФИЈА ПОКАЗУЈЕ СВЕТ И ЧОВЕКА У ЗАЈЕДНИЦИ СА БОГОМ**	2	3	5	Уоче да православна иконографија показује свет и човека у заједници са Богом	– Уоче да православна иконографија показује свет и човека у заједници са Богом
УКУПНО		**25**	**11**	**36**		

6.2. Програми наставних предмета у другом разреду

6.2.1. Програми обавезних наставних предмета у другом разреду

- **СРПСКИ ЈЕЗИК**

Област/тема			Месец										Тип часа		Укупно
Ред. број	Назив	Исходи предмета На крају разреда ученик ће да:	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обра-да	Утвр. Сист. Пров.	

1.	**Књижевност**	- разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; – одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; – одреди редослед догађаја у тексту; – уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – разликује стих и строфу; – уочи стихове који се римују; – објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; – наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитује песму; – изводи драмске текстове; – износи своје мишљење о тексту;	7	7	11	13	4	7	9	5	8	4	**50**	**25**	**75**
2.	**Језик Граматика Правопис Ортографија**	- разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте речи у типичним случајевима; – одређује основне граматичке категорије именица и глагола; – разликује реченице по облику и значењу; – поштује и примењује основна правописна правила; – влада основном техником читања и писања латиничког текста;	7	11	6	2	1	1	2	2	1	2	**18**	**17**	**35**

3.	**Језичка култура изражавања**	- пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном); – користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; – правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у крађу целину; – учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; – разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); – изражајно чита ћирилички текст.	7	5	2	5	4	11	10	11	11	4	**38**	**32**	**70**
УКУПНО			**21**	**23**	**19**	**20**	**9**	**19**	**21**	**18**	**20**	**10**	**106**	**74**	**180**

- **<u>ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК</u>**

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**

1.	**Introductory unit** **Hello again!** Поздрављање и представљање; давање основних информација о себи;описивање предмета и исказивање положаја у простору, алфабет	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12 1.1.15. 1.2.1.1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2.2.1.25.	Ученици умеју да представе себе и другог;поздраве и отпоздраве примењујући једноставна језичка средства;препознају и именују предмете из непосредног окружења;разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе иодговоре на њих; постављају једноставна питања личне природе;разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације.
2.	**Playroom safari** Описивање живих бића; изражавање способности	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.15. 1.2.1.1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.25	Ученици умеју да: препознају, именују и описују животиње из зоо врта ; разумеју једноставне описе и описују жиотиње једноставним језичким средствима; разумеју исказе у вези са способностима у ужем и ширем смислу и реагују на њих; изражавају способности у ужем и ширем смислу једноставним језичким средствима; траже информацију о туђим способностима и саопштавају шта он/она уме/не уме да ради
3.	**School time** Описивање предмета и појава; изражавање количина, припадања,	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.15.	Ученици умеју да: препознају и именују предмете и појаве из непосредног окружења и учионице; разумеју једноставне описе и опишу предмете

	скретање пажње; похвале и захваљивање	Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.2.1.1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.25.	користећи кратке, једноставне изразе у комбинацији боје и именице; разумеју једноставне исказе који се односе на количине; поставе питања и саопште количине једноставним језичким средствима; разумеју и упуте једноставне изразе за скретање пажње; разумеју, упуте и реагују на похвале; разумеју и препознају сличности и разлике у животу у школама у ВБ и код нас; поштују правила учтиве комуникације.
4.	**I'm hungry** Изражавање потреба, осета; допадањане/допадања; исказивање упозорења, једноставних научних чињеница; описивање врста и порекла хране	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Одговоран однос према околини, Одговоран однос према здрављу Естетичка компетенција; Комуникација; Решавање проблема; Сарадња; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју свакодневне исказе који се односе на изражавање осета;изражавају своје осете једноставним језичким средствима; разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих;разумеју и реагују на једноставна упозорења; упућују кратка упозорења; разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; разумеју једноставне исказе везане за појаве – научне чињенице и реагују на њих; исказују научне чињенице најједноставнијим језичким средствима; уочавају сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас.
5.	**Culture: In my house**	Компетенција за учење; Одговорно учешће у	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12	Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему;разумеју

	Описивање предмета и места, исказивање положаја у простору, изражавање припадања	демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.13. 1.1.14 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; разуме и користи једноставне исказе којима се изражава припадање и поседовање, разумеју и препознају сличности и разлике у животу ВБ и код нас; разумеју и примењују правила учтивог обраћања и ословљавања (формалног исказивања поштовања).
6.	**Happy faces** Описивање живих бића;изражавање чуђења; изражавање (урођених) способности	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3.1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне описе живих бића; описују жива бића једноставним језичким средствима; разумеју и изражавају исказе у вези са (урођеним) способностима и реагују на њих; разумеју и формулишу кратке исказе који се односе на чуђење; разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих;упућују кратка упутства и налоге; уочавају сличности и разлике у породичним односима у ВБ и код нас.
7.	**My house** Описивање места; исказивање положаја у простору	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12.	Ученициумеју да: препознају и именују просторије у кући и места из непосредног окружења;разумеју једноставна питања и обавештења о положају у простору и реагују на њих; размењују информације о месту становања;уочавају сличности и разлике у изгледу стамбеног простора и култури становања у ВБ и код нас;поштују правила учтиве комуникације.

		предузетништву; Решавање проблема; Сарадња		
8.	**Culture: In my garden** Описивање бића, места; Исказивање положаја у простору	Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1 2.1.2 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	Ученициумеју да: препознају и именују бића из непосредног окружења; разумеју једноставне описе места и описују их користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; траже и пружају кратка и једноставна обавештења о положају у простору; уочавају сличности и разлике у изгледу стамбеног простора и култури становања у ВБ и код нас
9.	**Summertime** Описивање живих бића; исказивање метеоролошког времена	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне описе живих бића и описују их користећи једноставна језичка средства; разумеју и реагују на кратке налоге, упутства и упозорења; дају кратке налоге, упутства и упозорења; разумеју једноставна обавештења о метеоролошком времену и реагују на њих; траже и дају кратка и једноставна обавештења о метеоролошком времену; разумеју сличности и разлике у начину одевања вршњака у ВБ и код нас
10.	**Playtime** Исказивање тренутних активности; позив на заједничку активност; исказивање	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Одговоран однос према околини;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1.	Ученици умеју да: препознају и именују врсте активности на летњем распусту; описују тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; разумеју позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност;

	расположења	Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.25.	разумеју једноставне исказе за изражавање расположења (емпатије и забринутости) и реагују на њих; изражавају расположење (емпатију и забринутост) једноставним језичким средствима; уочавају сличности и разлике у начину провођења летњег распуста у ВБ и код нас.
	Festivals/Holidays **Bonfire night** **Christmas at school** Честитање	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3.1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.25.	Ученициумеју да: разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упућују једноставне честитке; уочавају сличности и разлике у начину прославе Божићакод нас и у ВБ; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтиве комуникације.

- **<u>МАТЕМАТИКА</u>**

Област/Тема			**Месец**										**Тип часа**		**Укупно**
Ред. број	**Назив**	**Исходи предмета** **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обрада	Утврђивање Систематизација Провера	
1.	**Бројеви**	– одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – користи појмове *чинилац, производ,*													

		дељеник, делилац, количник,садржалац; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа.	21	23	4	14	9	19	15	18	15	9	**56**	**91**	**147**
2.	**Геометрија**	– разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – одреди обим геометријске фигуре; – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом	/	/	8	6	/	/	6	/	/	/	**6**	**14**	**20**

		цртежу; – уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву.														
3.	**Мерење и мере**	– изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине; – чита и запише време са часовника; – користи јединице за време у једноставним ситуацијама.	/	/	7	/	/	/	/	/	5	1	**5**	**8**	**13**	
УКУПНО			**21**	**23**	**19**	**20**	**9**	**19**	**21**	**18**	**20**	**10**	**67**	**113**	**180**	

- **<u>СВЕТ ОКО НАС</u>**

Област/тема			**Месец**										**Тип часа**		**Укупно**
Ред. број	**Назив**	**Исходи предмета** **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обрада	Утврђивање Систематизација Провера	

1.	**Други и ја**	– идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; – оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; –понаша се тако да уважава различитости других људи; – прихвати последице када прекрши правила понашања групе; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота.	8	1									**5**	**4**	**9**
2.	**Култура живљења**	- препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; - одреди тип насеља на основу његових карактеристика; - повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; - одржава личну хигијену – руку, зуба и чулних органа; - примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са		9	7								**9**	**7**	**16**

		околином; - безбедно поступа пре и током временских непогода.													
3.	**Човек ствара**	–истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; – одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; – пронађе нову намену коришћеним редметима; – именује занимања људи у свом насељу са околином.				8							**4**	**4**	**8**

4.	**Кретање и оријентација у простору и времену**	– наводи примере различитих облика кретања у окружењу; – одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; – измери растојање које тело пређе током свог кретања; – пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката; – одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; – забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена.					4	7					**5**	**6**	**11**

5.	**Разноврсност природе**	–разликује облике рељефа у свом насељу и околини; –разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини; –идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; –повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; –разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; –разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; –наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; –штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; –разврста отпад на предвиђена места; –негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; –препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; –повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; –изведе једноставне огледе пратећи упутства; –повеже резултате рада са уложеним трудом.							8	8	8	4	**17**	**11**	**28**
УКУПНО			**8**	**10**	**7**	**8**	**4**	**7**	**8**	**8**	**8**	**4**	**40**	**32**	**72**

- **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

Област/Тема				Месец										Тип часа		Укупно
Ред. број	Назив		Исходи предмета На крају разреда ученик ће бити у стању да:	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обука	Увежбавање Систематизација Провера	
1.	Моторичке вештине	Ходање и трчање	– комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; – разликује правилно од неправилног држања тела; – успостави правилно држање тела; – правилно дише током вежбања; – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; – изведе дечји и народни плес; – поштује правила игре; – навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; – прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења.	10	8	10	7	3	8	8	8	8	4	**39**	**35**	**74**
		Скакање и прескакање														
		Бацање и хватање														
		Пузање, вишење, упори и пењања														
		Вежбе на тлу														
		Вежбе равнотеже														
		Вежбе са реквизити-ма														
		Плес и ритмика														
		Полигони														
2.	Физичке способности		– примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе	1	4	1	3	2	3	3	2	3	1	**4**	**19**	**23**

		обликовања); – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – користи основну терминологију вежбања; – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; – поштује мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање.														
3.	**Физичка и здравствена култура**	– уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; – уочава улогу делова тела у вежбању; – уочи промене у расту код себе и других; – препозна сопствено болесно стање и не вежба када је болестан; – примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; – одржава личну хигијену; – учествује у одржавању простора у коме живи и борави; – наведе врсте намирница у исхрани; – препознаје везу вежбања и уноса воде.	1	2	1	2	1	1	1	0	1	1	**4**	**7**	**11**
УКУПНО			12	14	12	12	6	12	12	10	12	6	**47**	**61**	**108**

- **<u>ДИГИТАЛНИ СВЕТ</u>**

Област/тема			Месец										Типчаса		Укупно
Ред. број	**Назив**	**Исходипредмета Накрајуразредаученикћебити у стањуда:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обр.	Утвр. Сист. Пров.	
1.	**Дигитално друштво**	– упореди начин на који учи у школи сао нлајн учењем путем школске платформе; – користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); – самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или узпомоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; – својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; – креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; – својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; – наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједничкирад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја.	4	5	4	4	2	1					**12**	**8**	20
2.	**Безбедно**	– објасни добитке и ризике који						3	3				**4**	**2**	**6**

	коришћење дгиталних уређаја	произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; – разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; – реагује на одговарајући начи на ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; – организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожаваз дравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја.														

3.	**Алгоритамски начин размшљања**	– предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавај уживотну средину; – својим речима објасни појам алгоритам; – анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; – креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; – анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; – уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новогрешења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); – креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.							1	3	4	2	**6**	**4**	**10**
УКУПНО			4	5	4	4	2	4	4	3	4	2	**22**	**14**	**36**	

- **<u>ЛИКОВНА КУЛТУРА</u>**

Редни број	Област/тема	Исходи предмета	Месец										Тип часа		Укупно
			IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање, вежбање, естетска анализа	
1.	ОБЛИЦИ	– користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу;	8	10	8	2							18	10	28

2.	**СПОРАЗУ-МЕВАЊЕ**	– тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли.				**6**	**4**						**6**	**4**	**10**
3.	**ЛИКОВНЕ ИГРЕ**	– изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли;						**8**	**6**				**8**	**6**	**14**

		– користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад.													
4.	**ПРОСТОР**	– упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – пружи основне информације о одабраном музеју; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу;							**2**	**6**	**8**	**4**	**12**	**8**	**20**
УКУПНО:			**8**	**10**	**8**	**8**	**4**	**8**	**8**	**6**	**8**	**4**	**44**	**28**	**72**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће	**ОБЛАСТ/ ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**	**ШИФРА СТАНДАРДА**

бити у стању да:			

– користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски	**ОБЛИЦИ**	Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактери- стике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...). Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт
	СПОРАЗУ- МЕВАЊЕ	Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).	
	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта).	

доживљај простора, дизајна и умет ничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – пружи основне информације о одабраном музеју; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	**ПРОСТОР**	Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).	ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других

- **<u>МУЗИЧКА КУЛТУРА</u>**

Област/Тема			Месец										Тип часа		Укупно
Ред. број	**Назив**	**Исходи предмета** **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**Обрада/ Обнављање**	**Утврђивање Систематизација**	
1.	**Музичко извођење**	– издвоји основне музичке изражајне елементе; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху песме различитог	3	4	3	3	2	3	2	3	1	1	**23**	**2**	**25**

		садржаја и расположења; – изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; – свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; – повезује почетне тонове песама – модела и једноставних наменских песама са бојама; – повезује ритам са графичким приказом; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења.														
2.	**Слушање музике**	– објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; – разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – користи, самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.		1	1	1		1	2		2		**6**	**2**	**8**
3.	**Музичко стварала-штво**	– учествује у школским приредбама и манифестацијама; – направи дечје ритмичке инструменте; – осмисли покрете уз музику; – осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих	1								1	1	**0**	**3**	**3**

		извора звука; – осмисли одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст; – према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај.													
УКУПНО			4	5	4	4	2	4	4	3	4	2	**29**	**7**	**36**

- **ЧОС**

Време реализације	**Активност везана за тему**	**Сарадници**
Септембар	1. Добро дошли у школу. Како смо провели распуст?	Педагог, родитељи
	2. Дан школе-укључивање одељења у обележавање дана школе;	Педагог, родитељи
	3. Мокрањчеви дани- значајне личности мог краја, С.С.Мокрањац;	Педагог, родитељи
	4. Понашање на јавним местима, улици, кући и школи;	Педагог, родитељи
	5. Како да уредимо нашу учионицу;	Педагог, родитељи
Октобар	6. Обележавање Дечје недеље- Дан уједињених нација;	Педагог, родитељи
	7. Мој портфолио- израда и сређивање;	Педагог, родитељи
	8. Мој радни дан-организација радног дана и слободног времена;	Педагог, родитељи

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
	9. Како треба учити, помоћ слабијим ученицима;	Педагог, родитељи
Новембар	10. Наш успех на крају класификационог периода;	Педагог, родитељи
	11. Разговор о толеранцији, 16.11. Међународни дан толеранције;	Педагог, родитељи
	12. Упознавање са буквaром дечијих права кроз игру, 20.11. Међународни дан детета;	Педагог, родитељи
	13. Д као другарство;	Педагог, родитељи
	14. Толеранција према разликама, 03.12. Међународни дан особа са инвалидитетом;	Педагог
Децембар	15. Радионица- професионална орјентација, „ Занимање родитеља“;	Педагог
	16. 20.12. Дан међуљудске солидарности;	Педагог
	17. Моја породица- односи и обавезе у њој;	Педагог, родитељи
	18. У сусрет школској слави;	Педагог
Јануар	19. Прослава дана Светог Саве;	Педагог, родитељи
	20. Наше обавезе у II полугодишту	Педагог, родитељи
	21. Наше обавезе у школи, кући;	Педагог, родитељи

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
Фебруар	22. Шта треба гледати на телевизији (гледање емисија о природи и животињама);	Педагог, родитељи
	23. Подсетимо се кућног реда школе	Педагог, родитељи
	24. „ Осми март“, како обрадовати мајку, сестру, баку;	Педагог, родитељи
	25. У сусрет пролећу-какву околину желимо;	Педагог
Март	26. „ Ја умем и могу“- 21.03.Светски дан особа са Дауновим синдромом;	Педагог
	27. 21.03. Светски дан особа са аутизмом;	Педагог
	28. Како чувамо природу, 22.04. Дан планете Земље;	Педагог
	29. Успех и дисциплина на крају класификационог периода; У сусрет Ускрсу;	Педагог
Април		
	30. Шта бих волео да будем кад одрас	Педагог, родитељи
	31. Недеља сећања и заједништва;	Педагог, родитељи
	32. Мајске свечаности у нашем граду;	Педагог, родитељи
Мај	33. Како неговати пријатељство;	Педагог
	34. Здрава храна- здравље на уста улази;	Педагог
Јун	35. Успех на крају школске године;	Педагог

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
	36. Весели завршетак школске године;	Педагог
		Прво полугодиште: 18
		Друго полугодиште: 18
		Укупно: 36

6.2.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у другом разреду

- **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

Област/тема	Ред. бр.	Наставна јединица/радионица	Тип часа
Људска права Ја и други у различитим групама	1.	Упознајемо се са садржајем и начином рада	Обрада
	2.	Ко смо ми 1	Обрада
	3.	Ко смо ми 2	Вежбање
	4.	Ко смо ми 3	Вежбање
	5.	Подршка и припадност	Утврђивање
	6.	Ја и други	Обрада
	7.	Нај поступак	Утврђивање
	8.	Различите групе којима припадамо	Обрада
Демократско друштво Школа као заједница	9.	Чему служе правила	Обрада
	10.	Правила понашања	Обрада

	11.	Комуникација	Обрада
Људска права Ја и други у различитим групама	12.	Осећања	Обрада
	13.	Потребе	Обрада
	14.	Права детета 1	Обрада
	15.	Права детета 2	Вежбање
	16.	Кршење и заштита права	Утврђивање
Демократско друштво Школа као заједница	17.	Вредности 1	Обрада
	18.	Вредности 2	Вежбање
	19.	Поштење	Обрада
	20.	Ми у школи	Обрада
	21.	Решавање сукоба	Обрада
Процеси у савременом свету Школа као безбедно место	22.	Безбедни у школи. Од куће до школе	Обрада
	23.	Безбедно и одговорно коришћење интернета и мобилног телефона	Обрада
	24.	Опасности од пожара и поплаве	Обрада
	25.	Опасности од земљотреса и удара грома	Обрада
	26.	Безбедност	Утврђивање
Грађански активизам Школа као безбедно место за све	27.	Школа као безбедно место за све	Обрада
	28.	Припремамо се за акцију	Обрада
	29.	Акција 1	Вежбање
	30.	Акција 2	Вежбање
	31.	Акција 3	Вежбање
	32.	Акција 4	Вежбање
	33.	Припремамо се за промоцију	Обрада
	34.	Промоција акције	Утврђивање
	35.	Процењујемо акцију	Утврђивање
	36.	Пред распуст	Утврђивање

- **<u>ВЕРСКА НАСТАВА</u>**

ВЕРСКА НАСТАВА	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА	

Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи** **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утвр. Веж.**	**Укупно**		
1.	**УВОД**	0	1	1	Упознавање ученика са програмом и начином рада	– Упознавање ученика са програмом и начином рада
2.	**БОГ ЈЕ ЗАЈЕДНИЦА ЛИЧНОСТИ ОЦА, СИНА И СВЕТОГ ДУХА** (биће као заједница, као љубав)	5	0	5	Ученици треба да: уоче да се на Литургији пројављује Бог као заједница личности: Оца, Сина – Христа и Светог Духа	– Да ученици развију свест о томе: да је Бог заједница конкретних личности: Оца, Сина и Светог Духа
3.	**СТРУКТУРА ЛИТУРГИЈЕ-ЦРКВЕ** (Епископ, свештеник, ђакони и народ)	6	1	7	Да упознају структуру Литургије и разликују радње на Литургији	– Да је структура Литургије утемељена на основу структуре будућег Царства Божјег
4.	**ЛИТУРГИЈА - ОТКРОВЕЊЕ БОГА**	4	1	5	Да уоче да Литургија није обичан догађај	– Да се Бог открива свету преко литургијске заједнице људи
5.	**Литургија је присуство Христово и ишчекивање доласка Христово** (Љубављу према Христу чинимо да је Он присутан	1	2	3	Да уоче да је Исус Христос, иако физички одсутан, присутан на Литургији као плод наше љубави према Њему	– Да Бог није идеја и апстрактан појам, већ жива личност, који је постао човек и зато се сређе преко човека у Литургији

	са нама на Литургији иако је физички одсутан)					
6.	**ПОСТОЈАЊЕ ПРИРОДЕ ЈЕ ИЗРАЗ ЉУБАВИ БОГА И ЧОВЕКА**	6	5	11	Науче да ће природа вечно постојати ако постане део личне заједнице Бог и човека	– Да ће природа вечно постојати само ако јечовек унесе у љубавну заједницу са Богом – у Цркву.
7.	**БОГ ЈЕ СТВОРИО СВЕТ ДА СА ЊИМЕ ИМА ВЕЧНУ ЗАЈЕДНИЦУ ЉУБАВИ ПРЕКО ЧОВЕКА И ДА У ТОЈ ЗАЈЕДНИЦИ ЧОВЕК БУДЕ ВЕЧНО И НЕПОНОВЉИВО БИЋЕ**	1	3	4	Да уоче да је Бог створио свет да са њим има вечну заједницу љубави преко човека и да у тој заједници човек буде вечно и непоновљиво биће	– Да само у заједници са Богом и људима постајемо јединствена и непоновљива – вечна бића
УКУПНО		**23**	**13**	**36**		

6.3. Програми наставних предмета у трећем разреду

6.3.1. Програми обавезних наставних предмета у трећем разреду

- **СРПСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	КЊИЖЕВНОСТ	7	8	8	6	6	3	12	9	9	7	41	34	75
2.	ЈЕЗИК	7	7	3	9	2	3	7	7	4	3	29	23	52
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	8	7	7	7	6	2	4	5	3	4	19	34	53
УКУПНО		**22**	**22**	**18**	**22**	**14**	**8**	**23**	**21**	**16**	**14**	**89**	**91**	**180**

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	КЊИЖЕВНОСТ	– компетенција за целоживотно учење; – вештина комуникације; – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – вештина сарадње; – вештина за живот у демократском друштву;	1СЈ.1.2.4. 1СЈ.1.2.5. 1СЈ.1.2.6. 1СЈ.1.2.7. 1СЈ.1.2.8. 1СЈ.1.5.1. 1СЈ.1.5.2. 1СЈ.1.5.3. 1СЈ.1.5.4. 1СЈ.2.2.3. 1СЈ.2.2.5. 1СЈ.2.2.7. 1СЈ.2.2.9.	– чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност;

		– брига за здравље; – очување природе; – естетска компетенција; – дигитална компетенција;	1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.3.2.4. 1CJ.3.2.5. 1CJ.3.3.6. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2.	– разуме идеје књижевног дела; – уочи основне одлике народне бајке; – разликује народну од ауторске бајке; – представи главне особине јунака; – уочи основне одлике народне епске песме; – уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; – разликује опис од приповедања у књижевном делу; – покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; – уочи хумор у књижевном делу; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитује песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове;
2.	**ЈЕЗИК**	– компетенција за целоживотно учење; – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – вештина сарадње; – вештина за живот у демократском друштву; – дигитална компетенција;	1CJ.1.3.3 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.3. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.4.1. 1CJ.2.4.2. 1CJ.2.4.3. 1CJ.2.4.4. 1CJ.2.4.6. 1CJ.2.4.7. 1CJ.3.4.1. 1CJ.3.4.2. 1CJ.3.4.3.	– разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; – одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; – разликује реченице по облику и значењу; – примењује основна правописна правила;

3.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	– вештина комуникације; – решавање проблема; – вештина сарадње; – вештина за живот у демократском друштву; – брига за здравље; – очување природе; – естетска компетенција.	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.6. 1CJ.0.1.7. 1CJ.0.1.8. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.3. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10. 1CJ.2.2.1. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.10. 1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.3.5 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8. 1CJ.3.2.4.	– јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; – споји више реченица у краћу и дужу целину; – препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; – варира језички израз; – попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; – разликује формални од неформалног говора (комуникације); – учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.

			1CJ.3.2.5. 1CJ.3.2.6. 1CJ.3.2.7. 1CJ.3.3.3 1CJ.3.3.5.	

- **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Welcome to Happy Street	4										1	3	4
2.	At school	5	5									3	7	10
3.	At Happy House		3	5								3	5	8
	Halloween		1									0,5	0,5	1
4.	At the shop			3	7							3	7	10
	Christmas				2							1	1	2
5.	At the park					6	2					3	5	8
6.	Greg’s flat						2	8				3	7	10
7.	In the street							1	7			3	5	8
	Easter								1			0,5	0,5	1
8.	In the playground									6	4	3	7	10
УКУПНО		9	9	8	9	6	4	9	8	6	4	24	48	72

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ

1.	**Welcome to Happy Street + The English Alphabet (Activity Book = AB, p.95)** **Поздрављање; представљање себе и других, давање основних информација о себи, давање и тражење основних информација о другима; изражавање броја и количине.**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5.1.1.8. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12.1.1.22. 1.1.23. 1.2.1.1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.25. 2.1.26.2.2.1. 2.2.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - представе себе и другог; - разумеју једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине.
2.	**At school** **+ Everyday English (AB, p.104)** **Исказивање молбе и захвалности; изражавање припадања; описивање предмета; давање основних информација о себи;изражавање допадања; описивање способности у садашњости..**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8.1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15.1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6.2.1.16. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе; - искажу и прихвате захвалност на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе којима се изражава припадање; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - представе себе; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања; - изразе допадање једноставним језичким

				средствима; - опишу способности користећи једноставна језичка средства.
3.	**At Happy House** **+ Days and time (AB, p.97)** **Разумевање и давање једноставних упутстава; описивање предмета; изражавање допадања; описивање способности у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; исказивање времена.**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4.2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна упутства и реагују на њих; - саопште једноставна упутства; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - изразе допадање једноставним језичким средствима; - опишу способности користећи једноставна језичка средства; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко време.
		Компетенција за учење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4.	По завршетку теме ученици ће бити у

4.	**At the shop** **+ Plural nouns (AB, p.98)** **Поздрављање; исказивање молбе, захвалности и извињења; изражавање броја и количине; изражавање допадања/недопадања.**	Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према здрављу	1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.16. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе; - искажу захвалност и извињење на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изразе допадање/недопадање једноставним језичким средствима.
5.	**At the park** **+ Numbers 20-100 (AB, p.96)** **Позив и реаговање на**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Предузимљивост	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11. 1.1.12 1.1.13. 1.1.15.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега;

	позив за учешће у заједничкој активности; изражавање поседовања/ непоседовања;описивање предмета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; исказивање положаја у простору.	и оријентација ка предузетништву; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	- упуте позив на заједничку активност; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - препознају и именују предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих.
6.	**Greg's flat** **+ Personal pronouns and 'To be' (AB, p.99)** **Исказивање положаја у простору; исказивање осета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога;описивање бића, места и предмета; изражавање поседовања/ непоседовања.**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.11.1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.2.15. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; - траже и пруже једноставна обавештења о положају у простору; - разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним осетима и реагују на њих; - изразе основне осете једноставним језичким средствима; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге;

				- препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића, предмета и места; - опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију.
7.	**In the street** **+ This/That, These/Those (AB, p.100)** **Описивање бића и места; описивање догађаја у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности.**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.12. 1.1.15. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.18. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују бића и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића и места; - опишу бића и места користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - опишу радње користећи једноставна језичка средства; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност.
8.	**In the playground** **+ like/love/want (AB,**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се

	p.102) **+ Possessive adjectives (AB, p.101)** **Изражавање припадања/ неприпадања; изражавање допадања/недопадања; описивање предмета; изражавање бројева и количина (димензија); описивање догађаја у садашњости.**	Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.8. 1.1.11. 1.1.12.1.1.14.1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.2.1.1.2.2. 1.2.4. 2.1.1 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.16. 2.1.22. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију.
9.	**Festivals:** **Halloween** **Christmas** **Easter**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Естетичка компетенција; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.2. 1.1.3. 1.2.1. 1.2.2. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.16. 2.2.1. 2.2.2. 2.3.1.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и, примењујући једноставна

				језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	**ИСХОДИ**	**НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ**	**Обрада**	**Остали типови**	**Број часова**
	По завршеној теми/области ученици су у стању да:	**Ученици уче и увежбавају:**			
1. Welcome to Happy Street+ The English Alphabet (AB, p.95) Поздрављање; представљање себе и других, давање основних информација о себи, давање и тражење основних информација о другима; изражавање броја и количине.	- поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - представе себе и другог; - разумеју једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – *Hello, I'm Jack. What's your name? My name's Greg. Who's this? It's Daisy. Hello./Hi. Goodbye./Bye. See you tomorrow. How are you? Fine, thanks. One, two, three… ten skittles. A game in the garden. The English Alphabet and spelling.Can you spell your name?/How do you spell your name?*	**1**	**3**	**4**

2. At school+ Everyday English (AB, p.104) Исказивање молбе и захвалности; изражавање припадања; описивање предмета; давање основних информација о себи;изражавање допадања; описивање способности у садашњости.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе; - искажу и прихвате захвалност на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе којима се изражава припадање; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - представе себе; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања; - изразе допадање једноставним језичким средствима; - опишу способности користећи једноставна језичка средства.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре -*What's this? It's a pencil. Hey, Greg! Your pencil! Can I borrow your rubber, please? Yes. Here you are. Thank you. Oh, no! My pencil! Show me something blue. What colour is the ruler? Yellow. Hello, I'm Greg. I'm nine. I'm from England. My school is Happy Street School. My teacher is Miss Davis.I like school very much. What's your name? How old are you?Can you play the guitar? No, I can't. Can you play the violin? Yes, I can. This boy can play the violin. What's your phone number? May I go to the toilet, please?*	**3**	**7**	**10**

3. At Happy House+ Days and time (AB, p.97) Разумевање и давање једноставних упутстава; описивање предмета; изражавање допадања; описивање способности у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; исказивање времена.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна упутства и реагују на њих; - саопште једноставна упутства; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - изразе допадање једноставним језичким средствима; - опишу способности користећи једноставна језичка средства; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко време.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре *-Is it a robot? No, it isn't. Is it a rocket? Yes, it is. It's a rocket. What's this? It isn't a car and it isn't a robot. Stand up! Hands up! Hands down! Turn around! Touch your head! Sit down! A red doll, a white lorry, a red car, a blue robot. Plastic bottles. This is my favourite toy. It isn't a doll. It's a robot. It's green and white. It's great!It can walk and it can say 'Hello'.What's your favourite toy? Let's play a game! OK, let's play snakes and ladders! Let's play 'Red Racers'! OK!What time is it? It's nine o'clock. It's half past two. What time do you ha e lunch? What time do you get up at the weekend? What's the day today? It's Wednesday.*	**3**	**5**	**8**
Festivals: Halloween	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре *-It's Halloween! This is a Halloween party. Can you see the pumpkin and the big, black spider? I'm a cat. I'm an owl. I'm a witch. At Halloween children go 'trick or treating'. Trick or treat. Here's a treat! Thank you!*	**0,5**	**0,5**	**1**

4. At the shop+ Plural nouns (AB, p.98) Поздрављање; исказивање молбе, захвалности и извињења; изражавање броја и количине; изражавање допадања/недопадања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе; - искажу захвалност и извињење на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изразе допадање/недопадање једноставним језичким средствима.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре *-Can I have ten bananas, please? Sorry? How many? Ten apples, please. Here you are. I like pizza. I like steak. I like pasta, too. I don't like olives. Do you like mushrooms? Yes. Do you like peppers? No. Do you like pizzas? I like pizzas and I like pasta, and I like cakes and ice cream, and I like oranges and chocolate. I like everything! Oh, no - I don't like olives. Four bananas. That's one pound, please. Thank you. Can I have three peaches, please? OK, here are you are. Thank you! How many can you see? Two babies. Three sandwiches. Four children.*	**3**	**7**	**10**

Festivals: Christmas Честитање празника.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре *-It's Christmas Day! This is Christmas lunch. It's a big lunch for all the family. It's a happy time! Turkey, everyone? Yes, please, Grandpa. I love turkey. This is a special pudding for Chrismas Day. There's a toy and a hat in every Christmas cracker. Happy Christmas!*	**0,5**	**0,5**	**1**

5. At the park + Numbers 20-100 (AB, p.96) Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; изражавање поседовања/ непоседовања;описивање предмета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; исказивање положаја у простору.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - препознају и именују предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре *-Let's go to the park! Hey! Let's play football. OK! Great! Let's go to the zebra crossing. Have you got a ball? No, I haven't. Have you got a ball? Yes, I have – look! Have you got a big, red kite? No, I haven't. Have you got a small brown boat? Yes, I have. I've got a boat. I haven't got a bike. I've got a skateboard. It's purple and pink. I've got a big red plane. Close your eyes and please don't peek. Stop, Daisy! Hold my hand. Stop, look and listen. Walk, don't run. This is a photo of me and my dog in the park. I like playing in the park.I've got a skateboard. It's purple and pink. I like skateboards. I haven't got a bike. Let's dance! Move your legs, move your arms, move all your body! It's fun!Twenty, thirty, forty, fifty, etc. Seventy-two, ninety-three, etc.*	**3**	**5**	**8**

6. Greg's flat + Personal pronouns and 'To be' (AB, p.99) Исказивање положаја у простору; исказивање осета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога;описивање бића, места и предмета; изражавање поседовања/ непоседовања.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; - траже и пруже једноставна обавештења о положају у простору; - разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним осетима и реагују на њих; - изразе основне осете једноставним језичким средствима; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића, предмета и места; - опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре *-Where's my hamster? He isn't in the cage. Look under the cupboard. Is he on the bookcase? Where is he? Where's Flossy? In the kitchen. I'm in the bathroom. I'm tired. Is it the old castle or the modern house? This is me in my bedroom. There's a red bunk bed, a red bookcase and a red and white cupboard. There's a desk under the bunk bed and there's a globe on the cupboard.What's in your bedroom?This is my pony, Toffee. He's three. This is my pet rabbit, Benny. He's funny!Have you got a pony? No, I haven't. Have you got a cat? Yes, I have.I'm tired. We're hungry. He's hot. You're thirsty. She's angry.*	**3**	**7**	**10**

7. In the street + This/That, These/Those (AB, p.100) Описивање бића и места; описивање догађаја у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују бића и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића и места; - опишу бића и места користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - опишу радње користећи једноставна језичка средства; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре *-A woman and a dog / A boy and a baby / A man and a girl waiting at the bus stop. Pam's got long brown hair. Tall and short / Fat and thin / Old and young,Everybody's out in the street. He's tall and he's got short brown hair. She's got blue eyes. This is a picture of a girl and her pony. This is a picture of me and my friends, Dan and Archie. Dan's tall. He's got black hair and he's got blue eyes. Archie's short. He's got blond hair and he's got glasses. What about your friends?Let's have a day out! OK. We can go to a castle or a theme park. Let's go to a theme park!*	**3**	**5**	**8**
Festivals: Easter Честитање празника.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре *-It's Easter time! You can buy Easter eggs in the shops or you can paint real eggs. How many eggs can you count? Happy Easter!*	**0,5**	**0,5**	**1**

8. In the playground + like/love/want (AB, p.102) + Possessive adjectives (AB, p.101) Изражавање припадања/ неприпадања; изражавање допадања/недопадања; описивање предмета; изражавање бројева и (димензија); описивање догађаја у садашњости.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију.	Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре *-This is Polly's jumper. It's Mr Potter's hat. Whose hat is this? It's Jack's. I don't like this jumper, this jumper's too big / this jumper's too small. I love this jumper, this jumper's just right. There's mud on my skirt. How long is the slide? It's very long. It's four metres long. Do you like fancy dress parties? My school uniform is a white T-shirt, grey trousers, a blue jumper and black shoes. I don't like my school uniform. In this photo I'm at a party. It's a fancy dress party. I'm wearing yellow trousers, black boots, a blue and yellow jacket and a yellow hat. Do you like fancy dress parties? I like sweets. I want an apple. I love bananas. Jane likes apples and cakes. She doesn't like bananas or pizza.*	**3**	**8**	**11**
Укупан број часова:			**23,5**	**48, 5**	**72**

- **<u>МАТЕМАТИКА</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Бројеви – први део**	22	22	18	10							28	44	72
2.	**Геометрија – први део**				9							4	5	9
3.	**Бројеви – други део**				3	14	8	23	5			26	27	53

4.	**Геометрија – други део**								16	5	1	9	13	22
5.	**Мерење и мере**									11	2	6	7	13
6.	**Бројеви – трећи део**										11	2	9	11
УКУПНО		**22**	**22**	**18**	**22**	**14**	**8**	**23**	**21**	**16**	**14**	**14**	**105**	**180**

Р. БР.	**ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**Бројеви – први део**	– компетенција за учење; – комуникација; – решавање проблема; – сарадња; – дигитална компетенција.	1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза с највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз с једном рачунском операцијом. 1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи	– прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); – изврши четири основне рачунске операције, усмено (до 1000); – подели број бројем прве десетице, са остатком и без остатка, и провери резултат; – процени вредност израза с једном рачунском операцијом;

			број) и разуме декадни бројни систем 1МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју 1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза 1МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције. 1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака 1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени 1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза с више операција, поштујући приоритет 1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми	– израчуна вредност бројевног израза с највише три рачунске операције; – одреди десетице и стотине најближе датом броју; – уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа; – чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм); – реши проблемски задатак користећи бројевни израз.
2.	**Геометрија – први део**	– компетенција за учење; – комуникација; – решавање проблема;	1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта,	– црта паралелне и нормалне праве; – именује елементе угла;

		– сарадња; – дигитална компетенција.	1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност) 1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни	– разликује врсте углова.
3.	**Бројеви – други део**	– компетенција за учење; – комуникација; – решавање проблема; – сарадња; – дигитална компетенција.	1МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде 1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза 1МА.2.1.5. уме да решава једначине 1МА.3.1.5. уме да одреди решења неједначине с једном операцијом	– реши једначину с једном рачунском операцијом; – изврши четири основне рачунске операције, писмено (до 1000); – одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину;
4.	**Геометрија – други део**	– компетенција за учење; – комуникација;	1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж,	– црта правоугаоник и квадрат; – конструише троугао и

		– решавање проблема; – сарадња; – дигитална компетенција.	права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност) 1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица 1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине 1МА.2.2.4. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.4. уме да израчуна обим сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама	круг; – именује елементе правоугаоника, квадрата, троугла и круга; – разликује врсте троуглова; – одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; – опише особине правоугаоника и квадрата; – преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; – користи геометријски прибор и софтверски алат за цртање.
5.	**Мерење и мере**	– компетенција за учење;	1МА.1.4.2. зна коју јединицу	– чита, упореди и претвара

		– комуникација; – решавање проблема; – сарадња; – дигитална компетенција.	мере да употреби за мерење задате запремине течности (1, dl,cl, ml, hl) 1МА.1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t) 1МА.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме 1МА.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама 1МА.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање 1МА.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање 1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке 1МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат,	јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; – упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); – измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); – примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама; – запише резултат мерења дужине децималним бројем с једном децималом.

			дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама 1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности 1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе	
6.	**Бројеви – трећи део**	– компетенција за учење; – комуникација – решавање проблема; – сарадња; – дигитална компетенција	1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{m}{n}$ $\frac{m}{n}(m \leq n \leq 10)$ и препозна његов графички приказ 1МА.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине 1МА.2.3.1. уме да препозна разломак $\frac{m}{n}$ $(n \leq 10, m < n)$ када је графички приказан на фигури подељеној на n делова 1МА.2.3.2. уме да израчуна *n*-ти део неке целине и	– уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}(m \leq n \leq 10)$; – упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ с једнаким имениоцима.

			обрнуто, упоређује разломке облика $\frac{m}{n}$ $(n \leq 10)$ 1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак $\frac{m}{n}$ $(n \leq 10, m < n)$ 1МА.3.3.2. зна да израчуна део $\frac{m}{n}$ $(n \leq 10, m < n)$ неке целине и користи то у задацима.	

- **ПРИРОДА И ДРУШТВО**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Мој крај	9	5									7	7	14
2.	Оријентација у времену и простору		4	4								5	3	8
3.	Прошлост			4	4							5	3	8
4.	Разноврсност природе				5	6	3	8				13	9	22
5.	Кретање							1	7			4	4	8
6.	Материјали								1	6	5	5	7	12
Укупно		**9**	**9**	**8**	**9**	**6**	**3**	**9**	**8**	**6**	**5**	**39**	**33**	**72**

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**МОЈ КРАЈ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу	1.ПД.1.6.1., 1.ПД.1.6.2., 1ПД.2.6.1; 1ПД.2.6.2; 1ПД.2.6.3. 1.ПД.1.5.1., 1.ПД.1.5.2., 1.ПД.1.5.3., 1.ПД.2.5.1., 1.ПД.2.5.2., 1.ПД.2.5.3., 1ПД. 3.5.1., 1ПД. 3.5.2.	– идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; – одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; – илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; – примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; – повеже различита занимања и делатности с потребама људи у крају у коме живи; – повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају с

				потребама људи; – примени правила безбедног понашања у саобраћају.
2.	**ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ И ПРОСТОРУ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу	1ПД.1.4.1; 1ПД.1.4.2; 1ПД.1.4.3; 1.ПД.1.6.3., 1ПД.2.4.3., 1.ПД.2.4.4., 1.ПД.3.4.1.	– оријентише се у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; – опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; – идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; – користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости.
3.	**ПРОШЛОСТ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење,	1ПД.1.5.2; 1ПД.1.6.5; 1ПД.1.6.6; 1ПД.1.4.4;	– користи временске одреднице (година,

		дигитална компетенција, компетенција за сарадњу	1ПД.1.4.5., 1.ПД.2.6.5.	деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; – прикупи и представи податке о прошлости породице и краја; – користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; – прикупи и представи податке о прошлости породице и краја.
4.	**РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција, компетенција за сарадњу, компетенција за одговоран однос према околини;	1.ПД.1.1.2., 1.ПД.1.1.3., 1ПД.1.1.6; 1.ПД.1.2.1., 1.ПД.1.2.2., 1ПД.1.2.3; 1.ПД.1.3.1., 1.ПД.1.5.4., 1.ПД.1.5.5., 1.ПД.2.1.1., 1ПД.2.1.6; 1ПД.2.1.3; 1ПД.2.1.5; 1ПД.2.2.3; 1ПД.2.2.4; 1.ПД.2.3.1., 1.ПД.2.3.2., 1ПД.3.1.1; 1ПД.3.1.2., 1.ПД.3.3.1.	– разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; – повеже температурне промене с променама запремине и кретања ваздуха; – очита вредности температуре воде, ваздуха

				и тела помоћу термометра; – прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; – илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини; – примени поступке (мере) заштите од заразних болести.
5.	**КРЕТАЊЕ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, одговоран однос према околини и здрављу, компетенција за сарадњу	1ПД.1.5.2; 1ПД.1.4.1; 1ПД.2.4.1.	– повеже јачину деловања на тело с његовим пређеним растојањем; – доводи у везу брзину падања тела с његовим обликом; – разликује природне и вештачке изворе светлости; – повеже промену величине и положаја сенке с променом положаја извора светлости; – повеже промену јачине звука с променом

				удаљености од његовог извора; – изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком.
6.	**МАТЕРИЈАЛИ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, одговоран однос према околини и здрављу, компетенција за сарадњу	1ПД.1.1.1; 1ПД.2.1.1. 1ПД.1.3.1; 1.ПД.1.3.2., 1.ПД.1.3.4., 1.ПД.1.3.5, 1.ПД.1.3.6., 1ПД.2.3.1., 1.ПД.2.3.2., 1.ПД.2.3.3., 1.ПД.2.3.4., 1.ПД.2.3.5., , 1.ПД.3.3.1. , 1.ПД.3.3.2.	– разликује повратне и неповратне промене материјала; – одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; – изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; – сарађује с другима у групи на заједничким активностима;

- **<u>ДИГИТАЛНИ СВЕТ</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕСЕЦ	ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ	СВЕГА

		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**ДИГИТАЛНО ДРУШТВО**	4	4	5	4	1	2	-	-	-	-	9	11	20
2.	**БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА**	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	3	2	5
3.	**АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА**	-	-	-	-	-	-	1	3	4	3	4	7	11
УКУПНО		**4**	**4**	**5**	**4**	**1**	**3**	**5**	**3**	**4**	**3**	**16**	**20**	**36**

Р. БР.	**ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ** **Изучавањем предмета развијају се:**	**ИСХОДИ** **По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:**
1.	**ДИГИТАЛНО ДРУШТВО**	**Компетенција за целоживотно учење** - Ослањајући се на претходна знања и искуства ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим. - Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења. - Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе самостално или у групи. **Рад с подацима и информацијама** - Анализира и критички приступа садржајима на интернету.	– унесе текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста; – селектује и измени (обрише, дода) текст; – именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку; – допише текст на слику коришћењем едитора за текст у програму за обраду слике; – именује, сачува и поново отвори графичку датотеку; – објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже; – осмисли кључне речи на основу којих ће на

		- Дигиталне садржаје пронађене на интернету користи на етички начин. - Бира информације које објављује јер њима гради свој дигитални углед. **Дигитална компетенција** - Приликом решавања проблема бира одговарајућа ИКТ средства. - За приступ потребним дигиталним садржајима ефикасно користи прегледаче и претраживаче интернета. - Бира начин комуникације путем интернета која највише одговара контексту у коме се комуникација дешава. **Решавање проблема** - Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. - Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације сходно релевантним критеријумима, објашњава шта су предности и слабе стране различитих решења. - Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим сазнањима које стиче током примене датог решења и успева да реши проблемску ситуацију. - Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са	интернету тражити потребне дигиталне садржаје; – објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета; – објасни својим речима због чега треба критички прићи садржајима који се налазе на интернету; – објасни својим речима због чега је неопходно да дигиталне садржаје пронађене на интернету користимо на етички начин; – наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно;
2.	**БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА**		– објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује; – одабира дигиталне садржаје на основу PEGI ознаке у складу са својим узрастом (самостално или сараднички); – препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин; – направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника; – означи начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се

		истим или сличним проблемским ситуацијама. **Сарадња** - Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду пара/групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. - Активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснива на аргументима. - Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе. - Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин. - Учествује у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе. **Одговоран однос према здрављу** - Ученик анализира и критички вреднује дигиталне садржаје у вези са прилагођености његовом узрасту и могућности штетних садржаја по његово здравље. **Естетичка компетенција** - Анализира и критички вреднује дигитални производ у контексту естетике и корисничког доживљаја.	комуникација дешава;
3.	**АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА**		– решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева понављање (програмски циклус); – утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма/програма који садржи понављање; – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму/програму који садржи понављање; – решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева гранање; – наведе неке од оператора поређења (мање, веће и једнако) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); – наведе аритметичке операторе (+, -, * и /) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања; – примени блокове оператора поређења при креирању програма у визуелном програмском језику, који садрже гранање;

		Предузимљивост и предузетничка компетенција - Исказује и заступа своје идеје, утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликата.	

- **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Уводни час	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2.	Слушање музике	-	-	-	2	1	1	-	-	1	-	-	5	5
3.	Извођење музике	3	5	4	1	2	1	4	3	3	1	22	5	27
4.	Музичко стваралаштво	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2	2
5.	Годишња систематизација	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
УКУПНО		4	5	4	4	3	2	4	4	4	2	22	14	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**Слушање музике**	▪ компетенција за целоживотно учење ▪ естетска компетенција ▪ дигитална компетенција ▪ вештина комуникације ▪ рад са подацима и информацијама ▪ брига за здравље ▪ еколошка компетенција ▪ вештина за живот у	Ученик уме да препозна: 1.2.1. – основне музичке изражајне елементе; 1.2.2. – извођачки састав; 1.2.4. – српски музички фолклор; 2.2.1. – музичке елементе; 2.2.2. – поједине инструменте и гласове.	Ученик ће бити у стању да: ✓опише своја осећања у вези са слушањем музике; ✓разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; ✓повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним

		демократском друштву		елементима; ✓препозна музичку тему или карактеристичан мотив који се понавља у слушаном делу; ✓самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације.
2.	**Извођење музике**	▪ компетенција за целоживотно учење ▪ естетска компетенција ▪ дигитална компетенција ▪ вештина комуникације ▪ вештина сарадње ▪ рад са подацима и информацијама ▪ одговоран однос према здрављу ▪ вештине за живот у демократском друштву ▪ предузетничка компетенција	Ученик уме да: 1.3.1. – пева једноставне народне и уметничке композиције; 1.3.2. – изводи једноставне композиције на инструмету; 1.3.3. – се изрази покретом; 1.3.4. – музицира у групи уважавајући различите улоге чланова групе; 2.3.2. – учествује у инструменталној пратњи; 2.3.3. – комуницира покретом; 2.3.4. – изводи разноврсни музички репертоар певањем/свирањем, покретом, индивидуално и у групи, развијајући тимски дух; 3.3.2. – активно учествује у музичком животу школе и заједнице.	✓ примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; ✓ изговара бројалице у ритму, уз покрет; ✓ пева по слуху и са нотног текста песме различитог расположења; ✓ наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; ✓ повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са тонском висином; ✓ комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; ✓ свира по слуху и из нотног текста ритмичку и

				мелодијску пратњу; ✓ поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; ✓ коментарише своје и туђе извођење музике; ✓ самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације.
3.	**Музичко стваралаштво**	▪ компетенција за целоживотно учење ▪ естетска компетенција ▪ вештина комуникације ▪ рад са подацима и информацијама ▪ брига за здравље ▪ еколошка компетенција ▪ вештина за живот у демократском друштву ▪ еколошка компетенција	Ученик уме да: 1.4.1. – направи музичке инструменте користећи предмете из окружења; 1.4.2. – осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; 1.4.3. – осмисли покрет уз музику; 2.4.1. – ствара пратеће мелодијско-ритмичке деонице на музичким инструментима; 2.4.2. – импровизује музички дијалог на инструменту и/или гласом; 2.4.3. – осмисли серију покрета уз музику.	✓ осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; ✓ осмисли музички одговор на музичко питање; ✓ осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст; ✓ изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; ✓ учествује у школским приредбама и манифестацијама.

- **<u>ЛИКОВНА КУЛТУРА</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Цртање	7	9	0								4	12	16
2.	Сликање			8	7	1						5	11	16
3.	Текстуре					5	3					4	4	8
4.	Вајање							8				4	4	8
5.	Поруке							1	6	1		5	3	8
6.	Илузије									5	3	4	4	8
7.	Изложбе	2			2				2		2	4	4	8
Укупно		9	9	8	9	6	3	9	8	6	5	30	42	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ЦРТАЊЕ	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – дигитална компетенција – решавање проблема, сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према здрављу – одговоран однос према околини – естетичка	• поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; • повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; • изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; • користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; • протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; • укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; • распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; • разговара с вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; • учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код

		компетенција – предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	куће или у окружењу; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.
2.	**СЛИКАЊЕ**	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема, сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према здрављу – одговоран однос према околини – естетичка компетенција	• поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; • повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; • преобликује, самостално или у сарадњи с другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; • изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; • користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; • изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; • распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; • разговара с вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; • учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити
3.	**ТЕКСТУРЕ**	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – решавање проблема, сарадња	• поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; • повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; • преобликује, самостално или у сарадњи с другима, амбалажу

		– одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према околини – естетичка компетенција	и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; • изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; • распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; • разговара с вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; • учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу;
4.	**ВАЈАЊЕ**	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – решавање проблема, сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према здрављу – одговоран однос према околини – естетичка компетенција	• поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; • повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; • преобликује, самостално или у сарадњи с другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; • изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; • користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; • изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; • распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; • разговара с вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; • учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу;
5.	**ПОРУКЕ**	– компетенција за целоживотно учење	– поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора;

		– комуникација – рад с подацима и информацијама – дигитална компетенција – решавање проблема, сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према здрављу – одговоран однос према околини – естетичка компетенција – предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	– повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; – изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; – користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; – изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; – распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; – разговара с вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.
6.	**ИЛУЗИЈЕ**	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема, сарадња – одговорно учешће у демократском друштву	• поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; • повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; • изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; • користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; • протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота;

		– одговоран однос према здрављу – одговоран однос према околини – естетичка компетенција	• изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; • распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; • разговара с вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; • учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.
7.	**ИЗЛОЖБЕ**	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема, сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према здрављу – одговоран однос према околини – естетичка компетенција	• поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; • повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; • преобликује, самостално или у сарадњи с другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; • изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; • користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; • протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; • укаже на сличностии разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; • распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; • разговара с вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; • учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код

			куће или у окружењу; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.

- **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										ОБУЧАВАЊЕ	УВЕЖБАВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ 2. Батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	x	x	x	x	x	x	x	x	x 2	x 4	НА СВИМ ЧАСОВИМА 6 6		
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ 1. Атлетика 2. Спортска гимнастика 3. Основе тимских, спортских и елементарних игара 4. Плес и ритмика 5. Полигони	7 2 5	3 6 3 1	3 4 2 1	5 2 6 1	3 3 3	3 2	1 7 3 1 1	7 3 2	6 1	3 1 1	11 14 9 8	19 14 15 8 4	30 28 24 16 4
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА 1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
УКУПНО		14	13	10	14	9	5	13	12	9	9	42	66	108

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО	ФВ.1.1.1.Унапређује моторичке способности	- примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе

	И	УЧЕЊЕ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.1.2.Правилно изводи једноставније вежбе обликовања, са и без реквизита ФВ.1.1.3.Разуме значај правилног држања тела за здравље ФВ.2.1.1.Примењује самостално научени комплекс јутарње гимнастике ФВ.3.1.1.Правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела	обликовања); - прати промене у тежини и висини код себе и других; мај - коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; - правилно држи тело;
2.	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ**	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ	ФВ.1.2.1.Правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.2.2.Зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока ФВ.1.2.3.Зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице ФВ.1.2.4.Правилно изводи вежбе на тлу ФВ.1.2.5.Правилно изводи вежбе на греди и шведској клупи ФВ.1.2.6.Познаје правила спортских елементарних игара ФВ.2.2.1.Правилно изводи прескоке ФВ.2.2.2.Правилно изводи вежбе на вратилу ФВ.2.2.3.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбал и “Између четири ватре”, примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање	- правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;

			других ФВ.2.2.4.Правилно изводи основне ритмичке вежбе са лоптом и вијачом ФВ.2.2.5.Правилно изводи плес и народно кола предвиђена за трећи разред ФВ.3.2.1.Игра Мини - рукомет, "Футсал"- мали фудбали "Између четири ватре", примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других	
3.	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА**	- ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.3.1.Зна основне појмове везане за физичко вежбање ФВ.1.3.2.Познаје основна начела безбедности у сали, на игралишту и учионици ФВ.1.3.3.Примењује здравствено-хигијенске мере ФВ.2.3.1.Зна основна правила Мини - рукомета, "Футсала" и "Између четири ватре" ФВ.2.3.2.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри ФВ.3.3.1.Зна утицај физичког вежбања	- користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбалиштима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у

				другим животним ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - користи здраве намирнице у исхрани; - повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању;

- **<u>ЧОС</u>**

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
Септембар	1. Добро дошли у школу. Како смо провели распуст?	Педагог, родитељи
	2. Дан школе-укључивање одељења у обележавање дана школе;	Педагог, родитељи
	3. Мокрањчеви дани- значајне личности мог краја, С.С.Мокрањац;	Педагог, родитељи
	4. Понашање на јавним местима, улици, кући и школи;	Педагог, родитељи
	5. Како да уредимо нашу учионицу;	Педагог, родитељи
Октобар	6. Обележавање Дечје недеље- Дан уједињених нација;	Педагог, родитељи
	7. Мој портфолио- израда и сређивање;	Педагог, родитељи

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
	8. Мој радни дан-организација радног дана и слободног времена;	Педагог, родитељи
	9. Како треба учити, помоћ слабијим ученицима;	Педагог, родитељи
Новембар	10. Наш успех на крају класификационог периода;	Педагог, родитељи
	11. Разговор о толеранцији, 16.11. Међународни дан толеранције;	Педагог, родитељи
	12. Упознавање са буквaром дечијих права кроз игру, 20.11. Међународни дан детета;	Педагог, родитељи
	13. Д као другарство;	Педагог, родитељи
	14. Толеранција према разликама, 03.12. Међународни дан особа са инвалидитетом;	Педагог
Децембар	15. Радионица- професионална орјентација, „ Занимање родитеља“;	Педагог
	16. 20.12. Дан међуљудске солидарности;	Педагог
	17. Моја породица- односи и обавезе у њој;	Педагог, родитељи
	18. У сусрет школској слави;	Педагог
Јануар	19. Прослава дана Светог Саве;	Педагог, родитељи
	20. Наше обавезе у II полугодишту	Педагог, родитељи

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
	21. Наше обавезе у школи, кући;	Педагог, родитељи
Фебруар	22. Шта треба гледати на телевизији (гледање емисија о природи и животињама);	Педагог, родитељи
	23. Подсетимо се кућног реда школе	Педагог, родитељи
	24. „ Осми март“, како обрадовати мајку, сестру, баку;	Педагог, родитељи
	25. У сусрет пролећу-какву околину желимо;	Педагог
Март	26. „ Ја умем и могу“- 21.03.Светски дан особа са Дауновим синдромом;	Педагог
	27. 21.03. Светски дан особа са аутизмом;	Педагог
	28. Како чувамо природу, 22.04. Дан планете Земље;	Педагог
	29. Успех и дисциплина на крају класификационог периода; У сусрет Ускрсу;	Педагог
Април		
	30. Шта бих волео да будем кад одрас	Педагог, родитељи
	31. Недеља сећања и заједништва;	Педагог, родитељи
	32. Мајске свечаности у нашем граду;	Педагог, родитељи
Мај	33. Како неговати пријатељство;	Педагог
	34. Здрава храна- здравље на уста улази;	Педагог

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
Јун	35. Успех на крају школске године;	Педагог
	36. Весели завршетак школске године;	Педагог
		Прво полугодиште: 18
		Друго полугодиште: 18
		Укупно: 36

6.3.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у трећем разреду

- **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

Ред. број	Наставна тема	Број часова
1.	Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	2
2.	Уважавање различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло	9
3.	Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим; развијање појма пријатељства и моралног расуђивања (крађа, лаж)	5
4.	Појединац и заједница; правила која регулишу живот у заједници; права и одговорности; договарање	9
5.	Заштита од насиља: ненасилно решавање сукоба	3
6.	Развијање моралног расуђивања	4
7.	Развијање еколошке свести; брига о животињама и биљкама	3
8.	Евалуација	1

36

Наставна тема 1: ПОДСТИЦАЊЕ ГРУПНОГ РАДА, ДОГОВАРАЊА И САРАДЊЕ СА ВРШЊАЦИМА И ОДРАСЛИМА

Садржај (наставне јединице)	**Циљеви, задаци (исходи)**
- Сусрет родитеља, наставника и ученика. - Размена о узајамним очекивањима, потребама, захтевима, тешкоћама везаним за остваривање програма грађанског васпитања; - Упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада.	- Родитељи су упознати са садржајем предмета, начином и методама остваривања наставних јединица - Дефинисање заједничких потреба, захтева и тешкоћа - Ученик је упознат са садржајем наставног предмета

Наставна тема 2: УВАЖАВАЊЕ РАЗЛИЧИТОСТИ И ОСОБЕНОСТИ; УОЧАВАЊЕ И ПРЕВАЗИЛАЖЕЊЕ СТЕРЕОТИПА ВЕЗАНИХ ЗА ПОЛ, УЗРАСТ, ИЗГЛЕД, ПОНАШАЊЕ, ПОРЕКЛО

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)

- Сличности и разлике - Полни стереотипи у играма - Последице полних стереотипа - Последица уопштених судова - Појава искључивања у групи - Понашање које одступа од очекиваног - Односи у одељењу - Односи млађи - старији - Дискриминација по узрасту	- Уочавање особености и различитости која им прија - Разматрање стереотипа о мушким и женским играма; размена ставова о томе - Разматрање последица стереотипа о мушким и женским играма, о поштовању слободе избора; прихватању различитости - Стереотипи о дечацима и девојчицама, превођење на језик чињеница. - Разматрање различитости која им не прија - размена о искуствима и разлозима искључивања из групе - Сагледавање последица саосећајног, односно осуђивачког става према понашању које одступа од очекиваног; сукоб потреба и како га разрешити. - Размена о томе шта су предузели да би изненадили пажњом вршњаке супротног пола у протеклој седмици - Размена о односу млађе и старије деце у породици, о поштовању слободе избора и договарању, о личној одговорности - Размена о односу старије и млађе деце, о дискриминацији по узрасту, о искрености у дружењу.

Наставна тема 3 : ПРИЈАТЕЉСТВО И МОРАЛНЕ ДИЛЕМЕ У ВЕЗИ СА ТИМ; РАЗВИЈАЊЕ ПОЈМА ПРИЈАТЕЉСТВА И МОРАЛНОГ РАСУЂИВАЊА (КРАЂА, ЛАЖ)

Садржај (наставне јединице)	**Циљеви, задаци (исходи)**

- Пријатељство - Лаж као морални прекршај - Припадање групи - Крађа као морални прекршај - Односи међу пријатељима	- Дефинисање појма пријатељства; сукоб и усаглашавање ставова у вези са пријатељством. - Размена мишљења о томе да ли треба разоткрити лаж коју је изрекао пријатељ/ица ; да ли је ћутање о томе исто лаж; да ли је лаж опростива; да ли се може бити пријатељ некоме ко лаже; зашто је лаж морални прекршај - Размена мишљења о сукобу потреба и како га превазићи, морална дилема - крађа као услов прихваћености у групи, поштовање туђег власништва - Размена о томе да ли је крађа морални прекршај и кад је покренута добрим намерама - Размена о томе шта све чини пријатељство и какви могу бити односи међу пријатељима

Наставна тема 4: ПОЈЕДИНАЦ И ЗАЈЕДНИЦА; ПРАВИЛА КОЈА РЕГУЛИШУ ЖИВОТ У ЗАЈЕДНИЦИ; ПРАВА И ОДГОВОРНОСТИ; ДОГОВАРАЊЕ

Садржај	**Циљеви, задаци (исходи)**

- Обавезе у кући - Договарање у породици - Права и одговорности у заједници - Слобода избора - Кућни ред школе - Оцењивање - Демократија у учионици - Доношење одлука на нивоу одељења - Планирање акције	- размена мишљења о правима и одговорностима укућана; о подели одговорности око кућних послова, о слободи избора, правима и обавезама - размена мишљења о томе како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, о стереотипима у вези са полним улогама; о дечјим правима и одговорностима; о значају договорања - размена мишљења о томе како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, о кућном реду; о дечјим правима и одговорностима; о значају договарања - размена о слободи избора у одлучивању код куће и у школи. О чему деца могу сама да одлучују, о одговорности за последице избора, о томе како лични избор утиче на друге у околини - размена о томе чему правила; како настају; да ли деца могу да утичу на мењање правила која регулишу живот у школи, о последицама кршења правила; о мерама које треба предузети кад дође до кршења правила - размена о томе чему служе оцене, шта значи лоша оцена, чему она служи, да ли деца имају право да знају зашто су добила оцену коју су добила и шта је требало да одговоре, ако оцена није задовољавајућа - размена о томе шта је то демократско одлучивање у разреду, како то може да се постигне, шта спречава да се то постигне - размена о разлозима побуне у разреду, разликама између наређивања и договарања, о одговорности за последице понашања - ученици се договарају и планирају акције којима ће да побољшају простор боравка (учионицу, школско двориште); уче како да усагласе идеје, поделе одговорности, од кога да траже подршку и како да изведу акције

Наставна тема 5: ЗАШТИТА ОД НАСИЉА: НЕНАСИЛНО РЕШАВАЊЕ СУКОБА

Садржај (наставне јединице)	**Циљеви, задаци (исходи)**
- Сукоби и њихово решавање - Кажњавање	- Размена о санкцијама кршења договора међу децом, да ли је освета морални прекршај; шта је праведно; како се ненасилно може решити сукоб потреба

- Насиље у школи	- Размена о врстама казни које добијају од родитеља, о поступцима који су довели до казне, о осећањима и незадовољеним потребама у вези са казном, о алтернативама кажњавању. - Размена о насиљу у школи - ученика према ученицима, и како да се заштите од тога

Наставна тема 6: РАЗВИЈАЊЕ МОРАЛНОГ РАСУЂИВАЊА

Садржај (наставне јединице)	**Циљеви, задаци (исходи)**
- Лажна солидарност - Одговорност за направљену штету - Последице лажи - Циљ оправдава средство	- Размена о моралној дилеми - сакривања починиоца из солидарности са другом или искрености, о преузимању одговорности за последице понашања, о оправданости казне, о томе да ли је прећутати исто што и лагати, зашто је лаж морални прекршај. - Размена о одговорности за ненамерно учињену штету, о санкцијама, алтернативама кажња-вању. - Размена о моралној дилеми - лагању да би се избегла казна, о последицама лажи. - Размена о томе да ли позитивни циљ оправдава крађу; зашто је погрешно красти.

Наставна тема 7 : РАЗВИЈАЊЕ ЕКОЛОШКЕ СВЕСТИ; БРИГА О ЖИВОТИЊАМА И БИЉКАМА

Садржај (наставне јединице)	**Циљеви, задаци (исходи)**
- Однос према животињама - Природа u ја - Брига о природи	- Размена о разлозима дечјег насиља према животињама, о одговорности и бризи о животињама. - Размена о праву на живот, и међусобној повезаности свих живих бића; о одговорности и бризи за биљни свет - Размена о томе шта су предузели да би изненадили пажњом животиње или биљке у протеклој седмици

Наставна тема 8: ЕВАЛУАЦИЈА

Садржај (наставне јединице)	**Циљеви, задаци (исходи)**

- Ја пре, ја после - Презентација	- Ученици се подстичу да сами процене програм који су прошли и сопствено напредовање; - Презентација резултата рада родитељима.

- **ВЕРСКА НАСТАВА**

ВЕРСКА НАСТАВА	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА	

Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи** **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утвр. Веж.**	**Укупно**		
1.	**УВОД**	0	1	1	Упознавање ученика са програмом, садржајем и начином рада	– Упознавање ученика са програмом, – садржајем и начином рада
2.	**БОГ ЈЕ СТВОРИО ЈЕДИНСТВЕНИ СВЕТ И ТО КАО МНОГЕ КОНКРЕТНЕ ВРСТЕ НИ ИЗ ЧЕГА**	5	4	9	Ученици треба да: спознају да је Бог из љубави; створио свет за вечност; уоче да је Бог створио свет као скуп конкретних врста; уоче да конкретни људи као личности нису постојали пре него што су се родили	– Да ученици стекну знања о томе: да узрок постојања света јесте Божја слобода

3.	**ПОСЛЕДИЦЕ СТВОРЕНОСТИ ПО ПРИРОДУ И ЊЕНО ПОСТОЈАЊЕ**	3	2	5	Уоче да конкретност врста и бића значи њихову међусобну раздељеност – индивидуалност, али и њихову потенцијалну пропадљивост, смрт, зато што су створене ни из чега	– Да је последица створености раздељеност – индивидуалност, али и потенцијална пропадљивост, смртност
4.	**СТВАРАЊЕ ЧОВЕКА НА КРАЈУ СВЕГА СТВОРЕНОГ ПО „ИКОНИ И ПОДОБИЈУ“ БОЖИЈЕМ**	3	2	5	Запазе да је Бог на крају свега створио човека као личност; уоче разлику између природе и личности код човека	– Да човек по створеној природи ни из чега није вечан, али може постати бесмртно биће по својој личности, ако своју слободу пројави као љубав према Богу и према другим људима
5.	**ЕВХАРИСТИЈА КАО СВЕТ У МАЛОМ**	6	5	11	Уоче да се структура створеног света огледа у Литургији	– Да је Литургија сједињење свих створења преко човека Исуса Христа с Богом Оцем
6.	**СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА У ПРАВОСЛАВНОЈ ИКОНОГРАФИЈИ**	2	3	5	Упознају начин представљања стварања света и човека у православној иконографији	– Да православна иконографија увек доводи природу у везу са човеком и зависност од човека
УКУПНО		**19**	**17**	**36**		

6.4. Програми наставних предмета у четвртом разреду

6.4.1. Програми обавезних наставних предмета у четвртом разреду

- **СРПСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈЕЗИК	5	5	6	6	-	5	5	3	4	4	24	19	43
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	7	5	3	8	3	4	6	3	5	3	26	21	47
3.	КЊИЖЕВНОСТ	10	11	11	8	2	8	12	9	11	8	45	45	90
	УКУПНО	**22**	**21**	**20**	**22**	**5**	**17**	**23**	**15**	**20**	**15**	**95**	**85**	**180**

- **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	9	1									4	6	10
2.	Friends and Family		7	3								4	6	1
3.	Revision and test 1			4								0	4	4
4.	My world				9	1						4	6	10
5.	Time					5	4	1				4	6	1
6.	Revision and test 2							4				0	4	4
7.	Places							4	6			4	6	10
8.	People								1	7	2	4	6	1
9.	Revision and test 3										4	0	4	4
УКУПНО		9	8	7	9	6	4	9	7	7	6	24	48	72

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**Introduction** Поздрављање; представљање себе и других; давање основних информација о себи; тражење и давање информација о другима; описивање места; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; изражавање количине и бројева.	Сарадња; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Дигитална компетенција	– CJ1.OO.O.1.1. – CJ1.OO.O.1.2. – CJ1.OO.O.1.3. – CJ1.OO.O.1.4. – CJ1.OO.O.1.5. – CJ1.OO.O.1.7. – CJ1.OO.O.2.2. – CJ1.OO.O.2.4. – CJ1.OO.O.3.1. – CJ1.OO.O.3.2. – CJ1.OO.O.3.4. – CJ1.OO.O.3.10. – CJ1.OO.O.3.12. – CJ1.OO.O.3.13. – CJ1.OO.O.3.14. – CJ1.OO.O.3.15. – CJ1.OO.O.3.16. – CJ1.OO.O.3.17. – CJ1.OO.C.1.2. – CJ1.OO.C.1.3. – CJ1.OO.C.1.4.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему - представе себе и другог; - поздраве и отпоздраве примењујући једноставнија језичка средства; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - дају једноставна упутства и налоге; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; - разумеју једноставне изразе који се односе на количину/број и реагују на њих; - траже и пруже основне информације у вези са количинама/бројевима; - изразе присуство/одсуство нечега; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације – формални и неформални поздрави; - разумеју и уоче сличности и разлике у именима људи са енгелског говорног подручја – име, средње име,

2.	**Friends and Family** Представљање других; давање основних информација о себи; тражење и давање основних информација о другима; изражавање хронолошког времена; изражавање припадања/ неприпадања.	Сарадња; Комуникација; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	– CJ1.OO.O.1.1. – CJ1.OO.O.1.2. – CJ1.OO.O.1.3. – CJ1.OO.O.1.4. – CJ1.OO.O.1.5. – CJ1.OO.O.1.7. – CJ1.OO.O.2.2. – CJ1.OO.O.2.4. – CJ1.OO.O.3.1. – CJ1.OO.O.3.2. – CJ1.OO.O.3.4. – CJ1.OO.O.3.7. – CJ1.OO.O.3.11. – CJ1.OO.O.3.12. – CJ1.OO.O.3.13. – CJ1.OO.O.3.14. – CJ1.OO.O.3.16. – CJ1.OO.O.3.17. – CJ1.OO.C.1.2. – CJ1.OO.C.1.3. – CJ1.OO.C.1.4. – CJ1.OO.C.1.5. – CJ1.OO.C.3.1. – CJ1.OO.C.3.2. – CJ1.OO.C.3.4. – CJ1.OO.C.3.12. – CJ1.OO.C.3.13. – CJ1.OO.C.3.14. – CJ1.OO.C.3.16. – CJ1.OO.C.3.17.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - представе друге; - разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговаре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - разумеју једноставна обавештења о хронолошком времену (дани у недељи) и реагују на њих; - траже и дају кратка једноставна обавештења о хронолошком времену; - разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадањеи реагује на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање; - знају разлике у начину писања адресе; - знају имена важних улица у Лондону и по чему су познате.

3.	**Revision and test 1** Давање основних информација о себи ; тражење и давање основних информација о другима; изражавање хронолошког времена; изражавање припадања/неприпадања.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	– CJ1.OO.O.1.1. – CJ1.OO.O.1.2. – CJ1.OO.O.1.3. – CJ1.OO.O.1.4. – CJ1.OO.O.1.5. – CJ1.OO.O.1.7. – CJ1.OO.O.2.2. – CJ1.OO.O.2.4. – CJ1.OO.O.3.1. – CJ1.OO.O.3.2. – CJ1.OO.O.3.4. – CJ1.OO.O.3.7. – CJ1.OO.O.3.10. – CJ1.OO.O.3.11. – CJ1.OO.O.3.12. – CJ1.OO.O.3.13. – CJ1.OO.O.3.14. – CJ1.OO.O.3.16. – CJ1.OO.O.3.17. – CJ1.OO.C.1.2. – CJ1.OO.C.1.3. – CJ1.OO.C.1.4. – CJ1.OO.C.1.5. – CJ1.OO.C.3.1. – CJ1.OO.C.3.2. – CJ1.OO.C.3.4. – CJ1.OO.C.3.12. – CJ1.OO.C.3.13. – CJ1.OO.C.3.14. – CJ1.OO.C.3.16.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и одговоре на једноставна питања личне природе – име, презиме, одакле су, адреса, број телефона, колико имају година…; - дају основне информације о другима – пријатељи и чланови породице; - опишу учионицу користећи једноставна језичка средства; - разумеју и постављају питања личне природе; - дају кратка обавештења о хронолошком времену; - дају једноставне исказе којима се изражава припадање/непипадање.

4.	**My world** Изражавање поседовања/непоседовања; описивање живих бића, предмета и места;	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	– CJ1.OO.O.1.1. – CJ1.OO.O.1.2. – CJ1.OO.O.1.3. – CJ1.OO.O.1.4. – CJ1.OO.O.1.5. – CJ1.OO.O.1.7. – CJ1.OO.O.2.2. – CJ1.OO.O.2.4. – CJ1.OO.O.3.1. – CJ1.OO.O.3.2. – CJ1.OO.O.3.4. – CJ1.OO.O.3.7. – CJ1.OO.O.3.10. – CJ1.OO.O.3.11. – CJ1.OO.O.3.12. – CJ1.OO.O.3.13. – CJ1.OO.O.3.14. – CJ1.OO.O.3.16. – CJ1.OO.O.3.17. – CJ1.OO.C.1.2. – CJ1.OO.C.1.3. – CJ1.OO.C.1.4. – CJ1.OO.C.1.5. – CJ1.OO.C.3.1. – CJ1.OO.C.3.2. – CJ1.OO.C.3.4. – CJ1.OO.C.3.12. – CJ1.OO.C.3.13. – CJ1.OO.C.3.14. – CJ1.OO.C.3.16.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање; -разумеју једноставан опис живих бића, предмета и места; - опишу жива бића, предмете и места једноставним језичким средствима; - уоче сличности и разлике у наставним предметима и начину живота у школама у Велсу, Енглеској и код нас.

5.	**Time** Исказивање хронолошког времена; описивање уобичајених активности; изражавање допадања и недопадања.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	– CJ1.OO.O.1.1. – CJ1.OO.O.1.2. – CJ1.OO.O.1.3. – CJ1.OO.O.1.4. – CJ1.OO.O.1.5. – CJ1.OO.O.1.7. – CJ1.OO.O.2.2. – CJ1.OO.O.2.4. – CJ1.OO.O.3.1. – CJ1.OO.O.3.2. – CJ1.OO.O.3.4. – CJ1.OO.O.3.7. – CJ1.OO.O.3.10. – CJ1.OO.O.3.11. – CJ1.OO.O.3.12. – CJ1.OO.O.3.13. – CJ1.OO.O.3.14. – CJ1.OO.O.3.15. – CJ1.OO.O.3.16. – CJ1.OO.O.3.17. – CJ1.OO.C.1.2. – CJ1.OO.C.1.3. – CJ1.OO.C.1.4. – CJ1.OO.C.1.5. – CJ1.OO.C.3.1. – CJ1.OO.C.3.2. – CJ1.OO.C.3.4. – CJ1.OO.C.3.12. – CJ1.OO.C.3.13. – CJ1.OO.C.3.14. – CJ1.OO.C.3.15. – CJ1.OO.C.3.16.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна обавештења о хронолошком времену и реагују на њих; - траже и дају кратка и једноставна обевештења о хронолошком времену; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним активностима и реагују на њих; - опишу и планирају уобичајене активности кратким једноставним језичким средствима; -разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разумеју и опишу популарне спортове у ВБ.

6.	**Revision and test 2** Изражавање поседовања/непосе-довања; описивање живих бића и предмета; изражавање уобичајених радњи.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална	– CJ1.OO.O.1.1. – CJ1.OO.O.1.2. – CJ1.OO.O.1.3. – CJ1.OO.O.1.4. – CJ1.OO.O.1.5. – CJ1.OO.O.1.7. – CJ1.OO.O.2.2. – CJ1.OO.O.2.4. – CJ1.OO.O.3.1. – CJ1.OO.O.3.2. – CJ1.OO.O.3.4. – CJ1.OO.O.3.7. – CJ1.OO.O.3.10. – CJ1.OO.O.3.11. – CJ1.OO.O.3.12. – CJ1.OO.O.3.13. – CJ1.OO.O.3.14. – CJ1.OO.O.3.16. – CJ1.OO.O.3.17. – CJ1.OO.C.1.2. – CJ1.OO.C.1.3. – CJ1.OO.C.1.4. – CJ1.OO.C.1.5. – CJ1.OO.C.3.1. – CJ1.OO.C.3.2. – CJ1.OO.C.3.4. – CJ1.OO.C.3.12. – CJ1.OO.C.3.13. – CJ1.OO.C.3.14. – CJ1.OO.C.3.16.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих;

		компетенција; проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву		- траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање; -разумеју једноставан опис живих бића, предмета и места; - опишу жива бића, предмете и места једноставним језичким средствима; њих; - опишу и планирају уобичајене активности кратким средствима.

7.	**Places** Описивање места; изражавање положаја у простору; изражавање способности; исказивање кратких упутстава и налога;	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	– CJ1.OO.O.1.1. – CJ1.OO.O.1.2. – CJ1.OO.O.1.3. – CJ1.OO.O.1.4. – CJ1.OO.O.1.5. – CJ1.OO.O.1.7. – CJ1.OO.O.2.2. – CJ1.OO.O.2.4. – CJ1.OO.O.3.1. – CJ1.OO.O.3.2. – CJ1.OO.O.3.4. – CJ1.OO.O.3.7. – CJ1.OO.O.3.10. – CJ1.OO.O.3.11. – CJ1.OO.O.3.12. – CJ1.OO.O.3.13. – CJ1.OO.O.3.14. – CJ1.OO.O.3.15. – CJ1.OO.O.3.16. – CJ1.OO.O.3.17. – CJ1.OO.C.1.2. – CJ1.OO.C.1.3. – CJ1.OO.C.1.4. – CJ1.OO.C.1.5. – CJ1.OO.C.3.1. – CJ1.OO.C.3.2. – CJ1.OO.C.3.4. – CJ1.OO.C.3.12. – CJ1.OO.C.3.13. – CJ1.OO.C.3.14. – CJ1.OO.O.3.15. – CJ1.OO.C.3.16. – CJ1.OO.C.3.17.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе места; - опишу места једноставним језичким средствима; - разумеју једноставна обавештења која се односе на положај у простору; - траже и пруже једноставна обавептења која се односе на положај у простору; - разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; - упуте кратка упутства и налоге; - уоче сличности и разлике у изгледу градова култури становања у ВБ и код нас.

8.	**People** Описивање живих бића; описивање уобичајених и тренутних активности и планова; изражавање цена.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	– CJ1.OO.O.1.1. – CJ1.OO.O.1.2. – CJ1.OO.O.1.3. – CJ1.OO.O.1.4. – CJ1.OO.O.1.5. – CJ1.OO.O.1.7. – CJ1.OO.O.2.2. – CJ1.OO.O.2.4. – CJ1.OO.O.3.1. – CJ1.OO.O.3.2. – CJ1.OO.O.3.4. – CJ1.OO.O.3.7. – CJ1.OO.O.3.10. – CJ1.OO.O.3.11. – CJ1.OO.O.3.12. – CJ1.OO.O.3.13. – CJ1.OO.O.3.14. – CJ1.OO.O.3.16. – CJ1.OO.O.3.17. – CJ1.OO.C.1.2. – CJ1.OO.C.1.3. – CJ1.OO.C.1.4. – CJ1.OO.C.1.5. – CJ1.OO.C.3.1. – CJ1.OO.C.3.2. – CJ1.OO.C.3.4. – CJ1.OO.C.3.12. – CJ1.OO.C.3.13. – CJ1.OO.C.3.14. – CJ1.OO.C.3.16. – CJ1.OO.C.3.17.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе живих бића и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним и тренутним радњама и плановима и реагују на њих; - опишу уобичајене и тренутне активности једноставним језичким средствима; - разумеју цене; - траже и пруже информације о ценама; - разумеју и примене основне норме учтиве комуникације (у продавници); - уоче мултикултуралност британских градова; - опишу уметничку слику.

9.	**Revision and test 3** Описивање места; изражавање положаја у простору; описивање живих бића; описивање уобичајених и тренутних активности и планова;	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	– CJ1.OO.O.1.1. – CJ1.OO.O.1.2. – CJ1.OO.O.1.3. – CJ1.OO.O.1.4. – CJ1.OO.O.1.5. – CJ1.OO.O.1.7. – CJ1.OO.O.2.2. – CJ1.OO.O.2.4. – CJ1.OO.O.3.1. – CJ1.OO.O.3.2. – CJ1.OO.O.3.4. – CJ1.OO.O.3.7. – CJ1.OO.O.3.10. – CJ1.OO.O.3.11. – CJ1.OO.O.3.12. – CJ1.OO.O.3.13. – CJ1.OO.O.3.14. – CJ1.OO.O.3.16. – CJ1.OO.O.3.17. – CJ1.OO.C.1.2. – CJ1.OO.C.1.3. – CJ1.OO.C.1.4. – CJ1.OO.C.1.5. – CJ1.OO.C.3.1. – CJ1.OO.C.3.2. – CJ1.OO.C.3.4. – CJ1.OO.C.3.12. – CJ1.OO.C.3.13. – CJ1.OO.C.3.14. – CJ1.OO.C.3.16. – CJ1.OO.C.3.17.	- разумеју једноставне описе живих бића и опишу их користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне исказе о уобичајеним и тренутним радњама и плановима и реагују на њих. - Опишу уобичајене и тренутне активности једноставним језичким средствима.

- **<u>МАТЕМАТИКА</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ	ПРОВЕРА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Бројеви	20	21	20	12		17	16	8	11	2	54	68	5	127
2.	Мерење и мере	1			10	5				9	12	10	25	2	37
3.	Геометрија	1						7	7		1	5	10	1	16
УКУПНО		**22**	**21**	**20**	**22**	**5**	**17**	**23**	**15**	**20**	**15**	**69**	**103**	**8**	**180**

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда, ученик ће бити у стању да:

		комуникативна компетенција;	1MA.1.1.1. 1MA.1.1.2. 1MA.1.1.3. 1MA.1.1.4. 1MA.1.1.5. 1MA.1.3.1. 1MA.1.3.2. 1MA.2.1.1. 1MA.2.1.2.	– прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; – одреди месну вредност цифре; – изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; – састави израз, израчуна вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција; – реши једначине и неједначине и провери тачност решења; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; – процени вредност израза са једном рачунском операцијом; – одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју;

2.	**Мерење и мере**		1МА.1.4.1. 1МА.1.4.2. 1МА.1.4.3. 1МА.1.4.4. 1МА.2.4.1. 1МА.2.4.2. 1МА.2.4.3. 1МА.2.4.4. 1МА.2.4.5. 1МА.3.4.1. 1МА.3.4.2. 1МА.3.4.3.	– прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – израчуна површину и запремину квадра и коцке; – реши проблемске задатке у контексту мерења;
3.	**Геометрија**		1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.1.2.4. 1МА.2.2.1. 1МА.2.2.2. 1МА.2.2.3. 1МА.2.2.4. 1МА.2.2.5. 1МА.2.2.6. 1МА.3.2.1. 1МА.3.2.2. 1МА.3.2.3. 1МА.3.2.4. 1МА.3.2.5.	– именује елементе и опише особине квадра и коцке; – црта мреже и прави моделе квадра и коцке; – препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна.

- **<u>ПРИРОДА И ДРУШТВО</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ и ПРОВЕРА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**Уводни час. Упознавање са садржајима предмета у четвртом разреду; Иницијални тест**	2										1	1	2
2.	**Моја отаџбина Република Србија – Природне и друштвене одлике Србије**	7	8	8	6							22	7	29
3.	**Човек природно и друштвено биће**				3	3						3	3	6
4.	**Прошлост Србије**						6	9	6	1		14	8	22
5.	**Материјали**									7	5	8	4	12
6.	**Систематизација садржаја од првог до четвртог разреда: Шта вас чека у петом разреду?**										1		1	1
УКУПНО		**9**	**8**	**8**	**9**	**3**	**6**	**9**	**6**	**8**	**6**	**48**	**24**	**72**

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**Моја отаџбина Република Србија** - Природне одлике Србије - Положај и територија Републике Србије - Друштвене одлике	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за сарадњу, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини;	Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу: У области **ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА** ученик/ученица**:** 1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа	- одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије;

	Србије - Привредне одлике Србије		људског рада 1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу 1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића 1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања 1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића 1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима У области **ЕКОЛОГИЈА** ученик/ученица**:** 1ПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе 1ПД.1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе У области **ДРУШТВО** ученик/ученица**:** 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и	– повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; – у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса; – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.

			насељу 1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу У области **ДРЖАВА СРБИЈА** ученик/ученица**:** 1ПД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода 1ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике 1ПД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу**.**</u> У области **ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА** ученик/ученица**:** 1ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића 1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића 1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту 1ПД.2.1.6. разуме међусобну	

			зависност живих бића у животној заједници У области **ЕКОЛОГИЈА** ученик/ученица**:** 1ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе 1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса 1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса 1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити У области **КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ** ученик/ученица**:** 1ПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља 1ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских	

			вода У области **ДРУШТВО** ученик/ученица: 1ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова 1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама 1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности У области **ДРЖАВА СРБИЈА** ученик/ученица: 1ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини 1ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији 1ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе – и делатности људи <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу</u> У области **ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА** ученик/ученица:	

			1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима У области **КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ** ученик/ученица: 1ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова У области **ДРУШТВО** ученик/ученица**:** 1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују У области **МАТЕРИЈАЛИ** ученик/ученица**:** 1ПД.3.3.1. разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи	
2.	**Човек – природно и друштвено биће** - Физичке промене у	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, одговоран однос према	<u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу:</u> У области **ДРУШТВО**	– повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; – планира своје дневне

	пубертету - Дигитална безбедност	здрављу, одговорно учешће у демократском друштву; компетенција за сарадњу;	ученик/ученица**:** 1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите 1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља	активности и време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу; – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.
3.	**Прошлост Србије**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за сарадњу, одговоран однос према околини; одговорно учешће у демократском друштву;	У области **ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ** ученик/ученица**:** <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.</u> 1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век 1ПД.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара 1ПД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости 1ПД.1.6.5. зна основне	– прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); – пронађе и одабере потребне информације из различитих

			информације о начину живота људи у прошлости 1ПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.</u> 1ПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена 1ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности 1ПД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад 1ПД.2.6.6. препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода 1ПД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу</u> 1ПД.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава	извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.

4.	**Материјали**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за сарадњу, одговоран однос према околини; одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	У области **МАТЕРИЈАЛИ** ученик/ученица**:** <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.</u> 1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта 1ПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала 1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке 1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност 1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу 1ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.</u> 1ПД.2.3.1. зна сложенија	– идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаравњем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; – наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; – наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; – наведе примере превенције и заштите од пожара; – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.

			својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање 1ПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава 1ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису 1ПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу 1ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала 1ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу</u> 1ПД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу	

- **<u>ДИГИТАЛНИ СВЕТ</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВА.	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Дигитално друштво	4	4	4	4	1		-	-	-	-	9	8	17
2.	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	-	-	-		1	4	1	-	-	-	2	4	6
3.	Алгоритамски начин размишљања	-	-	-	-			3	4	4	2	8	5	13
Укупно		4	4	4	4	2	4	4	4	4	2	19	17	36

Редни бр. теме	ОБЛАСТ/ ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ Изучавањем предмета развијају се:
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	● промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; ● исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; ● уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста; ● активно учествује у наставном пројекту чији продукт	● Селектовање и основно форматирање текста (величина и боја слова, подебљавање, искошавање и подвлачење текста). ● Селектовање, копирање/исецање и лепљење текста. ● Уметање слике у текст, додавање оквира, позиционирање слике у односу на текст.	**Компетенција за целоживотно учење** – Ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим. – Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења. – Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. **Рад с подацима и информацијама** – Разликује јавне и приватне податке, упознат је са основним правилима чувања приватности података.

		представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету; ● активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; ● сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; ● вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења; ● утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; ● – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање;	● Креирање и уређивање текстова за познату публику. ● Пројектни задатак који подразумева: – претраживање интернета (пробрани елементи напредне претраге); – израду или прилагођавање графике у складу са темом; – креирање текстуалног документа који садржи слике.	**Дигитална компетенција** – Приликом решавања проблема бира одговарајућа ИКТ средства. **Решавање проблема** – Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. – Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације сходно релевантним критеријумима, објашњава шта су предности и слабе стране различитих решења. – Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим сазнањима које стиче током примене датог решења и успева да реши проблемску ситуацију. – Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама. **Сарадња** – Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. – Активно слуша и поставља
2.	**БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА**		● Припрема и организација школског догађаја за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета. ● Креира текстуална документа који садрже слике	

			примењујући научене технике рада са текстом и сликама. ● Презентује пројектне идеје.	релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснива на аргументима. – Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе. – Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин. – Учествује у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе. **Естетичка компетенција** – Анализира и критички вреднује дигитални производ у контексту естетике и корисничког доживљаја. **Предузимљивост и предузетничка компетенција** – Исказује и заступа своје идеје, утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликата.
3.	**АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА**	● креира програм у визуелном програмском језику на основу датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; ● примени блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном програмском језику; ● предвиди садржај променљиве на основу интеракције корисника са програмом (нпр. блок Питај и чекај и блок Одговор) у датом једноставном програму; ● креира програм у коме остварује интеракцију са корисником, користећи променљиве уз помоћ наставника.	● Променљиве. ● Израда програма који садрже гранање, понављање и променљиве.	

- **<u>МУЗИЧКА КУЛТУРА</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂ.	ОБРАДА/УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				

1.	**Извођење музике**		2		1		1	2		1	1	3	2	3	8
2.	**Извођење и слушање музике**	2	2	3	2	3		1	3		1	7	2	8	17
3.	**Извођење и музичко стваралаштво**	1			2			1				1		3	4
4.	**Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво**	2		1			1		1	1		4	1	1	6
4.	**Слушање музике**									1				1	1
УКУПНО		5	4	4	5	3	2	4	4	3	2	15	5	16	36

Р. БР.	**ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**Извођење музике**	● компетенција за учење, ● естетичка компетенције, ● комуникација, ● одговоран однос према околини, ● одговоран однос према здрављу, ● сарадња, ● дигитална компетенција.	● М.К.1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености; ● М.К.1.3.1.пева једноставне дечије, народне или популарне композиције; ● М.К.1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту; ● М.К.3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима; ● М.К.1.4.3.изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на	– пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације.

			направљеним музичким инструментима.	
2.	**Слушање музике**	● естетичка компетенције, ● комуникација, ● дигитална компетенција.	● М.К.1.1.2.опише основне карактеристике музичких инструмената и састава, народног стваралаштва; ● М.К.2.1.1. анализира повезаност музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером); ● М.К.1.2.1.на основу слушања музичких примера да именује музичке изражајне елементе; ● М.К.1.2.2. на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав; ● М.К. 1.2.4. на основу слушања музичких примера да именује српски музички фолклор;	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – опише улогу музике у медијима; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз

				помоћ одраслих користи предности дигитализације.
3.	**Музичко стваралаштво**	● компетенција за учење, ● естетичка компетенције, ● комуникација, ● предузимљивост и оријентација ка предузетништву, ● решавање проблема, ● сарадња, ● дигитална компетенција.	● М.К.1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела; ● М.К.1.4.3. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; ● М.К. 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст; ● МК. 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте; ● МК. 3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова; ● МК. 3 4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.	– осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације.

- **<u>ЛИКОВНА КУЛТУРА</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Композиција	8	8	10	8							12	22	34
2.	Споразумевање					4	2					3	3	6
3.	Наслеђе						4	8	6	2		5	15	20
4.	Сцена									6	6	2	10	12
Укупно		8	8	10	8	4	6	8	6	8	6	22	50	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ

1.	**КОМПОЗИЦИЈА**	компетенције за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и предузетништво, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; – користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад;
2.	**СПОРАЗУМЕВАЊЕ**			По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела

3.	**НАСЛЕЂЕ**			По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја;
4.	**СЦЕНА**			По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.

- **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

	ОБЛАСТ/ТЕМА	**МЕСЕЦ**										**ОБУЧАВАЊЕ**	**УВЕЖБАВАЊЕ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ** 2. Батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	x	x	x	x	x	x	x	x	x 2	x 4	НА СВИМ ЧАСОВИМА 6 6		
2.	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ**													
	1. Атлетика	7	2	3		2		3	7	3	1	9	19	28
	2. Спортска гимнастика	1		3	7	2	3	8	3	1		13	15	28
	3. Основе тимских, спортских и елементарних игара	5	6	2	5	1			3	3	3	13	15	28
	4. Плес и ритмика		4	2		4	2	2				6	8	14
	5. Полигони		1		1			1			1		4	4
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА													

3.	1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА	
УКУПНО		13	13	10	13	9	5	14	13	9	9	41	67	108

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ**	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.1.1.Унапређује моторичке способности ФВ.1.1.2.Правилно изводи једноставније вежбе обликовања, са и без реквизита ФВ.1.1.3.Разуме значај правилног држања тела за здравље ФВ.2.1.1.Примењује самостално научени комплекс јутарње гимнастике ФВ.2.1.1.Правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела ФВ.3.1.1. Зна утицај и значај вежби обликовања за организам, познаје поделу вежби обликовања и њихову терминологију и функцију појединих вежби у комплексу.	- примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - прати промене у сопственој тежини и висини; - самостално коригује неправилно држање; - правилно држи тело; - сагледа резултате физичких способности;
2.	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ**	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ	ФВ.1.2.1.Правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.2.2.Зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока ФВ.1.2.3.Зна правилно да скаче увис пркорачном варијантом технике ФВ.1.2.4.Правилно изводи вежбе на тлу ФВ.1.2.5. Ученик/ученица правилно баца лоптицу и вортекс и мери дужину хица. ФВ.1.2.6.Правилно изводи вежбе на греди и	- правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;

			шведској клупи ФВ.1.2.7.Познаје правила спортских и елементарних игара ФВ.2.2.1. Зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ. ФВ.2.2.2.Правилно изводи прескоке ФВ.2.2.3.Правилно изводи упоре и висове ФВ.2.2.4.Правилно изводи основне ритмичке вежбе са лоптом, вијачом и обручем ФВ.2.2.5.Правилно изводи плес и народно кола предвиђена за четврти разред ФВ.2.2.6.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбал, кошарку, одбојку и Јаџент, примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других ФВ.3.2.1.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбал, кошарку, одбојку и Јаџент, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других	- изведе дечји и народни плес; - правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;
3.	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА**	- ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.3.1.Зна основне појмове везане за физичко вежбање ФВ.1.3.2.Познаје основна начела безбедности у сали, на игралишту и учионици ФВ.1.3.3.Примењује здравствено-хигијенске мере ФВ.1.3.4.Зна основна правила Мини - рукомета, “Футсала”, кошарке, одбојке и Јаџента ФВ.2.3.1.Зна утицај физичког вежбања ФВ.2.3.2. Испољава заинтересованост за	- користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбалиштима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - поштује и примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као

			физичко вежбање ФВ.2.3.3.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри ФВ.3.3.1. Испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу ФВ.3.3.2. Доказује се кроз физичко вежбање ФВ.3.3.3. испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији различитих задатака Физичког и здравственог васпитања	саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у другим ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - увиди значај правилне исхране за вежбање; - повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета и кретања; - користи научена вежбања у рекреацији породице; - правилно реагује у случају повреде у школи; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; - учествује у предлагању садржаја и начина рада.

- **<u>ЧОС</u>**

Време реализације	**Активност везана за тему**	**Сарадници**
Септембар	37. Добро дошли у школу. Како смо провели распуст?	Педагог, родитељи
	38. Дан школе-укључивање одељења у обележавање дана школе;	Педагог, родитељи

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
	39. Мокрањчеви дани- значајне личности мог краја, С.С.Мокрањац;	Педагог, родитељи
	40. Понашање на јавним местима, улици, кући и школи;	Педагог, родитељи
	41. Како да уредимо нашу учионицу;	Педагог, родитељи
Октобар	42. Обележавање Дечје недеље- Дан уједињених нација;	Педагог, родитељи
	43. Мој портфолио- израда и сређивање;	Педагог, родитељи
	44. Мој радни дан-организација радног дана и слободног времена;	Педагог, родитељи
	45. Како треба учити, помоћ слабијим ученицима;	Педагог, родитељи
Новембар	46. Наш успех на крају класификационог периода;	Педагог, родитељи
	47. Разговор о толеранцији, 16.11. Међународни дан толеранције;	Педагог, родитељи
	48. Упознавање са букваром дечијих права кроз игру, 20.11. Међународни дан детета;	Педагог, родитељи
	49. Д као другарство;	Педагог, родитељи
	50. Толеранција према разликама, 03.12. Међународни дан особа са инвалидитетом;	Педагог
Децембар	51. Радионица- професионална орјентација, „ Занимање родитеља“;	Педагог
	52. 20.12. Дан међуљудске солидарности;	Педагог
	53. Моја породица- односи и обавезе у њој;	Педагог, родитељи

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
	54. У сусрет школској слави;	Педагог
Јануар	55. Прослава дана Светог Саве;	Педагог, родитељи
	56. Наше обавезе у II полугодишту	Педагог, родитељи
	57. Наше обавезе у школи, кући;	Педагог, родитељи
Фебруар	58. Шта треба гледати на телевизији (гледање емисија о природи и животињама);	Педагог, родитељи
	59. Подсетимо се кућног реда школе	Педагог, родитељи
	60. „ Осми март“, како обрадовати мајку, сестру, баку;	Педагог, родитељи
	61. У сусрет пролећу-какву околину желимо;	Педагог
Март	62. „ Ја умем и могу“- 21.03.Светски дан особа са Дауновим синдромом;	Педагог
	63. 21.03. Светски дан особа са аутизмом;	Педагог
	64. Како чувамо природу, 22.04. Дан планете Земље;	Педагог
	65. Успех и дисциплина на крају класификационог периода; У сусрет Ускрсу;	Педагог
Април		
	66. Шта бих волео да будем кад одрастем	Педагог, родитељи
	67. Недеља сећања и заједништва;	Педагог, родитељи
	68. Мајске свечаности у нашем граду;	Педагог, родитељи

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
Мај	69. Како неговати пријатељство;	Педагог
	70. Здрава храна- здравље на уста улази;	Педагог
Јун	71. Успех на крају школске године;	Педагог
	72. Весели завршетак школске године;	Педагог
		Прво полугодиште: 18
		Друго полугодиште: 18
		Укупно: 36

6.4.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у четвртом разреду

- **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

ИСХОДИ По завршеном разреду ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
• разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; • се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса; • образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите;	**ЉУДСКА ПРАВА** **Ја и други на планети Земљи** **(9 часова)**	• **Планета Земља припада свима који на њој живе** Узајамни утицај природе и човека. • Потребе појединца и опште добро – задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација. • Одговоран однос према свету у коме живимо –

• аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; • наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; • образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу; • наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура; • дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације; • препознаје примере прекомерне потрошње; • препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; • критички разматра појаву бацања хране и расипања воде; • процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета; • испољи заинтересованост за сарадњу и учешће		*Мисли глобално делуј локално*. • **Право на здраву животну средину** Трећа генерација људских права. • Вредности на којима почива право на живот у здравој животној средини; • Право на одржив економски развој; • Право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса; • Право на спречавање свих облика загађивања животне средине; • Право на доступност информација о стању животне средине.
	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО **Култура и традиција** **(8 часова)**	• Култура и традиција • Материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице настало под утицајем свих народа који су ту живели и сада живе. • **Културни идентитет** Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других. • Мултикултуралност и интеркултуралност; Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима. • Избеглице и мигранти; Невољно кретање људи

у групном раду; • учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.		из једне у другу културну заједницу. • Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. • Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет. • Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета
	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ **Прекомерна потрошња** **(10 часова)**	**Потрошачко друштво** • Стварне потребе и прекомерна потрошња. • Неравнотежа – гладни и жедни у свету у којем се храна баца а вода расипа. • Амбалажа важнија од садржаја – гомилање отпада. • Притисак произвођача – нови модели новог модела. • Деца – омиљена циљна група произвођача • Медији и потрошачка култура - Поруке медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама. • Права потрошача - Информације од значаја за потрошаче. • Однос цене и квалитета производа. • Права и одговорност потрошача.

		• Заштита потрошачких права.
	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ **Еколошка акција** **(9 часова)**	**Планирање и извођење еколошке акције** • Одређивање циља и израда плана акције. • Извођење и документовање акције. • Промоција акције на нивоу школе. • Вредновање акције.

- **ВЕРСКА НАСТАВА**

ВЕРСКА НАСТАВА **ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА**	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи** **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утвр. Веж.**	**Укупно**		
1.	**УВОД**	1	0	1	Упознавање ученика са програмом, садржајем и начином рада	– Упознавање ученика са програмом, садржајем и начином рада
2.	**ЦИЉ ЗБОГ КОГА ЈЕ БОГ СТВОРИО СВЕТ** (да свет постане црква)	2	0	2	Изгради свест о томе да је Бог општи са светом кроз човека Христа	– Да се истина света смешта у есхатон као заједницу свих створених бића с Богом Оцем преко Христа и да је она мерило свих историјских догађаја у којима

						суделује Бог, а Бог суделује у оним историјским догађајима који воде ка овом циљу
3.	**ЦРКВА ЈЕ КОНКРЕТНА ЛИТУРГИЈСКА ЗАЈЕДНИЦА**	1	1	2	Уочи да је Христос компоративна личност	– Да је Литургија икона Царства Божијег који ће се тек у будућности остварити
4.	**ЛИТУРГИЈА ЈЕ ЗАЈЕДНИЦА МНОГИХ ЉУДИ И ПРИРОДЕ СА БОГОМ ОЦЕМ ПРЕКО ЈЕДНОГА ЧОВЕКА - ХРИСТА**	3	3		Запази да у Цркви нико не може да постоји сам за себе, без заједнице са свима	– Да је човек одговоран за историју и постојање природе и да ту одговорност истински остварује једино ако живи таквим начином живота који је утемељен на будућем Царству Божијем и његовој структури
5.	**СТРУКТУРА ЛИТУРГИЈЕ** (епископ, свештеници, ђакони и народ)	1	1	2	Стекне појам о битности служби у Цркви; и шта оне представљају...; И каква је улога народа у Цркви	– Да су Бог и човек у Христу, односно у Литургији, неодвојиви, јер Бог преко Христа суделује у остварењу будућег Царства Божијег, односно Бог преко људи, који су чланови Цркве као литургијске заједнице, чине присутним то Царство у историји, јер Литургију коституише Дух Свети
6.	**ЦРКВА КАО ИКОНА БУДУЋЕГ ВЕКА**	4	1		Стекне појам о бићу као заједници	– Преко описа Литурије указивањем да је Литургија Епископоцетрична, односно да сви у Литургији сједињују, преко Епископа, као преко Христа, са Богом, као и на то да Литургија почиње речима : „Благословено Царство Оца и Сина и св. Духа
7.	**ОДБИЈАЊЕ ПРВОГ ЧОВЕКА АДАМА ДА**	6	5		Схвата да је извор сваког греха егозам, идивидуализам	– Последице греха јесте смрт у природи као разједињење свега на

	СЈЕДИНИ СТВОРЕНУ ПРИРОДУ СА БОГОМ					раставне делове и опасности да се природа врати у небиће, и која није казна Божија, већ остајање природе, злом слободом човека, несједињење с Богом.
8.	**ЦРКВА У ХРИШЋАНСКОЈ АРХИКТЕКТУРИ**	3	4		Стекне појам да постоје разни стилови хришћанских храмова, и да се 'разликују по својој архитектури	– Постоје рани стилови хришћански Цркава, као што су ; романика, готика, византијска, баркона, моравска код нас. Постоје једнобродне Цркве, двобродне, тробродне, петобродне. Постоје Цррквe у облику крста, цвета, кружне. Свака Црква, ових стилских група мора да има олтар.
УКУПНО		**21**	**15**	**36**		

7. ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

7.1. Програми наставних предмета у петом разреду

7.1.1. Програми обавезних наставних предмета у петом разреду

- **СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Књижевност	6	7	7	5	2	7	9	7	8	5	46	17	**63**
2.	Језик	10	8	11	10	3	8	7	9	5	1	37	35	**72**
3.	Језичка култура	4	7	1	6	3	4	5	4	6	3	2	41	**43**
4.	Остали часови	1									1			2
Укупно		**21**	**22**	**19**	**21**	**8**	**19**	**21**	**20**	**19**	**10**			**180**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
		• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела – чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова

1.	**КЊИЖЕВНОСТ**	околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	– одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији – анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца – разликује облике казивања – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела – одреди тему и главне и споредне мотиве – анализира узрочно-последично низање мотива – илуструје особине ликова примерима из текста – вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове

			– илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима – уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину – наведе примере личне добити од читања – напредује у стицању читалачких компетенција – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст
2.	**ЈЕЗИК**	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – разликује промењљиве речи од непромењљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију – разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима) – доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова – користи правопис (школско издање) – правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице – говори јасно поштујући књижевнојезичку норму

		здрављу	– течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове
3.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) – саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште – проналази експлицитно и имлицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напамет говори одабране књижевне текстове или одломке

- **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ/ТЕМА		**МЕСЕЦ**										**Обрада**	**Остали типови часа**	**Свега**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Introduction**	3											3	3

2.	**My life**	6	6									4	8	12
3.	**Animals**		3	5	2							4	6	10
4.	**Holidays**				7	3						4	6	10
5.	**Food**					3	4	5				4	8	12
6.	**The world**							1	8	1		4	6	10
7.	**Entertainment**									5	4	4	5	9
	Written test 1			3									3	3
	Written test 2							3					3	3
УКУПНО		9	9	8	9	6	4	9	8	6	4	24	48	72

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	**ИСХОДИ**	**НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ**	**Обрада**	**Остали типови**	**Број часова по теми**
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	**Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:**			

1. Introduction Поздрављање; представљање себе и других итражење/ давање информа-ција о себи и другима у ширем друштвеном контексту; описивање способности у садашњости; описивање живих бића, предмета и места и положаја у простору; изражавање припадања и поседовања; изражавање молби и захтева.	- разумеју краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздравеи отпоздраве, представесебе и другог користећи једноставна језичка средства; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; -разумеју једноставније текстове у којима се описују способности у садашњости; - размене информације које се односе на способности; - опишу сталне способности у садашњости користећи неколико везаних исказа; - разумејуједноставнији опис живих бића, предмета и места и положаја у простору; - опишу жива бића, предмете и места и положаја у простору, користећиједнаставнија језичка средства; - разумеју и формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - питају и кажу шта неко има / нема и чије је нешто; - разумеју и реагују на једноставне молбе; - упуте једноставне молбе; - уочавају сличности и разлике у култури становања (разлика у појму „башта“) и породичним односима у ВБ и код нас, начину разоноде и популарним спортовима/активностима међу децом и младима.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре *Hi! Welcome to my house. I'm Emma. This is my best friend. Her name is Polly. These are my parents. Their names are Peter and Susan. Susan is Emma and Jake's mother. This is my parents' car. What's your address /postcode /phone number? What sports are you interested in? Is this bike yours? No, it isn't mine. Jake's the boy with short dark hair. Where's the man with the violin? He's next to the clock. Where's the racket? It's in the bag.What colour is the hat? It's blue.* ***(The Present Simple Tense* глагола *to be,* присвојни придеви и присвојне заменице, Саксонски генитив, описни придеви, предлози за место)**; *Can you play the guitar? Yes, I can. No, I can't. What can you do? I can't play the guitar, but I can play the piano.* **(модални глагол *can* за изражавање способности);** *May/Could/Can I speak to Mr Hill, please?* **(модални глаголи *can/could/may*за изражавање молби и захтева-WB);***I've got three photographs, but I haven't got a ball.He's got a ruler. She hasn't got an apple. Have you gotan umbrella? Yes, I have./No, I haven't. What have you got?* **(*Have got* за изражавање поседовања)**; кратке текстове и дијалоге који се односе на тему **(слушају, читају, говоре и пишу)**; сличности и разлике у културама.	**0**	**3**	**3**

2. My life Описивање догађаја у садашњости; давање информација о себи и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту; изражавање хронолошког времена (сати и минути, дани у недељи, датуми); изражавање допадања/недопада-ња; описивање и честитање празника и рођендана.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне и уобичајене радње/активности; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу сталне, уобичајене радње/активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју, тражеи дајуједноставнија обавештења о хронолошком времену у ширем комуникативном контексту; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - опишу дневни / недељни распоред активности; - разумеју и реагују најједноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања; - изразедопадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју честитку и одговоре на њу; - упуте пригодну честитку; - разумеју и, примењујући једноставнија језичка средства, опишу начин прославе рођендана, као и време и начин прославе празника у земљама енглеског говорног подручја; - уоче сличности и разлике у временској организацији школске године у ВБ и код нас (мали и велики распусти)	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре *We live in London. Our flat is on the third floor. School starts at twenty to nine. On Thursdays, I don't go home at half past three. I have a piano lesson. My sister doesn't go to high school. He never puts the knives and forks in the right place. Do you always take the bus to school? What time do you get up/go to bed? When does summer start in Australia?What's the date today? It's 26th of September. How do children in Britain celebrate birthdays? When does the school year start in Britain**?***What's your favourite month? My favourite month is September because my birthday is in September. I don't like September because the school year starts in September. What do people in America celebrate on the 4th July? Where do meerkats live? How do people in Britain celebrate Christmas/Easter? What is Shrove Tuesday? When do people in the USA celebrate Halloween/Thanksgiving?What is the biggest festival in Scotland? And in Serbia?* ***(The Present Simple Tense* за сталне и уобичајене радње, прилози учесталости, основни и редни бројеви-WB);**кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје **(слушају, читају, говоре и пишу)**.	**4**	**8**	**12**

3.Animals Описивање догађаја у садашњости – тренутних и сталних/уобичајених догађаја/активности; описивање догађаја у причама; изрицање обавеза; изражавање интересовања, допадања/недопадања	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују тренутне радње; - размене информације које се односе на тренутне радње/активности; - разумеју и размене информације које се односе на тренутне и сталне /уобичајене радње/активности - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активностикористећи неколико везаних исказа; - разуме и реагује на своје и туђе обавезе; - размени једноставније информације које се односе на своје и туђе обавезе и правила понашања; - представе листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; - разумеју и реагују најједноставније исказе који се односе на жеље, интересовања и изражавање допадања и недопадања; - опишусвоје и туђе жеље и интересовања и изразедопадање и недопадање уз једноставно образложење. **The first written test**	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре –*We're learning about the animals here on the farm. They aren't looking at us. I'm not watching TV. I'm doing my homework. What are you doing? Where are they going?* ***(The Present Continuous Tense* за изражавање тренутних радњи);** *At the moment I'm feeding the penguins. I feed them every day. They eat fish. Liam always cleans the animals' houses in the afternoon. Today he's cleaning the elephants' house.* ***(The Present Simple / The Present Continuous* – разлике у значењу);** *I must put out the rubbish. She must tidy up her room.* **(модални глагол *must* за изражавање обавеза);***While he is sitting under the tree, a nut falls on him. When he sees the animals, he stops them.* **(*The Present Simple Tense* и *The Present Continuous Tense* у причама/наративно + личне заменице у функцији објекта);** *Lucy is crazy about football. Do you like playing tennis? What do you like doing? Pavle hates getting up early.****(be interested in/good/bad at, crazy about, like/love/hate*-WB);**кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје **(слушају, читају, говоре ипишу).**	**4** **3**	**6** **3**	**10** **3**

4. Holidays Описивање догађаја и способности у прошлости.	- разумеју краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размене информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре *I was ill yesterday. She wasn't on holiday last week. Were they at a theme park?No, they weren't./Yes, they were.* ***(The Past Simple Tense* глагола *to be*).** *We travelled to Spain by plane. We grabbed our luggage and…He forgot his passport. I fell over and hurt my knee. Did you enjoy it there? Yes, I did./No, I didn't. He didn't want to come home. We didn't enjoy our holidays because the weather was bad. Where did you spend your summer holiday? How did you travel?* ***(The Past Simple Tense* правилних и неправилних глагола)** *Could you read when you were six? Boris could drive when he was six.***(Модални глагол *could* за изражавање способности у прошлости-WB);** кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје **(слушају, читају, говоре ипишу).**	**4**	**6**	**10**

5. Food Исказивање потреба, осета и осећања; изражавање присуства/одсуства нечега; изражавање допадања/недопада-ња; изражавање молби, захтева, захвалности; исказивање количина и цена; изражавање упутства (рецепт за припремање хране)	- препознају и именују појмове који се односе на тему; -разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставне исказе који се односе на присуство/одсуство нечега и реагују на њих; - изразе присуство/одсуство нечега; -разумеју и реагују најједноставније исказе који се односе на описивањедопадања и недопадања; - изразедопадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју и једноставне молбе и захтеве и реагују на њих; - упуте једноставне молбе и захтеве; - затраже и пруже кратко обавештење; - се захвале на једноставан начин; - разумејуједнοставније изразе који се односе на количину нечега; - питају и кажу колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства; - на једноставан начин затраже артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/ израчуна колико нешто кошта; - састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.) - изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл. - уоче сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре *I'm really hungry. Do you want my cheese sandwich?Yes, please. Thank you. I haven't got any food for you. Well, have you got any water? I've got some vegetables. Do you eat any chocolate? Yes, I eat a lot of chocolate. Do you drink any milk? Yes, I usually have some milk for breakfast. There isn't any dog food. How many bananas/much cheese do we need? You need a few apples and a little water.* **(бројиве и небројиве именице, детерминатори *some, any, no, much, many, a lot of, a few, a little*)** *Do you like coffee? No, I don't. I never drink it. He wants 'pljeskavica' for lunch because he likes it. Mmmm! I love cheese.Can I have an orange, please? A loaf of bread, a bunch of bananas, two bags of sweets, a tin of tuna… Anything else? That's £ 80. Here you are. Thank you. You will need 300 g flour, 200 g butter…; Pour the cooked apples into a dish. Put the dish into the oven.* **(императив, неодређени и одређени члан *a/an, the* – прво поменути, другопоменути);** кратке и дуже текстове и дијалоге који се односе на тему (рецепте за припремање хране, разговор у продавници…) и интеркултурне садржаје **(слушају, читају, говоре и пишу).**	**4**	**8**	**12**

6. **The world** Описивање карактеристика места; изражавање положаја у простору; описивање живих бића; исказивање метеоролошког времена;	- разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опишу их користећи једноставна језичка средства; -упореде и опишу карактеристике живих бића, појава и места, користећиједнаставнија језичка средства; - разумеју, тражеи дајуједноставнија обавештења метеоролошкимприликама у ширем комуникативном контексту; - опишу метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима – ВБ и САД; - часовне зоне – Београд – Лондон **The second written test**	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре*How high is that mountain? It's 2000 metres high. How wide is the river? It's 500 metres wide. How deep is the lake? It's 50 metres deep. How long is the tunnel? It's 2 kilometres long. He's taller than me. He's the tallest. I am better at English, but he's better at Maths. Who's the best student in your class? It's windy today, It was rainy yesterday. It's usually hot in summer. It's usually wet here. The weather in the north-west od England is cold.The weather in the south is nicer than in the nort, wetter than in the south. It's warmer and drier in the south, but it's more crowded. Where is the coldest place in the world? What is the fastest animal in the world? as light as a feather, as white as the snow…This is as bad as Hillside.* **(компарација придева – сви облици + облик *as…as, The Present Simple Tense, The Present Continuous Tense, The Past Simple Tense*)** **У договору са наставником географије, одрадиће се часовне зоне.**	**4**	**6** **3**	**10** **3**

7. Entertainment Исказивање жеља, планова и намера; изрицање обавеза; позив на заједничку активност; исказивање предлога;	- разумеју жеље планове и намере и реагују на њих; - размене једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; - саопште шта они или неко други желе, планирају, намеравају; - разумеју једноставније предлоге и одговоре на њих; - упуте једноставан предлог; - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање; - разумеју једноставно формулисане предлоге и реагују на њих; - затраже и упуте једноставно формулисане предлоге; - опишу најпознатија уметничка дела примерених узрасту из области филма.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре *What does Laura want to do this evening? I am going to watch TV because parents are not going to be at home this evening. Are you going to watch 'Hollyoaks'? Yes, I am. No, I am not. What's Marko going to do? He's going to play football.* ***(Going to* за изражавање будућих планова, *The Present Simple (want))****She has to get up early. I don't have to get up early on Saturdays. Do you have to get up early on Saturdays? Yes, I do. No, I don't.* ***(Have to* за изражавање обавеза)** *Let's go swimming this evening! That's a good idea. Why don't we meet outside the cinema? OK. What time? How about twenty past two. Fine. I'll see you there at twenty past two. What shall we do today? Why don't we play football?* ***(The Present Simple Tense (be, want)*** **Императив, *Why don't we/you…?How about…? Will* за одлуке у тренутку говора)**	**4**	**5**	**9**
Укупан број часова:				**24**	**48**	**72**

- **МАТЕМАТИКА**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Природни Бројеви и Дељивост**	17	4	8	5							14	20	34
2.	**Основни Појмови Геометрије**		10	7								9	8	17
3.	**Угао**					2	15					7	10	17

4.	**Разломци**				9	4		13	5	14	7	24	28	52
5.	**Осна Симетрија**							1	11			6	6	12
6	**Припрема, израда и исправка писмених задатака**		3		3			3		2	1		12	12
Укупно		**17**	**17**	**15**	**17**	**6**	**15**	**17**	**16**	**16**	**8**	**60**	**84**	**144**

Р. БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**ИСХОДИ**
1.	**ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ**	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; – разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; – одреди и примени НЗС и НЗД: – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке, – правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу.
2.	**ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ**	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; – опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; – нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; – упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; – преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом; – правилно користи геометријски прибор.
3.	**УГАО**	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење;	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове

		– комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	узајамне односе; – нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; – измери дати угао и нацрта угао задате мере; – упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; – реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова).
4.	**РАЗЛОМЦИ**	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други запис; – одреди месну вредност цифре у запису децималног броја; – заокружи број и процени грешку заокруживања; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – одреди проценат дате величине; – примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; – примени аритметичку средину датих бројева; – сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и, по потреби, користи калкулатор или расположиви софтвер.
5.	**ОСНА СИМЕТРИЈА**	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; – симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; – конструише симетралу дужи и симетралу угла и примењује њихова својства; – конструише праву која је нормална на дату праву или је паралелна датој правој.

- **НЕМАЧКИ ЈЕЗИК**

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК	Користе једноставна језичка средства да некога поздаве, поставе питања са упитном речи wie / was/ wer/, wie/wie alt?,

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА	користе присвојне чланове mein(e)/ dein(e), дају одговоре на питања помоћу Ja. / Nein. , одређени члан der/die/das, презент глагола sein, heißen,haben, wohnen, предлог in. Користе презент глагола sein,haben, sprechen, mögen, kommen, упитну реч was/ woher?, одређени члан der/die/das,неодређени ein/eine/ein у номинативу и акузативу, негација nicht/kein-, предлог aus,показна заменица das (ist)..., личне заменице.

Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи** **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утв. Веж.**	**Укупно**		
1.	**ICH, DU, WIR…**	9	15	24	Поздрављање, телефонски бројеви, представљање особа, исказивање адресе и места становања	– Поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; – Разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих – Броје од 1 до 1000 – Представе себе и своју породицу – Траже и дају обавештења, наведу своју адресу становања, – Отпевају песмицу. – Опишу стан и собу, – Користе називе за боје, земље и језике, – Препознају и представе кућне љубимце/домаће животиње, – Разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих, – Разумеју и дају једноставне исказе у вези са осећањима, – Разумеју, траже и дају основне информације о себи и другима, – Представе град и државу из које долазе, – Представе државе и главне градове тих држава, – Отпевају песмицу. – Разумеју текст на основу слушања или
2.	**BEI UNS ZU HAUSE**	10	10	20	Описивање простора становања; представљање и описивање домаћих животиња; представљање држава, градова и језика који се говоре у тим државама	
3.	**FERTIGKEITS- TRAINING**		2	2	Увежбавање све четири језичке активности (читање, слушање, писање и говор)	
4.	**ALLTÄGLICHES**	10	9	19	Разговарање о намирницама, омиљеној храни, школском прибору,одевним предметима, недељном плану рада	
5.	**DIE ERSTE KLASSENARBEIT**		3	3	Први писмени задатак	
6.	**FERTIGKEITS-**		4	4	Увежбавање све четири језичке активности (читање, слушање,	

	TRAINING				писање и говор)	читања, – Умеју да користе једноставна лексичка и граматичка средства и одговоре усмено или писмено на постављени задатак. – Разумеју једноставне исказе који се односе на изражавање допадања / недопадања, – Умеју да на једноставан начин наруче јело и / или пиће у ресторану/на киоску брзе хране, – Уочавају сличности и разлике у начину исхране у земљама циљне културе и код нас, – Препознају и именују школски прибор/ одевне предмете, – Воде кратке дијалоге изажавајући молбу и захтеве, – Учтиво поставе питања, – Читају краће једноставне текстове (глобално и селективно читање), – Разумеју једноставне исказе који се односе на слободно време, – Опишу дневни и недељни распоред, означе време, – Разумеју једноставне текстове којима се описују сталне/уобичајене и тренутне радње, – Размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију, – Процене постигнућа везана за претходне теме, – Користе једноставна језичка средства – Разумеју текст на основу слушања или читања – Умеју да користе једноставна лексичка и граматичка средства и одговоре усмено

						или писмено на постављени задатак.
УКУПНО		**29**	**43**	**72**		

- **БИОЛОГИЈА**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ	ОБР.	УТВРЂ.	СВЕГА
1.	**ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА**	компетенција за учење; дигитална компетенција; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и орјентација ка предузетништву; комуникација рад са подацима и информацијама; решавање проблема, сарадња естетичка компетенција.	- истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада; - групише жива бића према њиховим заједничким особинама; - одабира макро- морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића; - користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата	17	21	38
2.	**ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА**	компетенција за учење; дигитална компетенција; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и орјентација ка предузетништву; комуникација рад са подацима и информацијама; решавање проблема,	- идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основн односе исхране и распрострањење; -једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље	6	6	12

		сарадња естетичка компетенција.				
3.	**НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА**	компетенција за учење; дигитална компетенција; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и орјентација ка предузетништву; комуникација рад са подацима и информацијама; решавање проблема, сарадња естетичка компетенција.	- прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке; - разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; - поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате; - користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата	2	4	6
4.	**ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ**	компетенција за учење; дигитална компетенција; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и орјентација ка предузетништву; комуникација рад са подацима и информацијама; решавање проблема, сарадња естетичка компетенција.	- доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; - направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу; - предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасилан начин; - илуструје примерима деловање људи на животну средину и схвата последице таквих дејстава	3	5	8

5.	**ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ**	компетенција за учење; дигитална компетенција; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и орјентација ка предузетништву; комуникација рад са подацима и информацијама; решавање проблема, сарадња естетичка компетенција.	- идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	4	4	8

- **ГЕОГРАФИЈА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ			**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**СВЕГА**
			IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА**		2										1	1	**2**
2.	**ВАСИОНА**		2	2									2	2	**4**
3.	**ПЛАНЕТА ЗЕМЉА**	**ОБЛИК И ВЕЛИЧИНА ЗЕМЉЕ**		2									1	1	**2**
		ЗЕМЉИНА КРЕТАЊА			3								2	1	**3**
		УНУТРАШЊА ГРАЂА И РЕЉЕФ ЗЕМЉЕ			1	4	2	3	1				8	3	**11**
		ВАЗДУШНИ ОМОТАЧ НА ЗЕМЉИ							4	2			5	1	**6**

		ВОДЕ НА ЗЕМЉИ								2	3		4	1	**5**
		БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ									1	2	2	1	**3**
УКУПНО			4	4	4	4	2	3	5	4	4	2	**25**	**11**	**36**

- **ИСТОРИЈА**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**ВЕЖБА**	**КОМБИНОВАНИ ИЛИ ДРУГИ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**				
1.	**Основи проучавања прошлости**	4										2	1	1	4
2.	**Праисторија**		2									1	1		2
3.	**Стари исток**		3	1								2	2		4
4.	**Античка грчка**			3	4	2	3					6	5	1 (систематизација)	12
5.	**Антички рим**						1	4	3	4	2	7	6	1 (систематизација)	14
Укупно		**4**	**5**	**4**	**4**	**2**	**4**	**4**	**3**	**4**	**2**	**18**	**15**	**3**	**36**

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ**	Компетенције за целоживотно учење Комуникација Решавање проблема	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.6.	Ученик ће умети да: – разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); – лоцира одређену временску одредницу на временској ленти;

			ИС.1.2.4. ИС.3.2.5.	– разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; – именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; – разврста историјске изворе према њиховој основној подели; – повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);
2.	**ПРАИСТОРИЈА**	Компетенција за учење Комуникација Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Сарадња Дигитална компетенција	ИС.1.1.6. ИС.1.1.2. ИС.1.1.9. ИС.2.1.4.	Ученик ће умети да: – именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; – користи основне историјске појмове; – наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; – разликује основне одлике каменог и металног доба;
3.	**СТАРИ ИСТОК**	Компетенција за учење Комуникација Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Сарадња Дигитална компетенција	ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.2.1.4. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.3.2.5.	Ученик ће умети да: – лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; – користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; – одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; – наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; – идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; – разликује врсте писама цивилизација Старог истока; – илуструје примерима важност утицаја привредних,

				научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; – изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; – прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; – визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;
4.	**АНТИЧКА ГРЧКА**	Компетенција за учење Комуникација Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Сарадња Дигитална компетенција	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.3 ИС 1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.3. ИС.3.1.2. ИС.3.1.5. ИС.3.2.5.	Ученик ће умети да: – опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; – лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; – приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој; – идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; – истражи основна обележја и значај религије старих Грка; – разликује легенде и митове од историјских чињеница; – наведе значај и последице освајања Александра Великог; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију;

				– израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; – користи основне историјске појмове;
5.	**АНТИЧКИ РИМ**	Компетенција за учење Комуникација Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Сарадња Дигитална компетенција	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.3. ИС.3.1.5.	Ученик ће умети да: – лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; – наведе основне разлике између античке римске републике и царства; – разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; – истражи основна обележја и значај религије античког Рима; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; – наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; – лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.

- **ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ/ВЕЖБА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**Животно и радно окружење**	6										5	1	6

2.	**Саобраћај**	2	10	2								2	12	14
3.	**Техничка и дигитална писменост**			6	8	2						2	14	16
4.	**Ресурси и производња**					4	6	6				7	9	16
5.	**Конструкторско моделовање**							2	6	8	4	1	19	20
Укупно		**8**	**10**	**8**	**8**	**6**	**6**	**8**	**6**	**8**	**6**	**17**	**55**	**72**

Р. БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**ИСХОДИ**
1.	**ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ**	– Компетенцијазацеложивотноучење – Комуникација – Решавањепроблема – Рад с подацима и информацијама	Ученик ће бити у стању да: – описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање. – разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју. – наводи занимања у области технике и технологије. – процењује сопствена интересовања у области технике технологије. – организује радно окружење у кабинету. – правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу.
2.	**САОБРАЋАЈ**	– Компетенцијазацеложивотноучење – Комуникација – Решавањепроблема – Рад с подацима и информацијама	Ученикћебити у стањуда: – класификујеврстесаобраћаја и саобраћајнихсредставапреманамени, – наводипрофесије у подручјурадасаобраћаја, – направивезуизмеђусавременогсаобраћаја и коришћењаинформационихтехнологија, – разликујебезбедноонебезбедногпонашањапешака, возачабицикла и дечијихвозила, – правилносепонашакаопешак, возачбицикла и дечијихвозила у саобраћају, – користизаштитнуопремузауправљањебициклом и дечијимвозилима, – аргументујенеопходносткоришћењасигурносних појасеванапредњем и задњемседиштуаутомобила и увекихкористикаопутник, – повежеместоседења у аутомобилусаузрастомученика, – одговорносепонашакаопутник у возилу,

			– показујепоштовањепремадругимучесницима у саобраћају, – анализирасимулиранусаобраћајнунезгодунарачунару и идентификујеризичнопонашањепешака и возачабицикла, – користизаштитнуопремузауправљањебициклом и дечијимвозилима.
3.	**ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	– Компетенцијазацеложивотноучење – Комуникација – Решавањепроблема – Рад с подацима и информацијама – Дигитална компетенција	Ученикћебити у стањуда: – самосталноцртаскицом и техничкимцртежомједноставнијипредмет, – преносиподаткеизмеђу ИКТ уређаја, – користитекстпроцесорзакреирањедокумената, – примењујеосновнепоступкеобрадедигиталнесликенарачунару, – користипрограмзаобрадутекстазакреирањедокументасаграфичкимелементима, – представиидеје и плановезаакцијекојепредузимакористећисавременуинформационо-комуникационутехнологију и софтвер, – користи интернет сервисе за претрагу и приступање онлајн ресурсима.
4.	**РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА**	– Компетенцијазацеложивотноучење – Комуникација – Решавањепроблема – Рад с подацима и информацијама – Дигитална компетенција	Ученикћебити у стањуда: – повезујесвојстваприроднихматеријаласаприменом, – објаснитехнологијепрераде и обрадедрвета и коже, производњупапира, текстила и коже, – сече, спаја и вршизаштитупапира, текстила, коже и дрвета, – правилно и безбеднокористиалате и приборзаручнумеханичкуобраду (маказе, моделарскатестера, бруснипапир, стега), – направиплануправљањаотпадом, – самосталноизрађујеједноставанмодел, – самосталнопроналазиинформацијепотребнезаизрадупредмета/моделакористећи ИКТ и интернетсервисе.
5.	**КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ**	– Компетенцијазацеложивотноучење – Комуникација – Решавањепроблема – Рад с подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Сарадња	Ученикћебити у стањуда: – самосталнопроналазиинформацијепотребнезаизрадупредмета/моделакористећи ИКТ уређаје и Интернетсервисе, – одабираматеријале и алатезаизрадупредмета/модела, – мери, обележава и оцртавапредмет/модел, – ручноизрађујеједноставанпредмет/моделкористећипапир и/илидрво, текстил, кожу и одговарајућетехнике, поступке и алате, – користитекстпроцесорзакреирањедокуменатареализованогрешења, – самосталнопредстављапројектнуидеју, поступакизраде и решење/производ,

			– показујеиницијативу и јаснуоријентацијукаостваривањуциљева и постизањууспеха, – планираактивностикоједоводедоостваривањациљеваукључујућиоквирнупроцену трошкова, – активноучествује у радупараилималегрупе у складусасвојомулогом и показујепоштовањепремасарадницима, – пружипомоћ у радудругимученицима, – проценујеостваренрезултат и развијапредлогунапређења.

- **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

Област / тема											Обрада	Утврђивање	Свега
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1. Човек и музика	3	1									2	2	4
2. Певањем и свирањем упознајемо музику	5	2	8	6	5	2	4	3	3	2	33	7	40
3. Човек праисторије и Антике		3					3				4	2	6
4. Музички инструменти		1									1		1
5. Слушањем упознајемо нова дела и композиторе		2		2	2	2	1	5	5	2	18	3	21
Укупно	8	9	8	8	7	4	8	8	8	4	56	16	72

- **ЛИКОВНА КУЛТУРА**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ВЕЖБА	ЕВАЛУАЦИЈА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**Увод у ликовну културу**	4										1	2	1	4

2.	**Линија**	4	8	4								5	10	1	16
3.	**Облик**			6	8	8	4	6				9	22	1	32
4.	**Ритам**							2	6	6		5	8	1	14
5.	**Визуелно споразумевање**									2	4	2	3	1	6
УКУПНО		**8**	**8**	**10**	**8**	**8**	**4**	**8**	**6**	**8**	**4**	**22**	**45**	**5**	**72**

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**Увод у ликовну културу**	• Компетенције за целоживотно учење • Естетичке компетенције • Комуникација • Решавање проблема	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)	**Ученик:** • **разуме** и у свом раду **примењује** стечена знања о композицији, ликовним елементима и ликовним техникама; • **разуме** и **разматра** у групи значај уметничког наслеђа; • **разуме** и адекватно **примењује** појмове који се односе на установе културе и уметничка занимања; • **анализира** у групи значај установа културе; • **описује** занимања на пољуметности.
2.	**Линија**		ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да	**Ученик:** • **описује** линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • **пореди** утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; • **гради** линије различитих вредности **комбинујући** материјал, угао и притисак прибора/материјала; • **користи** одабране садржаје као

			проширi своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт	подстицај за **стварање** оригиналних цртежа; • **црта** разноврсним прибором и материјалом **изражавајући** замисли, машту, утиске и памћење опаженог; • **разматра**, у групи, како је учио/ учила о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; • **исказује** своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности.
3.	**Облик**		ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом	**Ученик:** • **пореди** облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; • **гради** апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; • **наслика** реалне облике у простору самостално **мешајући** боје да би добио/ла жељени тон; • **обликује** препознатљиве тродимензионалне облике **одабраним** материјалом и поступком; • **преобликује** предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; • **комбинује** ритам, линије и облике **стварајући** оригиналан орнамент за одређену намену; • **објасни** зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; • **разматра**, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; • **исказује** своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.

4.	**Ритам**		раду и на радовима других	**Ученик:** • **описује** ритам који **уочава** у природи, окружењу и уметничким делима; • **пореди** утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; • **гради** правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; • **користи**, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за **стварање** оригиналног визуелног ритма; • **разматра**, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; • **прави**, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; • **исказује своје мишљење** о томе зашто људи стварају уметност.
5.	**Визуелно споразумевање**			**Ученик:** • **пореди** различите начине комуницирања од праисторије до данас; • **обликује** убедљиву поруку **примењујући** знања о ритму, линији, облику и материјалу; • **изражава** исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; • **тумачи** једноставне визуелне информације; • **објашњава** зашто је наслеђе културе важно.

- **<u>ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ</u>**

Ред. број наст теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	СВЕГА	ОБРАЗОВ-НИ СТАНДАР-ДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ**	*Изводи разноврсна природна и изведена кретања и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; *Примењује вежбе које подстичу раст и развој и правилно држање тела; *Користи вежбе за развој и усавршавање моторичких способности; *Усвајио знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања; *Навија фер,чува себе и друге;	**1)Компетенција за учење:**Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. **7)Предузимљивост и оријентација ка предузетништву**Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“)	1			2	1		1	2	1	2	**4**	**6**	**10**	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4.
2.	**АТЛЕТИКА**		**2)Одговорно учешће у демократском друштву:**Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	2	4					2	4			**4**	**8**	**12**	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
3.	**ГИМНАСТИКА**		**3) Естетичка компетенција:**Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.			2	6	2	6	6				**4**	**18**	**22**	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.
4.	**СПОРТСКА ИГРА РУКОМЕТ**		**4)Комуникација**Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине. **6) Одговоран однос према здрављу:**Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана).		4	8						2	4	**6**	**12**	**18**	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

		*Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре,током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. **Исходи се односе на све наставне области.**	- Уме да пружи прву помоћ. **9) Решавање проблема:**Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. **10) Сарадња:**Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада														
5.	**МЕРЕЊЕ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ**		**8) Рад са подацима и информацијама:** Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује.	5								5		**5**	**5**	**10**	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.
УКУПНО				**8**	**8**	**10**	**8**	**3**	**6**	**9**	**6**	**8**	**6**	**23**	**49**	**72**	

- **ОБАВЕЗНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ**

Ред. број наст теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД*	МЕЂУ-ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ**	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	СВЕГА	ОБРАЗОВ-НИ СТАНДАР-ДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	*Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре,током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. **Исходи се односе на све наставне области**	**2)Одговорно учешће у демократском друштву:**Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима **6) Одговоран однос према здрављу:**Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана). - Уме да пружи прву помоћ. **9) Решавање проблема:**Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. **10) Сарадња:**Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада	1			1			1			1	**1**	**3**	**4**	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10. ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
2.	СПОРТСКЕ ИГРЕ: ФУДБАЛ РУКОМЕТ КОШАРКА ОДБОЈКА			3	4	5	4	1	4	4	3	4	2	**4**	**30**	**34**	
3.	ОНЛАЈН НАСТАВА ПЛАТФОРМА ГУГЛ УЧИОНИЦА			2	2	2,5	1	0,5	2	1	1,5	2	1,5		**16**	**16**	
УКУПНО				**6**	**6**	**7,5**	**6**	**1,5**	**6**	**6**	**4,5**	**6**	**4,5**	**5**	**49**	**54**	

- **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**

ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ/ ПОНА	ВЕЖБА	КОМБИНОВАНИ	ПРОВЕРА ЗНАЊА	СВЕГА
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI						

												ВЉАЊЕ					
1.	**ИКТ**	4	5									2	1	/	5	1	9
2.	**Дигитална писменост**			4	1							2	2	/	1	/	5
3.	**Рачунарство**				3	1	2	4	4	2		2	5	2	6	1	16
4.	**Пројектна настава**					1	2			1	2	/	/	4	2	/	6
УКУПНО		**4**	**5**	**4**	**4**	**2**	**4**	**4**	**4**	**3**	**2**	**6**	**8**	**6**	**14**	**2**	**36**

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**ИСХОДИ (УЧЕНИК УМЕ ДА...)**
1.	**ИКТ**	– компетенција за учење – естетичка компетенција – комуникација – одговоран однос према здрављу – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција	... наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу ... именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја ... прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса ... прилагоди радно окружење кроз основна подешавања ... разликује основне типове датотека, ... организује податке на рачунару ... креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) ... креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) ... примењује алатке за снимање и репродукцију аудио и видео записа ... правилно користи ИКТ уређаје ... креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички)
	Дигитална писменост	– компетенција за учење	... спроводи поступке за заштиту личних података и

2.		– естетичка компетенција – комуникација – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција	приватности на интернету ... разуме значај ауторских права ... реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја ... рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету ... препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем ... доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине ... приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај ... информацијама на интернету приступи критички ... разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету ... реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета
3.	**Рачунарство**	– компетенција за учење – одговорно учешће у демократском друштву – комуникација – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – дигитална компетенција	... користи технологију одговорно и на сигуран начин ... наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема ... сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби ... препознаје елементе радног окружења програма Скреч и објасни њихову функцију ... сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби ... објасни сценарио и алгоритам пројекта ... креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу ... креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу ... користи математичке операторе за израчунавање

			... анализира и дискутује програм, проналази и отклања грешке у програму ... у визуелном окружењу креира рачунарски програм за решавање проблема из реалног живота ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује гранање ... схвати математичко–логички смисао речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, израза „ако... онда” ... изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке ... зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски
4.	**Пројектна настава**	– одговорно учешће у демократском друштву – комуникација – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција	... сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом ... одабира технике и алате у складу са фазама реализације пројекта ... сарађује са осталим члановима групе у прикупљању и обради материјала и формулацији закључака у вези са темом ... примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта ... сарађује са осталим члановима групе у представљању резултата и закључака ... наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка ... вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен ... поставља резултат свог рада на интернет ради

			дељења са другима, уз помоћ наставника

- **ЧОС**

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
Септембар	1. Наше обавезе у новој школској години; Избор руководства одељенске заједнице	Педагог
	2. Активности у вези Дана школе	Педагог
	3. Значајне личности мог краја – С.С.Мокрањац – Мокрањчеви дани	Педагог
	4. Важност рекреације за здравље	Педагог
	5. Формирање ставова у погледу здраве исхране	Педагог
Октобар	6. Дан уједињених нација – Дечја недеља	Педагог
	7. Занимање које ми се свиђа	Родитељи
	8. Однос према вредностима израженим у медијима и окружењу	Педагог
	9. Културне и хигијенске навике	Родитељи
Новембар	10. Успех и дисциплина на крају класификационог периода	Педагог
	11. Позитивни примери у неговању толеранције; 16.11. Међународни дан толеранције	Педагог
	12. Буквар дечјих права; - 20.11. Међународни дан детета	Педагог
	13. Дан изазова	Педагог
	14. Хумани односи међу људима; 03.12. Међународни дан особа са инвалидитетом	Родитељи
Децембар	15. Природна одбрана организма; Здрава исхрана	Педагог
	16. Моја породица – односи и обавезе у њој	Родитељи
	17. Успех и дисциплина на крају полугодишта;	Педагог
	18. У сусрет школској слави	Педагог
Јануар	19. Личност са којом би се поистоветио	Педагог
	20. Штетност пушења, алкохола и дроге	Педагог
Фебруар	21. Развојни страхови анксиозност	Педагог
	22. Физичке и психичке разлике међу половима	Педагог
	23. Стрес- извор, утицај , превазилажење	Педагог
	24. Осми март – како обрадивати мајку, сестру, баку	Родитељи

Март	25. Како и колико користимо књиге	Педагог
	26. Ја умем и могу – 21.03. Светски дан особа са Дауновим синдромом	Педагог
	27. Адаптација на промене у социјалним односима 2.04. Светски дан особа са аутизмом	Педагог
	28. Акција на заштити животне средине 22.04. Дан планете Земље	Педагог
Април	29. Успех и дисциплина на крају класификационог периода; У сусрет Васкрсу	Педагог
	30. Другарски час – покажи шта знаш	Педагог
	31. Недеља сећања и заједништва	Педагог
Мај	32. Шта знам о особобђењу свог места; Мајске свечаности	Педагог
	33. Упознавање са једним занимањем	Педагог
	34. Дан у природи	Педагог
Јун	35. Успех и дисциплина на крају школске године	Педагог
	36. Весели завршетак школске године	Родитељи

7.1.2. Програми обавезних изборни наставних предмета у петом разреду

- **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

Р.б. теме	Наставна тема	Број часова по теми
1.	**Људска права (права детета)**	9
2.	**Демократско друштво (школа као заједница)**	4
3.	**Процеси у савременом свету (сукоби и насиље)**	15
4.	**Грађански активизам**	8
Укупно		36

- **ВЕРСКА НАСТАВА**

ВЕРСКА НАСТАВА	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном,
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА	

	толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

Ред. бр. теме	Назив наставне теме / области	Планирани број часова			Садржај	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
		Обр.	Утврђ. Вежб.	Укупно		
1.	**УВОД**	1	1	2	Упознавање садржаја програма и начина рада	– Упознавање садржаја програма и начина рада
2.	**ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖИЈЕГ**	3	2	5	Да код ученика: развије способност уочавања да су грех и зло у свету последица погрешног изражавања човекове слободе; -развије способност спознавања да Бог поштује човекову слободу али да не одустаје да свет доведе у вечн постојање	– Да ученици ан примеру старозаветне историје уоче да Бог није одустао од остварења свог првобитног плана о свету, који се огледа у сједињењу свих створених бића са Богом преко човека, и поред тога што је то први човек Адам одио да испуни
3.	**ИЗБОР АВРАМА И ЊЕГОВИХ ПОТОМАКА КАО ПОЧЕТАК ЦРКВЕ**	1	1	2	Изградити свест о томе да Бог воли човека и свет и да их никад не напуста, али вечни живот зависи и од слободе човека и његове заједнице с Богом; -развије способност спознавања да Бог није одустао од првобитног циља због кога је створио свет, а то је да се свет сједии с Њим посредством човека и да тако живи вечно	– На основу позива Божијег Авраму и оснивања старозаветне Цркве, треба показати да се и старозаветна Црква, као новозаветна, темељи на вери у Христа и будући догађај сабрања око Њега и сједињења с Богом у њему, што ће донети бесмртност свима и целој природи.
4.	**АВРАМ И ЈЕВРЕЈСКИ НАРОД КАО ПРАСЛИКА ХРИСТА И ЦРКВЕ**	3	3	6	Развој способности уочавања сличности у структури старозаветне и овозаветне Цркве	– Да ученици уоче да су Аврам и јеврејски народ праслика Христа и Цркве
5.	**ДЕСЕТ БОЖЈИХ ЗАПОВЕСТИ**	6	4	10	Изградити свест о томе да суштина заповести није њихово идивидуално упражњавање и испуњењ, већ да оне имају смисао у односу човека према Богу и другом човеку	– Да ученици уоче да су десет ожијих заповести дате јеврејском народу да би регулисали однос старозаветне Цркве са Богом, као и однос међу члановима Цркве, тј. Подвлаче значај другог, Бога

						и човека, за живот нас саних
6.	**ЉУДСКИ НАПОРИ У ЦИЉУ ПРОНАЛАЖЕЊА СПАСЕЊА ОД СМРТИ**	3	3	6	Изградити свест о томе да су разни народи и људи чинили напоре да кроз различите религије, филозофију и науку нађу начин за превазилажење смрти	– Да учесници кроз литургијско искуство уочеда хришћанство стварење тежње превазилажења смрти види у слободи Бога и слободи човека и њиховом личном јединству, док нехришћанске теорије нуде решење утемељено или на свемогућству Божијем и нужности, или на створеној природи, односно на тражењу лека против смрти у природи.
7.	**СТАРОЗАВЕТНИ МОТИВИ У ПРАВОСЛАВНОЈ ИКОНОГРАФИЈИ**	3	2	5	Развије способност уочавања старозаветних мотива у православној иконографији с обзиром на новозаветно откровење	– Да ученици уоче да православна иконографија показује јединство старозаветне и новозаветне иконографије
УКУПНО		**20**	**16**	**36**		

Слободне наставне активности у петом разреду

У петом разреду ученици бирају једну од понуђених од следећих слободних наставних активости:

1. Вежбањем до здравља
2. Животне вештине
3. Медијска писменост

7.2. Програми наставних предмета у шестом разреду

7.2.1. Програми обавезних наставних предмета у шестом разреду

- **СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**

Р. број н. т.	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Број часова по теми	Број часова обраде	Број часова ост. типова
1.	**НАСТАВНА ТЕМА: СЛОВЕНСКА МИТОЛОГИЈА** **Приче из давнина** **(септембар)** Народне епске песме преткосовског тематског круга **Домаћа лектира: Епске народне песме о Косовском бој**у, избор ***Комади из различнијех косовскијех пјесама***, избор ***Кнежева вечера***, народна песма Грађење речи. Подела речи по настанку: просте речи и творенице; породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене основе, префикси и суфикси). Граматичка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима. Аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористицима).	**17**	**7**	**11**
2.	**НАСТАВНА ТЕМА: КОСОВСКА ЛЕГЕНДА** ***Барјак му се по Косову вија*** **(октобар)** ***Цар Лазар и царица Милица***, народна песма ***Косовка Дјевојка***, народна песма ***Смрт Мајке Југовића***, народна песма Настанак гласова и говорни органи; подела гласова: самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти); Подела сугласника по звучности и по месту изговора. Подела речи на слогове; слоготворно р. Акценат речи; Правилан изговор гласова ч, ћ, џ, ч, р. Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано а; промена **л** у **о**.	**19**	**8**	**11**

3.	**НАСТАВНА ТЕМА: НАРОДНО ПРЕДАЊЕ** ***Спомиње се Краљевићу Марко*** **(новембар)** **Домаћа лектира**: **Епске народне песме о Марку Краљевићу**, избор ***Марко Краљевић и вила***, народна песма ***Марко Краљевић укида свадбарину***, народна песма ***Марко пије уз рамазан вино***, народна песма Гласовне промене – палатализација; сибиларизација; јотовање. Једначење сугласника по звучности; једначење сугласника по месту изговора; губљење сугласника.	**16**	10	8
4.	**НАСТАВНА ТЕМА: НАРОДНА ТРАДИЦИЈА** ***На кладенцу*** **(децембар)** ***Марко Краљевић и Муса Кесеџија***, народна песма ***Живот и обичаји народа српскога,*** Вук Караџић ***Смрт Марка Краљевића –*** културно-историјско предање ***Књига за Марка***, избор – *Сирото ждребе*, Светлана Велмар Јанковић Заменице: личне и неличне именичке заменице (упитно-односне, неодређене, опште, одричне); придевске заменице: упитно-односне, присвојне и показне.	**16**	6	10
5.	**НАСТАВНА ТЕМА: ПОРЕКЛО И РОДОЉУБЉЕ** ***О пореклу*** **(јануар)** ***Грачаница***, Десанка Максимовић ***Вече***, Ђура Јакшић ***Свети Сава***, Војислав Илић Придевске заменице: неодређене, одричне и опште. Правописна вежба (с нагласком на употребу заменице свој)	**8**	4	4
6.	**НАСТАВНА ТЕМА: НАРОДНА ЛИРИКА** ***Живот и обичаји народа српскога*** **(фебруар)** **Домаћа лектира: *Каљави коњ*** (Прича о богињи Лади – *Звездана вода*; Прича о богу Сварогу – *Небески ковач* и Прича о богу Стрибору – *Сеченско светло*) Весна Алексић ***Приче старог чаробњака,*** Тиодор Росић (допунски избор) ***Обредне лирске народне песме:*** избор ***Обредне лирске народне песме:*** летње и зимске ***Аска и вук***, Иво Андрић Атрибутска и предикатска функција придевских заменица, именица и придева. Граматичке категорије	**14**		7

	заменица: род, број, падеж и лице. Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (на нивоу препознавања; имперфекат глагола бити).		7	
7.	**НАСТАВНА ТЕМА: ДЕТИЊСТВО И СНОВИ** ***Плава звезда*** **(март)** ***Плава звезда***, Мирослав Антић ***Чудесни свитац***, Добрица Ерић (допунски избор) ***Буре***, Исидора Секулић **Домаћа лектира**: ***Орлови рано лете***, Бранко Ћопић ***Моји изуми***, Никола Тесла (научнопоп. текст – избор) ***Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца*** (избор), Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар (информативни текстови – избор) Грађење и основна значења глаголских времена: плусквамперфекат; правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика.	**15**	7	9
8.	**НАСТАВНА ТЕМА: ЖИВОТНЕ СТАЗЕ** ***Разиграни дани*** **(април)** ***Аналфабета***, Бранислав Нушић ***Избирачица***, Коста Трифковић **Домаћа лектира**: ***Аутобиографија***, Бранислав Нушић ***И ми трку за коња имамо***, Миодраг Станисављевић ***Лето лепог белца***, Вилијем Саројан (допунски избор) ***Јаблан***, Петар Кочић Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.	**15**	7	9
9.	**НАСТАВНА ТЕМА: ПОРОДИЦА И ПРИЈАТЕЉИ** ***Јутра плавог сљеза*** **(мај)** ***Песма о керуши***, Сергеј Јесењин			

	Ваљка, Антон Павлович Чехов **Домаћа лектира**: ***Дечаци Павлове улице,*** Ф. Молнар ***Овај дечак се зове Пепо Крста,*** Милован Данојлић ***О, класје моје***, Алекса Шантић ***Ратар***, Вељко Петровић ***Чудесна справа***, Бранко Ћопић / ***Писмописац*** (Писмо Бранку Ћопићу), Владимир Стојиљковић (допунски избор) **Домаћа лектира**: ***Мој дека је био трешња***, Анђела Нанети Стилска изражајна средства	**16**	9	7
10.	**НАСТАВНА ТЕМА: ПРИРОДА** ***Хвала сунцу, земљи, трави*** **(јун)** ***Село***, Јован Дучић ***Хвала сунцу, земљи, трави***, Стеван Раичковић ***Избор из антологија песама за децу*** (*Морава, Влашићи, Дунав, Говор дрвећа, Грађење куће,* Бранислав Петровић (допунски избор)	**8**	3	5
	Укупно	144	68	66

- **МАТЕМАТИКА**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂ. ИВАЊЕ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Цели бројеви**	13	5									9	9	18
2.	**Троугао**		10			4	10					11	13	24
3.	**Рационални бројеви**		1	15	13	4	5	9				18	29	47
4.	**Четвороугао**							5	13	4		12	10	22
5.	**Површина троуглова и четвороуглова**									12	5	5	12	17
А	**Обнављање**	4											4	4
Б	**Припрема, израда и исправка писмених задатака**		2	1	3			3			3		12	12
Укупно		17	18	16	16	8	15	17	13	16	8	55	89	144

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**ЦЕЛИ БРОЈЕВИ**	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња	МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.6. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.	Ученик ће бити у стању да: прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве; одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја; израчуна вредности једноставнијих бројевних израза; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз.
2.	**ТРОУГАО**	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња	МА.1.3.1.МА.1.3.2. МА.1.3.6.МА.2.3.2. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: класификује троуглове на основу њихових својстава; конструише углове од 90 ° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; конструише троугао на основу

				задатих елемената (странице и углови); примени својства троуглова у једноставнијим задацима; одреди центар описане и уписане кружнице троугла; примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима; правилно користи геометријски прибор.
3.	**РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ**	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња	MA.1.1.1.MA.1.1.2. MA.1.1.3.MA.1.1.4. MA.2.1.1.MA.2.1.2. MA.2.1.4.MA.3.1.3. MA.1.5.3.MA.2.5.2. MA.2.5.3.MA.3.5.2. MA.3.5.3.	Ученик ће бити у стању да: прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве у облику разломка и у децималном запису; одреди супротан број и апсолутну вредност рационалног броја; израчуна вредности једноставнијих бројевних израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи

				бројевни израз, линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; прикаже податке у зависности између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); тумачи податке приказане табелом и графички.
4.	**ЧЕТВОРОУГАО**	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња	МА.1.3.2.МА.1.3.6. МА.2.3.1.МА.2.3.6. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: класификује четвороуглове на основу њихових својстава; конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале четвороугла); примени својства четвороуглова у једноставнијим задацима; сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима.

5.	**ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА**	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња	МА.1.3.2.МА.1.3.6 МА.1.4.1. МА.3.4.1.	Ученик ће бити у стању да: израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост.

- **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ/ТЕМА		**МЕСЕЦ**										**Обрада**	**Остали типови часа**	**Свега**
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**Introduction**	2											2	2
2.	**My life**	7	5									4	8	12
3.	**The future**		4	5	1							4	6	10
4.	**Times and places**				7	3						4	6	10
5.	**Cities**					4	4	4				4	8	12
6.	**Experiences**							2	6	2		4	6	10
7.	**What's up?**									6	4	4	6	10
	Written test 1			3									3	3
	Written test 2							3					3	3
УКУПНО		9	9	8	8	7	4	9	6	8	4	24	48	72

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**

1.	**Introduction** Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информација о себи и другима у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у садашњости.	Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одоговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	- разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација о себи и другима; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - поставе и одговоре на сложенија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације.
2.	**My life** Тражење и давање информација о другима и давање информација о себи у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у прошлости; изражавање допадања/ недопадања; позив и реаговање на позив.	Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одоговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји у прошлости; - размене информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађај из прошлости/историјску личност и сл. - разумеју и реагују наједноставније исказе који се односе на изражавање допадања/недопадања; - размене информације које се односе на допадање/недопадање уз образложење; - разумеју предлоге и одговоре на њих; - упуте предлоге и реагују на предлоге пружајући одговарајући изговор или одговарајуће оправдање на прикладан начин;

			2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	- опишу сличности и разлике у породичном животу у ВБ и код нас.
3.	**The future** Исказивање предвиђања, нуђења услуге/ одлука и намера у будућности.	Комуникација; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање предвиђања, понуда/одлука, планова и намера у будћности; - разумеју и размене информације које се односе на предвиђање, нуђење услуге/одлуке, и намере у будућности; - изразе своја и туђа предвиђања, одлуке, и намере у будћности; - понуде/прихвате/одбију услугу на прикладан начин; - уоче и опишу сличности и разлике у прослави рођендана у ВБ и код нас.

4.	**Times and places** Описивање догађаја из прошлости; исказивање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив.	Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.7. 2.3.8.	- разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји из прошлости; - размене једноставније информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађаје из прошлости; - опишу историјске догађаје циљне културе користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на допадање/недопадање; - изразе допадање/недопадање једноставнијим језичким средствима; - израчунају време у ВБ, Аустралији, САД у односу на Србију.
5.	**Cities** Описивање места; исказивање просторних односа и смера кретања; описивање догађаја у прошлости; исказивање предлога и	Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставнији опис места (знаменитости, институције и сл.); - упореде и опишу карактеристике места, користећиједнаставнија језичка средства; - опишу места користећи једноставнија језичка средства (знаменитости, занимљивости и сл.); - разумеју појединачне и везане исказе који се односе на просторне односе и смер кретања; - питају и кажу где се нешто налази користећи једноставнија језичка

	сугестија; изражавање будућих планова/договора.	подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.7. 2.3.8.	средства; - затраже и у неколико везаних исказа саопште смер кретања; - разумеју и опишу искуство/догађај из прошлости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на предлоге и сугестије уз образложење; - саопште предлоге и сугестије; - разумеју једноставније исказе који се односе на планове за будућност; - у неколико везаних исказа саопште планове/договоре за будућност; - разумеју и поштују правила учтиве комуникације; - опишу значајније градове циљних култура и њихове знаменитости и занимљивости (Лондон, Њујорк); - опишу значајни историјски догађај циљних култура
6.	**Experiences** Описивање искуства у прошлости; исказивање жеља и амбиција; исказивање упозорења;	Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање искуства у прошлости; - размене информације у вези са искуствима из прошлости; - опишу у неколико везаних исказа своја и туђа искуства из прошлости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју краће и дуже исказе који се односе на жеље и амбиције; - изразе своје и туђе жеље и амбиције једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставније текстове који се односе на упозорења; - саопште упозорења; - разумеју текст о значајнијим историјским личностима из ВБ и опишу значајније историјске личности користећи једноставнија језичка средства.

			2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7. 2.3.8.	
7.	**What's up?** Исказивање потреба, осета и осећања; изрицање савета, забрана и обавеза; изражавање мишљења (слагања /неслагања).	Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и реагују на савете, присуство/одсуство обавезе; - размене информације које се односе на савете, забране, присуство/одсуство обавезе; - саопште савете, забране, присуство/одсуство обавезе користећи одговарајућа језичка средства; -разумеју и формулишу исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање.

- **<u>БИОЛОГИЈА</u>**

ОБЛАСТ / ТЕМА /МОДУЛ	МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОСТАЛО	СВЕГА
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				

1.	**Јединство грађе и функције као основа живота**	8	10	7	8	3						16	11	9	**36**
2.	**Живот у екосистему**					1	7	8				8	4	4	**16**
3.	**Наслеђивање и еволуција**								6			3	2	1	**6**
4.	**Порекло и разноврсност живота**								2	4		3	2	1	**6**
5.	**Човек и здравље**									4	4	4	2	2	**8**
Укупно		**8**	**10**	**7**	**8**	**4**	**7**	**8**	**8**	**8**	**4**	**34**	**21**	**17**	**72**

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:**
1.	**ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА**	- компетенција за учење - комуникативна компетенција - естетичка компетенција - компетенција за одговоран однос према околини - компетенција за одговоран однос према здрављу - компетенција за предузимљивост и оријентација ка предузетништву - компетенција за рад са подацима и информацијама - компетенција за решавање проблема - компетенција за сарадњу	БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.4. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.2.2.4. БИ.2.2.5. БИ.2.2.6. БИ.3.2.4. БИ.3.2.5. БИ.1.2.7. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2.	- упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; - повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; - одреди положај органа човека и њихову улогу; - цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; - хумано поступа према организмима које истражује; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању,

		- дигитална компетенција	БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени
2.	**ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ**	- компетенција за учење - комуникативна компетенција - естетичка компетенција - компетенција за одговоран однос према околини - компетенција за одговоран однос према здрављу - компетенција за предузимљивост и оријентација ка предузетништву - компетенција за рад са подацима и информацијама - компетенција за решавање проблема - компетенција за сарадњу - дигитална компетенција	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2. БИ.2.4.3. БИ.3.4.1. БИ.1.4.3. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4 БИ.1.4.4. БИ.2.4.5. БИ.3.4.5. БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	- направи разлику између животне средине, станишта, популације екосистема и еколошке нише; - размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима; - илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином; - истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени
3.	**НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА**	- компетенција за учење - комуникативна компетенција - естетичка компетенција - компетенција за одговоран однос према околини - компетенција за одговоран однос према	БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.3.1. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.2.3.3. БИ.2.3.4. БИ.3.3.3.	- идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији; - повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању,

		здрављу - компетенција за предузимљивост и оријентација ка предузетништву - компетенција за рад са подацима и информацијама - компетенција за решавање проблема - компетенција за сарадњу - дигитална компетенција	БИ.3.3.4. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5.БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени
4.	**ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА**	- компетенција за учење - комуникативна компетенција - естетичка компетенција - компетенција за одговоран однос према околини - компетенција за одговоран однос према здрављу - компетенција за рад са подацима и информацијама - компетенција за решавање проблема - компетенција за сарадњу - дигитална компетенција	БИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4. БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9.БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3.	- групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; - одреди положај непознате врсте на „дрвету живота”, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.
5.	**ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ**	- компетенција за учење - компетенција за одговорно учешће у демократском друштву - комуникативна компетенција - компетенција за одговоран однос према околини - компетенција за одговоран однос према здрављу - компетенција за рад са подацима и информацијама - компетенција за решавање проблема	БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. БИ.2.5.1. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.9. БИ.2.5.4. БИ.3.5.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3.	- прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања; - одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; - доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; - збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад

		- компетенција за сарадњу - дигитална компетенција	БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	процени да је потребна; - повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;

- **ГЕОГРАФИЈА**

Ред. број	Наставна тема		Број часова			Међупредметне компетенције	Исходи
		Обрада	Утврђивање	Провера	Укупно		
1.	**Географска карта**	7	6	1	14	1. Рад са подацима и информацијама 2. Дигитална компетенција	– одређује математичко-географски положај на Земљи; – анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;

2.	**Друштвена географија**	1	1	–	2	1.Компетенција за целоживотно учење	– објашњава развој друштвене географије кроз историју;
3.	**Становништво**	6	5	–	11	1. Вештина комуникације 2. Вештина сарадње	– објашњава и доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;

4.	**Насеља**	3	3	–	6	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Дигитална компетенција 3. Вештина сарадње	– сагледава односе насеља са простором кроз анализу различитих природно-географских услова на Земљи и фактора положаја насеља; – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима;
5.	**Привреда**	7	7	1	15	1. Вештина сарадње 2. Предузетничка компетенција 3. Еколошка компетенција	– уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај

							привредних делатности; – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији и свету;
6.	**Држава**	5	5	–	10	1. Вештина за живот у демократском друштву 2. Компетенција за целоживотно учење 3. Вештина комуникације	– објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света;
7.	**Географија Европе**	8	6	–	14	1. Дигитална компетенција 2. Решавање проблема	– помоћу географске карте одређује хомогене просторне целине; – објашњава елементе и законитости

							интеграционих и регионалних процеса; – истражује међузависност глобалних и локалних појава и процеса и даје примере.
Укупно часова		**37**	**33**	**2**	**72**		

- **ИСТОРИЈА**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Основи проучавања прошлости**	2										1	1	2
2.	**Европа, Средоземље и српски народ у раном средњем веку**	6	9	4								10	9	19
3.	**Европа, Средоземље и српски народ у позном средњем веку**			4	8	4	7	5				16	12	28
4.	**Европа, свет и српски народ у раном новом веку**							4	7	8	4	12	11	23
УКУПНО		**8**	**9**	**8**	**8**	**4**	**7**	**9**	**7**	**8**	**4**	**39**	**33**	**72**

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**Основи проучавања прошлости**	– Компетенција за целоживотно учење – Вештине за живот у демократском друштву – Вештина комуникације – Дигитална компетенција – Рад с подацима и информацијама	ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји	На **крају наставне теме** ученик ће бити у стању да: – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује

			повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора	резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе.
2.	**Европа, Средоземље и српски народ у раном средњем веку**	– Компетенција за целоживотно учење – Вештине за живот у демократском друштву – Вештина комуникације – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама	ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве	На **крају наставне теме** ученик ће бити у стању да: – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских

			и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у	прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби,

			форми табеле ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је	припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике

			реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме	различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

			прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и	

			процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора) ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву	
3.	**Европа, Средоземље и српски народ у позном средњем веку**	– Компетенција за целоживотно учење – Вештине за живот у демократском друштву	ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из	На **крају наставне теме** ученик ће бити у стању да: – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним

		– Вештина комуникације – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама	прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10.уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави,догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова	примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном

			познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји	новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних

			повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе	личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног

			или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне,	истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

			регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора) ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем	

			(закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву	
4.	**Европа, свет и српски народ у раном новом веку**	– Компетенција за целоживотно учење – Вештине за живот у демократском друштву – Вештина комуникације – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Рад с подацима и информацијама	ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве	На **крају наставне теме** ученик ће бити у стању да: – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану

			и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10.уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави,догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у	политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца,

			форми табеле ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је	различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација;

			реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме	– разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних

			прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен) ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и	за развој културе сећања.

			процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора) ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави) ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву	

- **<u>ФИЗИКА</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂ.	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Увод у физику	4										2	2	4
2	Кретање	4	9	1								6	8	14
3.	Сила			8	6							7	7	14
4.	Мерење				2	7	4					7	6	13
5.	Маса и густина							8	7			6	9	15
6.	Притисак									8	4	5	7	12
УКУПНО		8	9	9	8	7	4	8	7	8	4	28	44	72

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Увод у физику	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни 1.4.2	− стекне појам о начину како физика истражује природу − зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела
2.	Кретање	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3; 1.4.4 Средњи 2.2.1, 2.2.2; 2.4.1; 2.6.1, 2.6.2, 2.6.3; 2.7.1 Напредни 3.2.1; 3.4.1; 3.7.1, 3.7.2	− зна врсте кретања и описује их помоћу појмова и физичких величина − зна математичку зависност брзине и уме да је израчуна − користи јединицу за брзину у SI систему: m/s − уме да измери и израчуна сталну брзину − разликује временски тренутак од временског интервала

				− користи јединице SI система набројаних физичких величина (m, s, ...)
3.	**Сила**	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни 1.1.1, 1.1.2 Средњи 2.1.1, 2.1.2; 2.4.1, 2.4.3; 2.6.1, 2.6.2, 2.6.3; 2.7.1 Напредни 3.7.1, 3.7.2	− на основу појма узајамног деловања тела (одбијања, привлачења, деформација, промене кретања) схвати силу као меру узајамног деловања тела, која се мери динамометром − уме да измери силу динамометром − користи јединицу силе у SI систему: N − зна да је сила векторска величина
4.	**Мерење**	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.5, 1.4.6; 1.7.1, 1.7.2 Средњи 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4; 2.7.3 Напредни 3.4.1, 3.4.3; 3.7.1, 3.7.2	− зна које су основне физичке величине и њихове мерне јединице − да повеже физичке величине са одговарајућим мерним јединицама − овлада мерењем следећих физичких величина: дужине, времена и запремине − уме да рукује мерилима и инструментима за мерење

				одговарајућих физичких величина лењиром, мерном траком, нонијусом, хронометром, мензуром
5.	**Маса и густина**	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни 1.1.1, 1.1.2 Средњи 2.1.1, 2.1.2; 2.4.1, 2.4.3; 2.6.1, 2.6.2, 2.6.3; 2.7.1 Напредни 3.7.1, 3.7.2	− добије представу о маси као карактеристици физичког тела при узајамном деловању тела, да зна да се маса тела мери вагом и да је адитивна величина − уме помоћу дефиниционих формула да израчуна бројне вредности густине − уме да одреди густину чврстих тела и течности мерењем масе и запремине − зна јединице масе и густине у SI систему: kg, kg/m^3
6.	**Притисак**	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни 1.1.3; 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3 Средњи 2.1.1, 2.1.5, 2.1.6; 2.4.1, 2.4.3; 2.6.1 Напредни 3.1.3, 3.1.4	− одреди притисак чврстих тела мерењем и израчунавањем − користи јединицу притиска у SI систему: Pa − схвати преношење притиска у течностима и гасовима − разуме Паскалов закон − разуме атмосферски притисак

- **<u>ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА</u>**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ/ВЕЖБА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**Животно и радно окружење**	6										5	1	6
2.	**Саобраћај**	2	10	2								2	12	14
3.	**Техничка и дигитална писменост**			6	8	2						2	14	16
4.	**Ресурси и производња**					4	6	6				7	9	16
5.	**Конструкторско моделовање**							2	6	8	4	1	19	20
Укупно		**8**	**10**	**8**	**8**	**6**	**6**	**8**	**6**	**8**	**6**	**17**	**55**	**72**

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:
1.	**ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	/	– повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; – анализира карактеристике савремене културе становања; – класификује кућне инсталације на основу њихове намене;
2.	**САОБРАЋАЈ**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња	/	– класификује врсте саобраћајних објеката према намени; – повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; – демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације

		– Решавање проблема – Дигитална компетенција – Одговорно учење у демократском друштву		
3.	**ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Решавање проблема – Естетичка компетенција – Сарадња – Дигитална компетенција	/	– скицира просторни изглед грађевинског објекта; – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је.
4.	**РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	/	– класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; – повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; – повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; – реализује активност која указује на важност рециклаже; – образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и

				прераде хране; – изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду.
5.	**КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	/	– самостално/тимскивршиизбормакете/моделаграђевинскогобјекта и образлажиизбор; – самосталнопроналазиинформације о условима, потребама и начинуреализацијемакете/моделакористећи ИКТ; – креирапланскудокументацију (листуматеријала, редоследоперација, проценутрошкова) користећипрограмзаобрадутекста; – припрема и организујерадноокружењеодређујућиодговарајућеалате, машине и опрему у складусазахтевимапосла и материјаломкојисеобрађује; – израђујемакету/моделпоштујућипринципеекономичногискоришћењаматеријала и рационалногодабираалата и машинапримењујућипроцедуре у складусапринципимабезбедностинараду; – учествује у успостављањукритеријумазавредновање, процењујесвојрад и раддругих и предлажеунапређењапостојећемакете/модела.

- **<u>МУЗИЧКА КУЛТУРА</u>**

Област / тема											Обрада	Утврђивање	Свега
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1. Човек и музика	1										1		1
2. Певањем и свирањем упознајемо музику	3	5	3	4	3	1	3	1	4	2	23	6	29
3. Музика средњег века и ренесансе			1	1	1	1					4		4
4. Музички инструменти								2			2		2
Укупно	4	5	4	5	4	2	3	3	4	2	30	6	36

- **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

Редни број наст-авне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД	МЕЂУ-ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ**	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	СВЕГА	ОБРАЗОВ-НИ СТАНДАР-ДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ**	Изводи разноврсна природна и изведена кретања и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; Примењује вежбе које подстичу раст и развој и правилно држање тела; *Користи вежбе за	**1)Компетенција за учење:**Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. **7)Предузимљи-вост и оријентација ка предузетништву**Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“)	1			2	1		1			1		**2**	**4**	**6**	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4.
2.	**АТЛЕТИКА**		**2)Одговорно учешће у демократском друштву:**Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	2	5						2	2		**4**	**7**	**11**	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
3.	**ГИМНАСТИКА**		**3) Естетичка компетенција:**Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике.			2	6	2	6	6				**4**	**18**	**22**	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.

4.	**СПОРТСКА ИГРА КОШАРКА**	развој и усавршавање моторичких способности; *Усвајио знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања; *Навија фер,чува себе и друге; *Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске	**4)Комуникација**Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине. **6) Одговоран однос према здрављу:**Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана). - Уме да пружи прву помоћ. **9) Решавање проблема:**Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. **10) Сарадња:**Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада		3	8				2	4	1	5	**5**	**18**	**23**	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
5.	**МЕРЕЊЕ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ**		**8) Рад са подацима и информацијама:** Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује.	5								5		**5**	**5**	**10**	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.

		мере пре,током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. **Исходи се односе на све наставне области.**																

УКУПНО	**8**	**8**	**10**	**8**	**3**	**6**	**9**	**6**	**8**	**6**	**20**	**52**	**72**	

- **ОБАВЕЗНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ**

Редни број наставне теме	**НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ**	**ИСХОД***	**МЕЂУ-ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ****	**МЕСЕЦ**										**ОБ**	**УТ**	**СВЕГА**	**ОБРАЗОВНИ СТАНДАР-ДИ**
				IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**				
1.	**ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ**	*Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре,током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена	**. 2)Одговорно учешће у демократском друштву:**Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима **7)Предузимљивост и оријентација ка предузетништву**Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“) **1)Компетенција за учење:**Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе **10)**	1			1			1			1	**1**	**3**	**4**	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10. ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.
2.	**СПОРТСКЕ ИГРЕ: РУКОМЕТ КОШАРКА ОДБОЈКА ФУДБАЛ**			3	4	5	4	1	4	4	3	4	2	**4**	**30**	**34**	
3.	**ОНЛАЈН НАСТАВА ПЛАТФОРМА ГУГЛ УЧИОНИЦА**			2	2	2,5	1	0,5	2	1	1,5	2	1,5		16	16	

		умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. **Исходи се односе на све наставне области.**	**Сарадња:**Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада															
УКУПНО:				**6**	**6**	**7,5**	**6**	**1,5**	**6**	**6**	**4,5**	**6**	**4,5**	**5**	**49**	**54**		

- **<u>ЛИКОВНА КУЛТУРА</u>**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**ВЕЖБА**	**ЕВАЛУАЦИЈА**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**				
1.	**Боја**	4	5									5	3	1	9
2.	**Боја и светлина**			4	2							5		1	6
3.	**Текстура**				2	3	2					4	2	1	7
4.	**Свет уобразиље у ликовним делима**							4				3		1	4
5.	**Комуникација**								4	1		4		1	5

6.	**Простор**									3	2	3	1	1	5
Укупно		4	5	4	4	3	2	4	4	4	2	24	6	6	36

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**БОЈА**	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку	✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за основне, изведене, хроматске и ахроматске боје у окружењу и уметности; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира**основне, изведене, хроматске и ахроматске боје; ✓ **примењује** стечена знања о својствима и врстама боја у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ **повезује** стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и **примењује** их у ликовном раду; ✓ **развија** стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија;

			идеју или концепт ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других	✓ самостално **примењује**темперу и колаж као сликарске технике, **експериментише**и **истражује** њиховеизражајне могућности у сопственом раду; ✓ **осмишљава** и **ствара** креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за различите односе боја у окружењу и уметности; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира**комплементарне парове боја; ✓ самостално **примењује**темперу, воштани и суви пастел као сликарске технике, **експериментише**и **истражује** њиховеизражајне могућности комбинујући их у сопственом раду; ✓ самостално **примењује**технике сликања на текстилу, **експериментише**и **истражује** њиховеизражајне могућности у сопственом раду; ✓ **показује инвентивност** кроз изражавање нових ликовних односа. ✓ **именује иописује** основне појмове из области ранохришћанске и византијске уметности; ✓ **посматра**, **опажа** и **уочава**улогу боја и колористичких односа у делима која припадају ранохришћанској и византијској уметности; ✓ **примењује** стечена знања о ранохришћанској и византијској уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених боји;

2.	**БОЈА И СВЕТЛИНА**	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема Сарадња		**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** **На крају часа ученик ће бити у стању да:** ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; ✓ обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за појмове светлина и сенка; ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за светло-тамни контраст; ✓ **наводи примере** светлине / сенке у окружењу и **тумачи** их; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира**различите изворе светлости, као и бачене и сопствене сенке; ✓ **примењује** стечена знања о светлости и сенкама у окружењу и уметности приликом решавања проблемских

				задатака; ✓ **повезује** стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и **примењује** их у ликовном раду; ✓ **развија** стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално **примењује**и **комбинује** различите ликовне технике и материјале, **експериментише**и **истражује** њиховеизражајне могућности ликовног подручја обликовање различитих материјала; ✓ **осмишљава** и **ствара** креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује **инвентивност** кроз изражавање нових ликовних односа, **одступа** од постојећег и утврђеног и **тежи** промени. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за светло-тамни контраст; ✓ **наводи примере** светло-тамног контраста у окружењу и **тумачи** их; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира** различите контрасте светлина у окружењу и уметности; ✓ **примењује** стечена знања о светло-тамном контрасту у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; утврђеног и **тежи** промени ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за графичке технике и типове штампе;

				✓ **посматра, опажа** и **уочава** улогу светло-тамног контраста у делима реализованим у графичким техникама; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира**различите односе светлина и светло-тамне контрасте, као и њихово дејство на посматрача; ✓ **примењује** стечена знања о светло-тамном контрасту приликом решавања проблемских задатака кроз израду графике; ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за појмове градација светлости и волумен; ✓ **наводи примере** дејства светлости на боју и карактер облика у окружењу и **тумачи** их; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира**различите примере градације светлости и волумена у окружењу и уметности; ✓ **примењује** стечена знања о градацији светлости и волумену у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓
3.	**ТЕКСТУРА**	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема		**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у

		Сарадња		апликативном програму; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за различите врсте текстура; ✓ **наводи примере** различитих текстура у природи и уметничким делима и **тумачи** их; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира** различите врсте текстура у природи и уметности; ✓ **примењује** стечена знања о текстури и врстама текстура приликом решавања проблемских задатака; ✓ **повезује** стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и **примењује** их у ликовном раду; ✓ **развија** стратегије проналажења

				разних решења у сопственом раду; ✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално **примењује**туш као цртачку технику и материјал, **експериментише**и **истражује** његовеизражајне могућности у сопственом раду; ✓ **осмишљава** и **ствара** креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује **инвентивност** кроз изражавање нових ликовних односа, **одступа** од постојећег и утврђеног и **тежи** промени. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за различите врсте материјала и фактура у сликарству; ✓ **наводи примере** различитих материјала коришћених у креирању сликарских дела и **тумачи** их; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира**различите врсте фактура сликарских дела; ✓ **примењује** стечена знања о

				материјалима и фактури приликом решавања проблемских задатака; ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за различите врсте материјала и фактура; ✓ **наводи примере** различитих материјала коришћених у креирању уметничких дела и **тумачи** их; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира**различите врсте фактура уметничких дела; ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за различите врсте материјала и фактура у вајарству; ✓ **наводи примере** различитих материјала коришћених у креирању вајарских дела и **тумачи** их; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира**различите врсте фактура вајарских дела; ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за технике фротаж, гратаж и зграфито; ✓ **посматра, опажа** и **уочава** улогу текстуре у делима изведеним у

				техникама фротаж, гратаж и зграфито; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира** различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача; ✓ **примењује** стечена знања о текстури приликом решавања проблемских задатака кроз прављење фротажа и гратажа; ✓ **именује иописује** основне појмове из области исламске уметности; ✓ **посматра**, **опажа** и **уочава**улогу текстуре у делима која припадају исламској уметности; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира** различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача; ✓ **примењује** стечена знања о исламској уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених текстури; ✓ **именује иописује** појмове: текстура, текстуре у природи и уметничким делима; слојевито, лазурно и пастуозно сликање; ✓ **наводи примере** усвојених појмова из окружења, **тумачи их, упоређује** и

				анализира њихова значења; ✓ активно **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира** предмете, бића и појаве; ✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања; ✓ **показује** радозналост и спремност да **поставља питања**, **критикује**, **дискутује** у односу на тему, односно ликовни проблем;
4.	**СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ЛИКОВНИМ ДЕЛИМА**	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема Сарадња		**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за појмове машта, фантазија и уобразиља; ✓ **наводи примере** употребе маште и фантазије у ликовним делима и **тумачи** их; ✓ **именује иописује** основне појмове из

				области уметности ренесансе у земљама северне Европе; ✓ **посматра**, **опажа** и **уочава**улогу маште и имагинације у делима која припадају уметности ренесансе; ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за технику фото-колаж / папир-маше; ✓ **посматра, опажа** и **уочава** улогу маште, фантазије и уобразиље у делима изведеним у техници фото-колаж / папир-маше; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира**различите мотиве из митологије и легенди, и њихову улогу у уметничким делима; ✓ **примењује** стечена знања о уобразиљи у ликовној уметности приликом решавања проблемских задатака кроз прављење фото--колажа, папир-машеа; ✓ **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира**улогу маште, фантазије и уобразиље у ликовним делима; ✓ **примењује** стечена знања о машти, фантазији и уобразиљи у уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ **повезује** стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и **примењује** их у ликовном раду; ✓ **развија** стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија;

				✓ самостално **примењује**и **комбинује** различите ликовне технике и материјале, **експериментише**и **истражује** њиховеизражајне могућности; ✓ **осмишљава** и **ствара** креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује **инвентивност** кроз изражавање нових ликовних односа, **одступа** од постојећег и **тежи** променама; ✓ **проналази** необичне, смешне, парадоксалне углове посматрања познатих појава. ✓ **именује иописује** основне појмове из области уметности ренесансе у земљама северне Европе; ✓ **посматра**, **опажа** и **уочава**улогу маште и имагинације у делима која припадају уметности ренесансе; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира** различите мотиве из маште и имагинације, и њихову улогу у уметничким делима из доба ренесансе; ✓ **примењује** стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених машти и имагинацији; ✓ **именује иописује** појмове: машта, фантазија, уобразиља и уобразиља у ликовној уметности; ✓ **наводи примере** усвојених појмова у окружењу и уметности, **тумачи их, упоређује** и **анализира** њихова значења; ✓ активно **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира** предмете, бића и појаве;

				✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања; ✓ **показује** радозналост и спремност да **поставља питања**, **критикује**, **дискутује** у односу на тему, односно ликовни проблем; ✓ **примењује** знања, оригиналне идеје и различите методе у дискусији и закључивању;
5.	**КОМУНИКАЦИЈА**	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема Сарадња		**На крају часа ученик ће бити у стању да:** ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за различите теме и и мотиве у ликовним делима; ✓ **наводи примере** различитих тема и мотива у ликовним делима и **тумачи** их; ✓ **уочава**, **упоређује** и **анализира**примере визуелног споразумевања и комуникацијску улогу ликовних дела; ✓ **примењује** стечена знања о различитим темама и мотивима у ликовној уметности приликом решавања проблемских задатака; ✓ **повезује** стечена знања и вештине са

				осталим наставним садржајима и **примењује** их у ликовном раду; ✓ **развија** стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално **примењује**и **комбинује** ликовну технику фото-колаж, **експериментише**и **истражује** његовеизражајне могућности; ✓ **осмишљава** и **ствара** креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ показује **инвентивност** кроз изражавање нових ликовних односа, **одступа** од постојећег и **тежи** променама; ✓ **проналази** необичне, смешне, парадоксалне углове посматрања познатих појава. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за различите примере примењене уметности и графичког дизајна; ✓ **наводи примере** из области примењене уметности и графичког дизајна и **тумачи** их; ✓ **уочава**, **упоређује** и **анализира**улогу уметности у свакодневном животу; **примењује** стечена знања о примењеној уметности и графичком дизајну приликом решавања проблемских ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за уметност калиграфије и типографије; ✓ **посматра, опажа** и **уочава**

				комуникацијску улогу ликовних дела изведених у калиграфији и типографији; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира** могућности визуелног споразумевања путем калиграфског и типографског писма; ✓ **примењује** стечена знања о визуелном споразумевању приликом решавања проблемских задатака кроз бављење калиграфијом, типографијом и илустрацијом; задатака; ✓ **именује иописује** основне појмове из области српске средњовековне уметности; ✓ **посматра**, **опажа** и **уочава** комуникацијску улогу ликовних дела која припадају српској средњовековној уметности; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира** различите мотиве и теме, и њихову комуникацијску улогу у делима која припадају српској средњовековној уметности; ✓ **примењује** стечена знања о српској средњовековној уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених визуелном споразумевању и комуникацији; ✓ **именује иописује** појмове: теме и мотиви у ликовној уметности, улога уметности у свакодневном животу, примењена уметност и дизајн; ✓ **наводи примере** усвојених појмова у окружењу и уметности, **тумачи их, упоређује** и **анализира** њихова значења;

				✓ активно **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира** предмете, бића и појаве; ✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања; ✓ **показује** радозналост и спремност да **поставља питања**, **критикује**, **дискутује** у односу на тему, односно ликовни проблем;
6.	**ПРОСТОР**	Компетенције за целоживотно учење Естетичке компетенције Комуникација Решавање проблема Сарадња		**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** ✓ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ✓ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ✓ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ✓ идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; ✓ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за технику витраж; ✓ **посматра, опажа** и **уочава** улогу витража у уређивању ентеријера и креирању амбијента; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира** могућности уређења ентеријера и стварања амбијента путем ликовних дела изведених у техници витраж; ✓ **примењује** стечена знања о ентеријеру,

				амбијенту и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака кроз креирање витража; ✓ **повезује** стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и **примењује** их у ликовном раду; ✓ **развија** стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ✓ самостално **примењује**технику витраж, **експериментише**и **истражује** њенеизражајне могућности у сопственом раду; ✓ **осмишљава** и **ствара** креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ✓ **показује инвентивност** кроз изражавање нових ликовних односа. ✓ **именује иописује** основне појмове из области уметности ренесансе; ✓ **посматра**, **опажа** и **уочава**улогу амбијента у делима која припадају уметности ренесансе; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира** различите амбијенте и начине обликовања простора, и њихову улогу у уметничким делима из доба ренесансе; ✓ **примењује** стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених креирању амбијента и обликовању простора; ✓ **именује,описује и показује сензитивност** за појмове амбијент,

				архитектура и дизајн ентеријера; ✓ **посматра, опажа** и **уочава**различите примере из области архитектуре и дизајна ентеријера; ✓ **описује**, **упоређује** и **анализира**различите могућности креирања амбијента и уређења ентеријера; ✓ **примењује** стечена знања о ентеријеру и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака у оквиру школског пројекта; ✓ **именује иописује** појмове: амбијент, архитектура и дизајн ентеријера; ✓ **наводи примере** усвојених појмова у окружењу и уметности, **тумачи их, упоређује** и **анализира** њихова значења; ✓ активно **посматра**, **опажа**, **уочава**, **упоређује** и **анализира** продукте настале током реализације пројектног задатка; ✓ **комуницира** и спонтано **изражава** своје ставове, мисли и осећања; ✓ **показује** радозналост и спремност да **поставља питања**, **критикује**, **дискутује** у односу на тему, односно ликовни проблем;

- **НЕМАЧКИ ЈЕЗИК**

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК	Циљ предмета Немачки језик је да ученик разуме кратке дијалоге и проста монолошка излагања које чује од наставника или преко звучног материјала; разуме најбитније информације о кратким и једноставним објашњењима; чита и разуме различите врсте кратких и прилагођених текстова-кратко одговори на једноставна питања (ко, шта, где) која се односе на обрађене теме и ситуације у разреду; поставља питања; изражава допадање или недопадање; тражи разјашњења кад нешто не разуме; преводи усмено или писмено кратке поруке у
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА	

		складу са потребама комуникације. -препознаје основне граматичке категорије и може да прави поређења са матерњим језиком.				
Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утв. Веж.**	**Укупно**		
1.	**FREIZEITAKTIVITÄTEN**	5	3	8	Was kannst du? Modalverb „können“ Stefan will Tennis spielen lernen Modalverben „müssen“, „wollen“ Ich brauche… Der Possessivartikel im Nominativ Verb „gehören“ Der Possessivartikel im Akkusativ Farben	– Именује спортове / хобије – Наведе којим активностима уме / не уме да се бави – Каже шта уме, мора или жели – Изрази шта му је потребно – Изрази коме шта припада
2.	**WINTERFERIEN / SOMMERFERIEN**	3	3	6	Wohin fährst du in Urlaub? Die Lokalergänzungen Jahreszeiten und Monate Das Wetterbericht Wann ist er/sie geboren? Jahre Tina hat Geburtstag Die Ordinalzahlen;werden	– Каже куда иде на одмор – Каже којим активностима се бави током одмора – Опише какво је време – Каже колико дуго трају одређене активности
3.	**ALLES GUTE ZUM GEBURTSTAG**	4	7	11	Geschenke Personalpronomen im Akkusativ	– Каже када је коме рођендан – Позове некога на рођенданску забаву – Опише рођенданску забаву – Честита некоме рођендан – Каже некоме шта да уради (императив) – Изрази шта је потребно да се уради ради неког циља

4.	**KÖRPERTEILE / WEIHNACHTEN**	4	4	8	Körperteile Mir tut der Kopf weh. Krankheiten Die Personalpronomen im Dativ Die Meinung des Arztes	– Именује делове тела – Именује неке болести и називе лекова – Пита некога како се осећа и да једноставно опише своје здравствено стање
5.	**GESUND LEBEN**	4	3	7	Was tust du für deine Gesundheit? Peter Weigel lebt gefährlich! Modalverb „dürfen“ Kausalsätze Ein Leserbrief	– Именује здраве животне намирнице – Разуме рецепт за неко јело – Напише једноставан рецепт за неко јело – Нешто препоручи – Изрази да се нешто сме / не сме – Пита за разлог и наведе разлог
6.	**WIE WAR ES IN DER SCHULE?**	3	1	4	Wie war es in der Schule? Präteritum von sein und haben Ein Brief an Karin	– Изрази шта му се дешавало у прошлости – Пита када се нешто десило и одговори на питање
7.	**WO IST DENN HIER ...?**	3	6	9	Karins Brief an Tina Das Perfekt Wo ist Tina/Stefan? Die Orientierung auf dem Stadtplan	– Пита за правац и да се оријентише у граду – Именује одређене локације у граду – Опише шта се дешава у пешачкој зони – Каже где шта може да се купи у граду
8.	**HAST DU LUST INS KINO ZU GEHEN?**	5	6	11	Die Fußgängerzone Hast du Lust ins Kino zu gehen? Die Lokalergänzungen - in, auf mit dem Dativ und Akkusativ Erkundigung auf der Straße	– Каже куда треба да иде да би предузео разне активности – Пита за пут и објасни пут – Предложи излазак
9.	**ORDNUNG MUSS SEIN!**	3	5	8	Ordnung muss sein! Die Positionsverben: legen, stellen, setzen, hängen Stefan hat sein Zimmer aufgeräumt. Die Positionsverben: liegen – legen, stehen – stellen, hängen – hängen Mein Zimmer	– Именује намештај и предмете у стану – Опише где шта стоји у стану – Разуме опис нечије собе – Опише своју собу
УКУПНО		**34**	**38**	**72**		

- **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**

ОБЛАСТ / ТЕМА		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ/ ПОНАВЉАЊЕ	ВЕЖБА	КОМБИНОВАНИ	ПРОВЕРА ЗНАЊА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI						
1.	ИКТ	4	5	1								/	1	/	8	1	10
2.	Дигитална писменост			2	1	1						1	/	/	1	/	4
3.	Рачунарство					1	4	4	4	2		3	3	1	6	2	15
4.	Пројектна настава			1	3					1	2	/	/	5	2	/	7
УКУПНО		**4**	**5**	**4**	**4**	**2**	**4**	**4**	**4**	**3**	**2**	**4**	**4**	**6**	**19**	**3**	**36**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ (УЧЕНИК УМЕ ДА...)
1.	ИКТ	– компетенција за учење – естетичка компетенција – комуникација – одговоран однос према здрављу – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција	... именује основне компоненте рачунара, наведе примере корисничких програма за одређену намену ... користи програм за управљање документима на рачунару ... разуме поступак дељења докумената преко Google диска ... креира текстуални документ, примењује акције едитовања и форматирања и умеће табеле у документ ... креира, уређује и структуира текстуалне документе који садрже табеле ... креира и обрађује дигиталну слику ... примењује алатке за снимање и обраду аудио-записа ... правилно користи ИКТ уређаје ... примењује алатке за снимање и обраду видео-записа ... креира, уређује и структуира дигиталне садржаје (мултимедијалне

			презентације) који садрже табеле, видео и аудио записе
2.	**Дигитална писменост**	– компетенција за учење – естетичка компетенција – комуникација – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција	... препознаје и објасни функцију основних интернет сервиса ... ефикасно користи интернет сервисе ...одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу ... приступа интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права ...објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом *CC* лиценцом ... чува и организује податке локално и у облаку ... примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи ... поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника
3.	**Рачунарство**	– компетенција за учење – одговорно учешће у демократском друштву – комуникација – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – дигитална компетенција	... разуме разлику између текстуалних и визуелних програмских језика ... објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, учитавања, исписа) ... користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима ... сврсисходно примењује програмске структуре (уграђене функције) ... креира програм линијске структуре у текстуалном програмском језику ... објасни и примени одговарајућу програмску структуру ... разуме и предвиђа резултате наредби гранања ... примени одговарајућу програмску структуру ... користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности ... у визуелном окружењу креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања ... креира једноставан рачунарски програм који укључује наредбе понављања ... разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме) ... вреднује своје знање о креирању програма који укључују наредбе понављања, гранања и дефинисане функције у текстуалном програмском језику ... креира програм који укључује математички алгоритам у текстуалном

			програмском језику

4.	**Пројектна настава**	– одговорно учешће у демократском друштву – комуникација – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција	... сарађује с осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом ... бира и примењује технике и алатке у складу са фазама реализације пројекта ... сарађује с осталим члановима групе у прикупљању и обради материјала и формулацији закључака у вези са темом ... сарађује с осталим члановима групе у представљању резултата и закључака ... наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка ... вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен

- **<u>ЧОС</u>**

Време реализације	**Активност везана за тему**	**Сарадници**
Септембар	37. Наше обавезе у новој школској години; Избор руководства одељенске заједнице	Педагог
	38. Активности у вези Дана школе	Педагог
	39. Значајне личности мог краја – С.С.Мокрањац – Мокрањчеви дани	Педагог
	40. Важност рекреације за здравље	Педагог
	41. Формирање ставова у погледу здраве исхране	Педагог
Октобар	42. Дан уједињених нација – Дечја недеља	Педагог
	43. Занимање које ми се свиђа	Родитељи
	44. Однос према вредностима израженим у медијима и окружењу	Педагог
	45. Културне и хигијенске навике	Родитељи
Новембар	46. Успех и дисциплина на крају класификационог периода	Педагог
	47. Позитивни примери у неговању толеранције; 16.11. Међународни дан толеранције	Педагог
	48. Буквар дечјих права; - 20.11. Међународни дан детета	Педагог
	49. Дан изазова	Педагог
	50. Хумани односи међу људима; 03.12. Међународни дан особа са инвалидитетом	Родитељи

Децембар	51. Природна одбрана организма; Здрава исхрана	Педагог
	52. Моја породица – односи и обавезе у њој	Родитељи
	53. Успех и дисциплина на крају полугодишта;	Педагог
	54. У сусрет школској слави	Педагог
Јануар	55. Личност са којом би се поистоветио	Педагог
	56. Штетност пушења, алкохола и дроге	Педагог
Фебруар	57. Развојни страхови анксиозност	Педагог
	58. Физичке и психичке разлике међу половима	Педагог
	59. Стрес- извор, утицај , превазилажење	Педагог
	60. Осми март – како обрадивати мајку, сестру, баку	Родитељи
Март	61. Како и колико користимо књиге	Педагог
	62. Ја умем и могу – 21.03. Светски дан особа са Дауновим синдромом	Педагог
	63. Адаптација на промене у социјалним односима 2.04. Светски дан особа са аутизмом	Педагог
	64. Акција на заштити животне средине 22.04. Дан планете Земље	Педагог
Април	65. Успех и дисциплина на крају класификационог периода; У сусрет Васкрсу	Педагог
	66. Другарски час – покажи шта знаш	Педагог
	67. Недеља сећања и заједништва	Педагог
Мај	68. Шта знам о особоћењу свог места; Мајске свечаности	Педагог
	69. Упознавање са једним занимањем	Педагог
	70. Дан у природи	Педагог
Јун	71. Успех и дисциплина на крају школске године	Педагог
	72. Весели завршетак школске године	Родитељи

7.2.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у шестом разреду

- **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

Р.б. теме	Наставна тема	Број часова по теми
1.	Људска права (права детета)	8
2.	Демократско друштво (школа као заједница)	8

3.	Употреба и злоупотреба интернета и Мобилних телефона	9
4.	Процеси у савременом свету	11
Укупно		36

- **ВЕРСКА НАСТАВА**

ВЕРСКА НАСТАВА	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА	

Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи** **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утврђ. Вежб.**	**Укупно**		
1.	**УВОД**	1	0	1	Упознавање ученика са садржајем програма и начином рада	– Упознавање ученика са садржајем програма и начином рада
2.	**ТАЈНА ХРИСТОВА-ЈЕДИНСТВО БОГА И ЧОВЕКА**	3	3	6	Ученици треба да:уоче да је слобода кључни елеменат у разумевању Тајне Христове	– Да ученици развију свест о томе: да је Исус Христос истинити Бог и истинити Човек
3.	**РОЂЕЊЕ ХРИСТОВО ОД ДУХА СВЕТОГ И МАРИЈЕ ДЈЕВЕ**	2	1	3	Науче да се слобода поистовећује са личношћу, односно да се личност поистовећује с љубављу према другој личности	– Која је улога слободе Марије Дјеве у рођењу Спаситеља: девичанство Богородице
4.	**ХРИСТОС ЈЕ СИН БОЖИЈИ КОЈИ ЈЕ ПОСТАО ЧОВЕК, НОВИ АДАМ, ДА БИ СЈЕДИНИО СТВОРЕНУ**	4	4	8	Науче да протумаче свих дванаест чланова Символа вере и одлуку Халкидонског сабора	– Да је Христос Син Божји који је постао човек, нови Адам, да би сјединио створену природу са Богом

	ПРИРОДУ С БОГОМ (ОДЛУКЕ 1. И 4. ВАС. САБОРА; СИМВОЛ ВЕРЕ)					
5.	**УЛОГА БОГА У СПАСЕЊУ СВЕТА**	3	3	6	Уоче да је Бог – Спаситељ света, али не врши насиље над слободом човековом	– Да свет не може да постоји без заједнице с Богом, али Бог не врши насиље над човеком
6.	**УЛОГА ЧОВЕКА У СПАСЕЊУ СВЕТА**	2	0	2	Уоче улогу првосазданих људи и њихове слободе за спасење света	– Да је слобода човека пресудна за спасење света
7.	**ХРИСТОВО СТРАДАЊЕ И ВАСКРСЕЊЕ**	3	2	5	Уоче значај Христовог страдања и васкрсења за спасењесвета	– Да је Христово страдање израз његове слободе као љубави према Богу Оцу, а да је васкрсење Христово израз слободе, љубави Бога Оца према Христу
8.	**ХРИСТОВ ЖИВОТ У ПРАВОСЛАВНОЈ ИКОНОГРАФИЈИ**	2	3	5	Запазе разлику између приказивања живота Христовог у православној иконографији и западној ренесансној уметности	– Да православна иконографија показује да је Христос, Бог и човек и као личност везан за Бога Оца, а не као западна уметност да је обичан човек
УКУПНО		19	17	36		

Слободне наставне активности у шестом разреду

У шестом разреду ученици бирају једну од понуђених од следећих слободних наставних активости:

1. Безбедно у саобраћају
2. Уметност
3. Моја животна средина

7.3. Програми наставних предмета у седмом разреду

7.3.1. Програми обавезних наставних предмета у седмом разреду

- **СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
Језик	8	6	8	7	3	4	7	10	5	3	27	35	62
Књижевност	9	6	5	6	5	6	7	5	5	4	48	8	56
Језичка култура	1	5	2	4	/	2	4	/	6	1	0	26	26
Укупно	18	17	15	17	8	12	18	15	16	8	75	69	144

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	ЈЕЗИК	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција	СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.6. СЈ.1.3.8. СЈ.1.3.10. СЈ.2.3.1. СЈ.2.3.5. СЈ.2.3.6. СЈ.3.3.5.	разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; уочи делове именичке синтагме; искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; разликује граматички и логички субјекат;

		• Одговоран однос према здрављу		разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; идентификује врсте зависних реченица; примени основна правила конгруенције у реченици; доследно примени правописну норму; разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат;
2.	**КЊИЖЕВНОСТ**	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	CJ. 1.4.1. CJ. 1.4.2. CJ. 1.4.3. CJ. 1.4.4. CJ. 1.4.5. CJ. 1.4.6. CJ. 1.4.7. CJ. 1.4.8. CJ. 1.4.9. CJ. 2.4.1. CJ. 2.4.2. CJ. 2.4.4. CJ. 2.4.5.	користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; разликује основне одлике стиха и строфе –укрштену, обгрљену и

			CJ. 2.4.6. CJ. 2.4.7. CJ. 2.4.8. CJ. 2.4.9. CJ. 3.4.1. CJ. 3.4.2. CJ. 3.4.3. CJ. 3.4.5. CJ. 3.4.6. CJ. 3.4.8. ВЕШТИНА РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ: CJ. 1.1.1. CJ. 1.1.2. CJ. 1.1.4 CJ. 1.1.5. CJ. 1.1.6. CJ. 1.1.8 CJ. 2.1.1. CJ. 2.1.5. CJ. 2.1.7. CJ. 3.1.2.	парну риму; слободни и везани стих; рефрен; тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; локализује књижевна дела из обавезног школског програма; разликује етапе драмске радње; разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; разликује облике казивања (форме приповедања); идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано

				образложи свој став; доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; препоручи књижевно дело уз кратко образложење; упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;
3.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	CJ.1.1.8. CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.7. CJ.1.2.8. CJ.2.1.2. CJ.2.2.5. CJ.3.2.1. CJ.3.2.3. CJ.3.2.5.	говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; користи технички и сугестивни опис у изражавању; препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; пронађе потребне информације у нелинеарном тексту;

				напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални).

- **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	3											3	3
2.	Past and Present	6	4									4	6	10
	Revision + Test 1		2										2	2
3.	Fame and fortune		3	7								4	6	10
	Written Work 1			1	2								3	3
4.	Health and safety				6	4						4	6	10
5.	Heroes					2	4	4				4	6	10
	Revision + Test 2							2					2	2
6.	Our environment							3	6			4	6	9
	Written Work 2									3			3	3
7.	Relationships									5	4	4	5	9
											1		1	1
УКУПНО		9	9	8	8	6	4	9	6	8	5	24	48	72

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ

1.	**Introduction** Описивање радњи у садашњости; описивање радњи, стања и збивања; изражавање мишљења; исказивање жеља, интересовања и осећања; описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања); изношење предлога и упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих.	Сарадња; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Дигитална компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис радњи, стања и збивања; - опишу и упореде радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - опишу радње користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење; - разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопште шта он/онаили неко други планира, намерава, предвиђа; - разумеју једноставније предлогеи позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење; - упуте предлоге и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима и позивима на заједничке активности; - разумеју сличности и разлике у школским и ваншколским активностима у ВБ и код нас.
	Past and present Описивање радњи у	Сарадња; Комуникација; Компетенција за	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5.1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумејуједноставније текстове у којима се описују догађаји,

2.	прошлости; давање информација о себи и другима; описивањебића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; изражавање мишљења; изражавање молби, захтева и захвалности; изрицање дозвола.	учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1.	способности и обавезе у прошлости; - разменепојединачне информације и/или неколико информација у низуо догађајима, способностима и обавезама у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и слично; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишуи упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју уобичајене молбе и захтеве и реагују на њих; - упуте уобичајене молбе и захтеве; - разумеју једноставније исказе који се односе на дозволе и реагују на њих; - размене једноставније информације које се односе на дозволе.

			3.3.2. 3.3.3. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	
3.	**Fame and fortune** Описивање искустава, догађаја и радњи из прошлости; описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; изражавање извињења и захвалности.	Комуникација; Сарадња; Решавање проблема; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22.2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима и догађајима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства и догађаје из прошлости; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - захвале и извине се користећи мање сложена језичка средства; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације са одраслима; - уоче сличности и разлике у навикама читања младих у ВБ и код нас.

4.	**Health and safety** Описивањебића, предмета, места и појава; изношење предлога и савета; изражавање претпоставки; изражавање количине; исказивање жеља и осећања;изражавање слагања и неслагања.	Сарадња; Комуникација; Одговоран однос према здрављу; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, предмета, места и појава; - опишу и упореде жива бића, предмете, места и појаве користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге и савете и одговоре на њих; - упуте предлоге и савете користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима и саветима; - разумеју и изразе претпоставке; - разумеју једноставније исказе који се односе на количину; - размене информације у вези са количином; - разумеју уобичајене изразе у вези са жељама и осећањима и реагују на њих; - изразе жеље и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју исказе којима се изражава слагање или неслагање и реагују на њих; - изразе слагање и неслагање једноставнијим језичким средствима; - опишу популарне спортове у ВБ.

			3.3.2. 3.3.3. 3.3.6.	
5.	**Heroes** **+** **Reported requests, commands and advice** Описивање радњи у садашњости и прошлости; описивање бића и појава; исказивање и преношење молби, наредби и савета.	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумејуједноставније текстове у којима се описују догађаји и радње у садашњости и прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низуо догађајима и радњама у садашњости и прошлости; - опишу догађаје и радње у садашњости и прошлости користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа и појава; - опишу жива бића и појаве користећи једноставнија језичка средства; - разумеју молбе, наредбе и савете и реагују на њих; - изразе своје и пренесу туђе молбе, наредбе и савете; - разумеју и опишу легенде и историјске личности и догађаје везане за циљну културу.

			3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.9.	
6.	**Our environment** Описивање догађаја, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; изражавање осећања и расположења.	Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Естетичка компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.8. 3.1.1.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање радњи, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; - опишуу неколико везаних исказа стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности; - разумеју уобичајене изразе који се односе на осећања; - изразе осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и опишу основне одлике регија и животне услове у државама циљне културе.

			3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14.3.1.16. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.6. 3.3.7.	
7.	**Relationships** **+** **Second Conditional** **+** **Comparison of adverbs** Описивање будућих радњи; исказивање просторних односа; давање информација о себи и другима; разумевање и давање упутстава.	Сарадња; Комуникација; Компетенција за учење; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1.2.1.1.2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.3. 3.1.1.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - разумеју једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговоре на њих; - затраже и разумеју обавештења о положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; - опишу правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју и следе једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - разумеју сличности и разлике у начину провођења слободног времена у ВБ и код нас.

			3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.18.3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6.	

- **МАТЕМАТИКА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**Реални бројеви**	14	6									8	12	20
2.	**Питагорина теорема**		12	6								7	11	18
3.	**Цели алгебарски изрази**			5	12		1	16	11			19	26	45
4.	**Многоугао**				3	8	11					7	15	22
5.	**Круг**								2	16		7	11	18
6.	**Обрада података**										5	2	3	5
А	**Обнављање градива из претходних разреда**	4											4	4
Б	**Припрема, израда и исправка писмених задатака**			3	3			2	1		3		12	12
Укупно		18	18	14	18	8	12	18	14	16	8	50	94	144

*Поред програмом предвиђених 8 часова за израду и исправку писмених задатака, издвојена су још 4 часа за припреме за писмене задатке. Ови часови су издвојени јер по правилу не припадају једној од наставних области, на њима се систематизује знање из више наставних области.

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**РЕАЛНИ БРОЈЕВИ**	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.	Ученик ће бити у стању да: – израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; – одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; – на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; – одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; – нацрта график функције $y = kx, k \in R\{0\}$; – примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама.
2.	**ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА**	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.	Ученик ће бити у стању да: – примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; – правилно користи геометријски прибор.
3.	**ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ**	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и	МА.1.1.6. МА.2.1.4. МА.2.2.2. МА.2.2.3. МА.3.1.1. МА.3.1.3. МА.3.2.2. МА.3.2.3.	Ученик ће бити у стању да: – трансформише збир, разлику и производ полинома; – примени формуле за разлику

		информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.		квадрата и квадрат бинома; – растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); – примени трансформације полинома на решавање једначина.
4.	**МНОГОУГАО**	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.2.3.1. МА.2.3.2. МА.3.3.2. МА.3.3.3.	Ученик ће бити у стању да: – примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; – израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; – конструише ортоцентар и тежиште троугла; – примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима.
5.	**КРУГ**	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.3. МА.2.3.3. МА.3.3.3.	Ученик ће бити у стању да: – примени својства централног и периферијског угла у кругу; – израчуна обим и површину круга и његових делова; – преслика дати геометријски објекат ротацијом.
6.	**ОБРАДА ПОДАТАКА**	– Компетенција за целоживотно учење;	МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.2.5.2. МА.2.5.3. МА.3.5.2. МА.3.5.3.	Ученик ће бити у стању да: – одређује средњу вредност,

		– комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.		медијану и мод.

- **ГЕОГРАФИЈА**

Редни број Наставне Теме	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	Стандарди	Међупредметне компетенције	Исходи	Број Часова По теми	Број часова за	
						обраду	остале типове часова
1.	**УВОД У РЕГИОНАЛНУ ГЕОГРАФИЈУ СВЕТА**		– Комуникација – Учење – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -разуме принципе на основу којих се издвајају географске регије -опише различите начине издвајања географских регија - схвати да се регије разликују по величини и хијерархији -уочава да се државе разликују по вредности БДП -издваја најсиромашније и најбогатије државе света - правилно користи разноврсне изворе географских података -међусобно упоређује географске податке за различите државе -користи интернет као извор информација и података	**2**	**1**	**1**
2.	**ЕВРОПА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ1.4.1.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -издвоји и на карти покаже географске регије Европе - објасни утицај географског положаја	**30**	**19**	**11**

		ГЕ2.4.1. ГЕ3.4.1. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	информацијама – Одговоран однос према околини – Естетичка	на основне географске одлике појединих регија Европе -издвоји и на карти покаже основне рељефне целине географских регија Европе -издваји типове климе појединх регија и, уочи њихове одлике и распростирање -анализира клима-дијаграме и међусобно их пореди -укаже на густину насељености, природни прираштај, миграције и специфичне структуре становништва појединих регија Европе и одабраних држава -у одређеним изворима проналази, обрађује и пореди податке о становништву регија и одабраних држава - истакне културно-цивилизацијске тековине појединих регија и одабраних држава Европе - разуме утицај природних ресурса на степен и специфичности економске развијености појединих регија и одабраних држава Европе -уочи и на карти Европе покаже државе појединих регија -уочи специфичности географског положаја, природних и друшвених одлика појединих регија Европе -упореди географске одлике појединих регија Европе -разуме географске специфичности одабраних држава Европе и међусобно их пореди			

				-препозн негативне примере човековог утицаја на животну средину специфичне за поједине регије Европе -анализира позитивне примере човековог утицаја на животну средину у појединим регијама Европе -разуме утицај Европске уније на демографске, е економске и политичке процесе у Европи и свету -на немим картама црта тематске карте географских регија Европе и одабраних држава и издваја њихове географске специфичности			
3.	**АЗИЈА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и информацијама – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** - дефинише географски положај Азије, њене границе и везе са другим континентима - на карти покаже океане и мора који окружују Азију -издвоји и на карти покаже највећа острва и архипелаге, полуострва. мореузе и морске пролазе Азије -уочи разноврсност облика рељефа и начина његовог постанка -на карти Азије издвоји главне рељфне целине -анализира утицај географске ширине, рељефа и околних океана и мора на разноврсност климеАзије -на карти показује распростирање појединих типова климе Азије -анализира клима-дијаграме и међусобно их пореди -објасни неравномерност у простирање	**16**	**10**	**6**

				хидрографсјих објеката Азије - на карти издвоји сливове и покаже највеће реке и језера Азије -уочи јасно изражене и разноврсне природне зоне Азије -објасни постанак пустиња специфичних за Азију -разуме разноврсност демографских одлика Азије -исткне културно-цивилизацијске тековине Азије и њених појединих народа и држава -на карти покаже поделу на географске регије и државе Азије -уочи специфичности географског положаја, природних и друшвених одлика појединих регија Азије -упореди географске одлике појединих регија Азије - на немим картама црта тематске карте географских регија Азије и издваја њихове географске специфичности			
4.	**АФРИКА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и информацијама – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** - дефинише географски положај Африке, њене границе и везе са другим континентима - на карти покаже океане и мора који окружују Африку -издвоји и на карти покаже највећа острва и архипелаге, полуострва. мореузе и морске пролазе Африке -уочи једноличност рељефа Африке - издвоји и на карти покаже облике рељефа Африке	**10**	**6**	**4**

				-разуме утицај специфичног географског положаја Африке у односу на екватор на симетрични распоред типова клима и природних зона -анализира и пореди одлике типова климе Африке -анализира клима-дијаграме и међусобно их пореди -уочи неравномеран распоред хидрографске мреже Африке -на карти покаже највеће реке и језера Африке -разуме основне одлике становништва, нарочито неравномерну густину насељености -уочи проблем пркомерног природног прираштаја на економске одлике појединих регија и држава -анализира утицај тешке колонијалне прошлости на одлике становништва, привреде и политичку поделу -на карти покаже поделу Африке на географске регијеи државе -уочи специфичности географског положаја, природних и друштвених одлика појединих регија Африке -упореди географске одлике појединих регија Африке - на немим картама црта тематске карте географских регија Африке и издваја њихове географске специфичности			
5.	**СЕВЕРНА АМЕРИКА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -објасни порекло назива Америка -уочи поделу америчког копна на	**5**	**3**	**2**

		ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Рад са подацима и информацијама – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини – Естетичка	основу географских одлика и говорног језика - дефинише географски положај Северне Америке, њене границе и везе са другим континентима - на карти покаже океане и мора који окружују Северну Америку -издвоји и на карти покаже највећа острва и архипелаге, полуострва. мореузе и морске пролазе Северне Америке -разуме простирање и одлике рељефних целина С. Америке -на карти издвоји и покаже рељфне целине -анализира утицај отворености континента у правцу север-југ,. рељефа и океана на распрострањеност и одлике типова климе и прродних зона -анализира клима-дијаграме и међусобно их пореди -на карти издвоји и покаже најважније реке и језера -разуме појам Англоамерика -објасни расну, етничку и културну разноликост Ангкоамеике -уочи специфичности урбаног раздвоја, издвоји и на карти покаже највеће градове и мегалополисе -анализира насатнак и одлике високопродуктивне привреде -разуме географски положај и специфичности Средње Америке - на карти показује државе Средње			

				Америке -на немим картама црта тематске карте Северне Америке и издваја њене географске специфичности			
6.	**ЈУЖНА АМЕРИКА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и информацијама – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -дефинише географски положај Јужне Америке, њене границе и положај у односу на друге континенте - на карти покаже океане и мора који окружују Ј. Америку -уочи слабу разуђеност обала -издвоји и покаже рељефне целине -анализира утицај географског положаја на одлике климе и распореда природних зона -објасни густу речну мрежу и постојање Амазона -схвати утицај колонијалне прошлости на савремене одлике становништва -издвоји главне природне ресурсе и објасни њихов утицај на привредне одлике Ј. Америке -на карти покаже политичку поделу Ј. Америке и веће градове -на немим картама црта тематске карте Јужне Америке и издваја њене географске специфичности	**3**	**2**	**1**
7.	**АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и информацијама	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -разуме специфичност географског положаја Аустралије и њену изолованост -уочи слабу разуђеност обала и уочи	**3**	**2**	**1**

		ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Одговоран однос према околини – Естетичка	постојање Великог коралног гребена -објасни чињеницу да је Аустралија земља-континент -схвати геолошку прошлост Аустралије и утицај одлике савременог рељефа -на карти покаже рељефне целине -истакне факторе који су довели до формирања пустиња на највећем делу континента -анализира узроке недостатка површинске хидрографије -објашњава постојање специфичног живог света и његове одлике -разуме одлике становништва и привреде -на карти уочава специфичност географског положаја Океаније -разуме разлике у начину постанка острва Океаније -издваја и на карти показује острвске групе и поједине државе Океаније -на немој карти издваја географске специфичности Океаније			
8.	**ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.		**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -разуме специфичност географског положаја и постојања поларних области -уочи постојање две поларне области: Арктика и Антарктика -објасни сличности и разлике између поларних области -разуме историјат истраживања и садашњи значај поларних области - на немој карти приказује њихове	**2**	**1**	**1**

				специфичности			
	ГОДИШЊА СИСТЕМАТИЗАЦИЈА ГРАДИВА				**1**		**1**
	Укупно				**72**	**44**	**26**

- **БИОЛОГИЈА**

ОБЛАСТ / ТЕМА /МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**ОСТАЛО**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**				
1.	**Наслеђивање и еволуција**	9										4	3	2	**9**
2.	**Јединство грађе и функције као основа живота**		9	7	9	4						14	11	4	**29**
3.	**Порекло и разноврсност живота**						6	1				3	3	1	**7**
4.	**Живот у екосистему**							8	7	2		7	6	4	**17**
5.	**Човек и здравље**									6	4	4	5	1	**10**
Укупно		**9**	**9**	**7**	**9**	**4**	**6**	**9**	**7**	**8**	**4**	**32**	**28**	**12**	**72**

Р.БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:**

1.	**НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА**	– компетенција за учење; –комуникација; –дигитална компетенција; –одговоран однос према околини; –одговоран однос према здрављу; –одговорно учешће у демократском друштву; –предузимљивости оријентација ка предузетништву; –рад са подацима и информацијама; –решавање проблема; –сарадња; –естетичка компетенција.	БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.4. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.2.2.4. БИ.2.2.5. БИ.2.2.6. БИ.3.2.4. БИ.3.2.5. БИ.1.2.7. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	– прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; – упореди бесполно и полно размножавање; – идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; – одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; – шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.
2.	**ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ**	- компетенција за учење - комуникативна компетенција - естетичка компетенција - компетенција за одговоран однос према околини - компетенција за одговоран однос према здрављу - компетенција за предузимљивост и оријентација ка предузетништву - компетенција за рад са подацима и информацијама - компетенција за решавање проблема - компетенција за сарадњу - дигитална компетенција	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2. БИ.2.4.3. БИ.3.4.1. БИ.1.4.3. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4 БИ.1.4.4. БИ.2.4.5. БИ.3.4.5. БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4.	– користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; – упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; – повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; – одреди положај човекових органа и њихову улогу; – цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; – користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; – хумано поступа према организмима које истражује.

			БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	
3.	**ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА**	- компетенција за учење - комуникативна компетенција - естетичка компетенција - компетенција за одговоран однос према околини - компетенција за одговоран однос према здрављу - компетенција за предузимљивост и оријентација ка предузетништву - компетенција за рад са подацима и информацијама - компетенција за решавање проблема - компетенција за сарадњу - дигитална компетенција	БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.3.1. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.2.3.3. БИ.2.3.4. БИ.3.3.3. БИ.3.3.4. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.2.6.1. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.3.6.1. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	– идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији; – повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. – одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; – упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.
4.	**ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ**	- компетенција за учење - комуникација - дигитална компетенција - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - одговорно учешће у демократском друштву - предузимљивости оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња - естетичка компетенција	БИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4. БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3.	– идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; – илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; – упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; – повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; – анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; – идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране;

				– предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.
5.	**ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ**	- компетенција за учење - компетенција за одговорно учешће у демократском друштву - комуникативна компетенција - компетенција за одговоран однос према околини - компетенција за одговоран однос према здрављу - компетенција за рад са подацима и информацијама - компетенција за решавање проблема - компетенција за сарадњу - дигитална компетенција	БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. БИ.2.5.1. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.9. БИ.2.5.4. БИ.3.5.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	– анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; – идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); – планира време за рад, одмор и рекреацију; – доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; – аргументује предности вакцинације; – примени поступке збрињавања лакших облика крварења; – расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке.

- **ИСТОРИЈА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ/СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Европа, свет, српске државе и народ на почетку индустријског доба	8	9	8	7							17	15	32
2.	Европа, свет, српске државе и народ у другој половини xix века				2	6	4	2				7	7	14
3.	Европа, свет, српска држава и народ на почетку xx века							7	8			8	7	15
4.	Први светски рат – велики рат								1	6	4	5	6	11
Укупно		8	9	8	9	6	4	9	9	6	4	37	35	72

- **ФИЗИКА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										О	У	Л	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Сила и кретање	8	9	6								9	13	1	23
2.	Кретање тела под дејством Земљине гравитационе силе			2	8	3						7	5	1	13
3.	Равнотежа тела					1	6	5				7	4	1	12
4.	Механички рад и енергија. Снага							4	7	4		6	8	1	15
5.	Топлотне појаве									4	5	4	4	1	9
УКУПНО		**8**	**9**	**8**	**8**	**4**	**6**	**9**	**7**	**8**	**5**	**31**	**41**	**5**	**72**

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**Сила и кретање**	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција – Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни: 1.1.1; 1.1.2; 1.6.1; 1.6.2; 1.6.3. Средњи: 2.1.1; 2.1.4; 2.6.1; 2.6.2; 2.6.3. Напредни: 3.1.3; 3.6.1; 3.6.3; 3.6.4.	− разликује скаларне и векторске физичке величине – користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички – анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем – примењује Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења
2.	**Кретање тела под дејством Земљине гравитационе силе**	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни: 1.1.1; 1.1.2; 1.6.1; 1.6.2; 1.6.3. Средњи: 2.1.1; 2.1.2; 2.1.4; 2.6.1; 2.6.2; 2.6.3. Напредни: 3.1.3; 3.6.1; 3.6.3; 3.6.4.	– користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички – анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем – показује од чега зависи сила трења и на основу тога процењује како може променити њено деловање – демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретања тела под дејством сталне силе, силе трења на примерима из

				окружења – самостално изводи експеримент из области кинематике и динамике, прикупља податке мерењем, одређује тражену физичку величину и објашњава резултате експеримента
3.	**Равнотежа тела**	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни: 1.1.2; 1.1.3. Средњи: 2.1.1; 2.1.2; 2.1.4; 2.6.2; 2.6.3. Напредни: 3.1.1.	– показује врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења – наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу – приказује како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наводи услове пливања тела на води
4.	**Механички рад и енергија. Снага**	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни: 1.1.3; 1.6.3. Средњи: 2.1.5; 2.6.1; 2.6.2; 2.6.3. Напредни: 3.1.2; 3.1.3.	− повезује појмове: механички рад, енергија и снага и израчунава рад силе теже и рад силе трења – разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повезује њихове промене са извршеним радом – демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика

				кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...)
5.	**Топлотне појаве**	− Компетенција за учење − Рад са подацима и информацијама − Дигитална компетенција − Решавање проблема − Комуникација − Сарадња − Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Основни: 1.2.1; 1.2.2. Средњи: 2.2.1; 2.2.2. Напредни: 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3.	− разликује појмове температуре и количине топлоте и приказује различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго – анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења – наводи методе добијања топлотне енергије и указује на примере њеног рационалног коришћења

- **ХЕМИЈА**

ОБЛАСТ / ТЕМА /МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**ОСТАЛО**	**СВЕГА**
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас**	4										3	1	0	**4**
2.	**Хемијска лабораторија**	5	5									5	1	4	**10**
3.	**Атоми и хемијски елементи**		4	7								7	2	2	**11**

4.	**Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења**				9	1						7	2	1	**10**
5.	**Хомогене и хетерогене смеше**					3	6	2				6	1	4	**11**
6.	**Хемијске реакције и хемијске једначине**							7				3	2	2	**7**
7.	**Израчунавања у хемији**								8			5	2	1	**8**
8.	**Водоник и кисеоник и њихова једињења; Соли**									7	4	7	0	4	**11**
УКУПНО		**9**	**9**	**7**	**9**	**4**	**6**	**9**	**8**	**7**	**4**	**43**	**11**	**18**	**72**

- **ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИ-ВАЊЕ/ВЕЖБА**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Животно и радно окружење**	8										4	4	8
2.	**Саобраћај**		8									4	4	8
3.	**Техничка и дигитална писменост**		2	6	4							8	4	12
4.	**Ресурси и производња**				4	6	4	4				12	6	18
5.	**Конструкторско моделовање**							4	10	6	6	6	20	26
Укупно		**8**	**10**	**6**	**8**	**6**	**4**	**8**	**10**	**6**	**6**	**34**	**38**	**72**

- **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

Област / тема											Обрада	Утврђивање	Свега
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1. Човек и музика	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
2. Певањем и свирањем упознајемо музику	2	2	2	4	1	1	1	1	1	2	15	2	17
3. Барок, класицизам, развој српске црквене музике	1	2	2	-	2	1	1	-	1	-	7	3	10
4. Музички инструменти	-	-	-	-	-	-	3	3	1	-	6	1	7
Укупно	5	4	4	4	3	2	5	4	3	2	28	8	36

- **ЛИКОВНА КУЛТУРА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										О	В	Е	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Простор и композиција	5	4	3	5	2						13	2	4	19
2.	Комуникација					1	2	4	4	2		5	6	2	13
3.	Уметност око нас									2	2	2	1	1	4
4.															
Укупно		5	4	3	5	3	2	4	4	4	2	20	9	7	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	Решавање проблема, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка, одговоран однос према околини и комуникација		– користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; – изражава, одабраним ликовним елементима, емоције,

				стање или имагинацију; – обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; – користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад;
2.	**КОМУНИКАЦИЈА**	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација		– разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;
3.	**УМЕТНОСТ ОКО НАС**	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини, предузимљивост и оријентација ка предузетништву		– прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; – представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или

				обилазак места и установа културе; – разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.

- **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

Редни број наста-вне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД*	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ**	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	СВЕГА	ОБРА-ЗОВНИ СТАН-ДАРДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ**	*Изводи разноврсна природна и изведена кретања и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; *Примењује вежбе које подстичу раст и развој и правилно држање тела; *Користи	**1)Компетенција за учење:**Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. **7)Предузимљи-вост и оријентација ка предузетништву**Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и вештине („јаке стране“)	1			3						1	**2**	**3**	**5**	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4.
2.	**АТЛЕТИКА**		**2)Одговорно учешће у демократском друштву:**Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	5	7						4	4	2	**3**	**19**	**22**	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.

3.	**ГИМНАСТИКА**	вежбе за развој и усавршавање моторичких способности; *Усвајио знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања; *Навија фер,чува себе и друге; *Разуме сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре,током и након вежбања; *Правилно се храни;	**3) Естетичка компетенција:**Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоу потреби естетике.				4	3	6	3	2			**5**	**13**	**18**	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.
4.	**ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА:** **- ОДБОЈКА** **- РУКОМЕТ** **- КОШАРКА** **- ФУДБАЛ** **- АКТИВНОСТИ ПО ИЗБОРУ** **ОНЛАЈН НАСТАВА ПЛАТФОРМА ГУГЛ УЧИОНИЦА**		**4)Комуникација**Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине. **6) Одговоран однос према здрављу:**Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетар ијанска исхрана). - Уме да пружи прву помоћ. **9) Решавање проблема:**Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. **10)**	2	6	12	6	1	4	10	3	3	6	**5**	**48**	**53**	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

		*Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневним условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. **Исходи се односе на све наставне области.**	**Сарадња:**Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада														
5.	**МЕРЕЊЕ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ**		**8) Рад са подацима и информацијама:** Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује.	5								5		**5**	**5**	**10**	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.
УКУПНО				**13**	**13**	**12**	**13**	**4**	**10**	**13**	**9**	**12**	**9**	**20**	**88**	**108**	

- **НЕМАЧКИ ЈЕЗИК**

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК	Циљ учења Немачког језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.					
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА						
Ред. бр. теме	**Назив наставне теме /области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи**
		Обр.	**Утвр. Вежб.**	**Укупно**		**По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**

1.	**WIE HAST DU MUTTI KENNEN GELERNT?**	3	4	7	Hallo Sarah, wie geht es dir? Guten Tag, Frau Bauer, wie geht es Ihnen? Danke, (mir geht es) sehr gut/prima/ nicht schlecht. Leider schlecht. Es geht. Ich freue mich. Freut mich! Es war schön. Ich hoffe, dich wiederzusehen. Bis bald! Bis dann! Ist Marion dein Vor- oder Nachname? - Mein Vorname. Und wie ist dein Nachname? - Kruggel. Vesna, woher kommst du? - Ich bin in Deutschland geboren, aber meine Eltern kommen aus Serbien. Sie sind vor 20 Jahren nach Deutschland gekommen./ Sie leben seit 20 Jahren hier in Bamberg. Das ist meine Oma Maria. - Ist sie deine Oma mütterlicherseits oder väterlicherseits? - Sie ist die Mutter von meinem Vater. Meine Großeltern väterlicherseits sind gestorben, als ich 10 Jahre alt war. Meine Großeltern väterlicherseits leben nicht mehr. Das sind meine Schulfreunde Maja und Philip. Wir trainieren jeden Tag/ zweimal pro Woche/ montags und freitags zusammen Judo im Sportverein „Spartak". Maja und ich sind auch Mitglieder der Drama AG. - Bist auch in einem Verein/ in einer AG? Treibst du Sport? Spielst du ein Instrumet? Das ist Herr Baumgartner, mein neuer Nachbar. Er ist Ingenieur und arbeitet bei Bosch. Er kommt aus Stuttgart. Jetzt wohnt er aber in Serbien. Er ist geschieden und hat zwei Kinder. Als Programierer entwickelt er Programme in seiner	– Прича о прошлости – Прича о догађајима који су му се догодили – Преприча незгоду – Пита – Исприча (напише своју биографију) – Напише дописницу – Каже када се нешто догодилоодговара на питања – Опише особе (изглед, карактер) – Именује хороскопске знаке – Даје савете – Изражава жеље – Пева на немачком – Пита – Одговара на питања – Прича

					Firma.	
2.	**WIE WAR ES DAMALS?**	2	5	7	Wie sieht er/sie aus? - Er ist groß und schlank, seine Haare sind blond und glatt. Sie ist etwas kleiner als er. Sie hat lange, lockige Haare und ist sehr hübsch. Wie ist er? - Fleißig, zuverlässig, ordentlich, humorvoll und hilfsbereit. Sie ist eine gute Schauspielerin, wie geboren für die Bühne. Fast food ist ungesund. Pommes sind zu fett und zu salzig. Warum isst du sie dann? Dein Zimmer ist aber schön gemütlich. Es ist groß und hell, modern eingerichtet. Das Sofa ist sehr bequem. Am besten gefällt mir der Balkon und der Blick von hier oben. Das Fenster ist gebrochen! Das Wetter ist aber wunderschön/ furchtbar. Der Film ist ziemlich/ sehr/ total langweilig, das habe ich nicht erwartet. Meine Stadt ist klein, sie liegt am See und ist von Bergen umgeben. Alles ist niedlich und es ist schön, hier zu leben. Serbien befindet sich an der Kreuzung von Zentral- und Südosteuropa. Belgrad und Novi Sad liegen and der Donau. Deutschland besteht aus 16 Bundesländern, Österreich aus neun und die Schweiz aus 26 Kantonen. Was sind die Wahrzeichen von Belgrad? Was muss man in Belgrad besichtigen?	– Прича о прошлости – Прича о догађајима који су му се догодили – Преприча незгоду – Пита – Исприча (напише своју биографију) – Напише дописницу – Каже када се нешто догодилоодговара на питања – Опише особе (изглед, карактер) – Именује хороскопске знаке – Даје савете – Изражава жеље – Пева на немачком – Пита – Одговара на питања – Прича
	TINA HAT SICH	4	15	19	Um wieviel Uhr treffen wir uns heute vor dem	– Прича о прошлости

3.	**WEHGETAN.**				Kino? Um halb acht oder? Kommst du mit? Nehmen Sie/ Nimm den Bus Nummer 78 um Viertel nach sieben. Er fährt direkt zum Kino. Dann sehen wir uns, bis dann. Ich ziehe nach Deutschland um, deshalb lade ich dich zu meiner Abschiedsparty ein. Sag bitte Bescheid, wenn du nicht kommen kannst. Danke für die Einladung. Leider kann ich nicht kommen, denn ich bin am Samstag bei meinen Großeltern. Sie feiern ihren Hochzeitstag. Danke für die Einladung, ich komme gerne.	– Прича о догађајима који су му се догодили – Преприча незгоду – Пита – Исприча (напише своју биографију) – Напише дописницу – Каже када се нешто догодилоодговара на питања – Опише особе (изглед, карактер) – Именује хороскопске знаке – Даје савете – Изражава жеље – Пева на немачком – Пита – Одговара на питања – Прича
4.	**WIE IST THOMAS?**	4	5	9	Kannst du/Könntest du etwas langsamer/leiser sprechen? Könnten Sie das Radio ausmachen, ich kann mich nicht konzentireren. Ich bitte dich um Hilfe. Ich bitte dich mir zu helfen. Lass mich in Ruhe! Lass mich ausreden! Der Leher teilte mit, dass der Unterricht morgen wegen seiner Krankheit ausfällt. Entschldigung! Vezeihung! Entschuldige für Verspätung! Tut mir leid, aber ich habe den Bus verpasst.	
5.	**WAS WIRST DU DANN MACHEN?**	4	6	10	Ergänze die Sätze! Antwortet auf die Fragen! Ordne die Texte den Fotos zu. Die Flaschen gehören in diesen Container. Diese Tabletten solltest du dreimal täglich einnehmen. Füllen Sie dieses Formular aus. Du solltest weniger Süßigkeiten essen und viel Wasser trinken. Wenn es stark regnet, musst du alle Fenster zumache	

6.	**VERSTEHST DU DICH GUT MIT DEINEN ELTERN?**	3	10	13	Wie lange brauchst du bis zur Schule? Ich brauche eine halbe Stunde zu Fuß. Aber wenn ich mit dem Bus fahre, (dann) brauche nur 10 Minuten. Die Schüler in Indien tragen Uniformen wie die Schüler in England, nicht wahr? Wenn du dich nicht regelmäßig bewegst, kannst du nicht gesund bleiben. Mein Vater geht montags ins Schwimmbad und freitags ins Fitnesstudio. Ich komme in 10 Minuten, bitte warte auf mich. Wir leben seit 5 Jahren in dieser Wohnung.	
7.	**LANDESKUNDE**	3	3	6	Nach dem Studium wirst du bestimmt bei deinem Vater in der Firma arbeiten. Ich vermute, dass er im Ausland studieren wird. Ich glaube, der Regen hört bald auf. Ich hoffe, dass der Regen bald aufhört. Was hast du am Sonntagnachmittag vor? - Nichts, ich möchte mich ein bisschen erholen. Was wirst du Hans in Belgrad zeigen, wenn er zu Besuch kommt?	
УКУПНО		**23**	**49**	**72**		

- **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**

ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**Обрада**	**Утврђивање/ понављање**	**Вежба**	**Комбиновани**	**Провера знања**	**Свега**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**						
1.	**ИКТ**	4	5	1								6		3	1		10
2.	**Дигитална писменост**			3	1							2			1	1	4

3.	**Рачунарство**					1	3	4	4	2		5			8	1	14
4.	**Пројектна настава**				3	1				2	2				8		8
Укупно		**4**	**5**	**4**	**4**	**2**	**3**	**4**	**4**	**3**	**2**	**9**		**4**	**21**	**2**	**36**

- **ЧОС**

Време реализације	Активност везана за тему	Сарадници
Септембар	73. Наше обавезе у новој школској години; Избор руководства одељенске заједнице	Педагог
	74. Активности у вези Дана школе	Педагог
	75. Значајне личности мог краја – С.С.Мокрањац – Мокрањчеви дани	Педагог
	76. Важност рекреације за здравље	Педагог
	77. Формирање ставова у погледу здраве исхране	Педагог
Октобар	78. Дан уједињених нација – Дечја недеља	Педагог
	79. Занимање које ми се свиђа	Родитељи
	80. Однос према вредностима израженим у медијима и окружењу	Педагог
	81. Културне и хигијенске навике	Родитељи
Новембар	82. Успех и дисциплина на крају класификационог периода	Педагог
	83. Позитивни примери у неговању толеранције; 16.11. Међународни дан толеранције	Педагог
	84. Буквар дечјих права; - 20.11. Међународни дан детета	Педагог
	85. Дан изазова	Педагог
	86. Хумани односи међу људима; 03.12. Међународни дан особа са инвалидитетом	Родитељи
Децембар	87. Природна одбрана организма; Здрава исхрана	Педагог
	88. Моја породица – односи и обавезе у њој	Родитељи
	89. Успех и дисциплина на крају полугодишта;	Педагог
	90. У сусрет школској слави	Педагог
Јануар	91. Личност са којом би се поистоветио	Педагог
	92. Штетност пушења, алкохола и дроге	Педагог
Фебруар	93. Развојни страхови анксиозност	Педагог

	94. Физичке и психичке разлике међу половима	Педагог
	95. Стрес- извор, утицај , превазилажење	Педагог
	96. Осми март – како обрадивати мајку, сестру, баку	Родитељи
Март	97. Како и колико користимо књиге	Педагог
	98. Ја умем и могу – 21.03. Светски дан особа са Дауновим синдромом	Педагог
	99. Адаптација на промене у социјалним односима 2.04. Светски дан особа са аутизмом	Педагог
	100. Акција на заштити животне средине 22.04. Дан планете Земље	Педагог
Април	101. Успех и дисциплина на крају класификационог периода; У сусрет Васкрсу	Педагог
	102. Другарски час – покажи шта знаш	Педагог
	103. Недеља сећања и заједништва	Педагог
Мај	104. Шта знам о особобђењу свог места; Мајске свечаности	Педагог
	105. Упознавање са једним занимањем	Педагог
	106. Дан у природи	Педагог
Јун	107. Успех и дисциплина на крају школске године	Педагог
	108. Весели завршетак школске године	Родитељи

7.3.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у седмом разреду

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ		**Циљ предмета је унапређење свести и разумевање људских права, развој вештина и способности потребних за заштиту људских права.**				
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА						
Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи** **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утврђ. Вежб.**	**Укупно**		
1.	**ЉУДСКА ПРАВА**	7	2	9	Карактеристике људских права – урођеност, универзалност, неотуђивост, недељивост. Опште добро. Права појединца и опште добро. Сукоб појединачних права и општег добра.	– Наведе и опише основне карактеристике људских права; – Својим речима опише везу између права појединца и општег добра; – Дискутује о односу права и правде и о сукобу права; – образложи личну одговорност у заштити

					Права и правда. Социјална правда. (Сви часови реализују се кроз радионице, разговор-дијалог-искуствено учење---индивидуални рад –групни рад)	свог здравља; – Штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;
2.	**ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО**	6	2	8	Политичке странке у вишепартијском систему – владајуће и опозиционе. Народна скупштина – сврха и надлежности. Народни посланици, посланичке групе. Процедуре у раду Народне скупштине. Скупштинске дебате. Предлагање и доношење закона. (Сви часови реализују се кроз радионице, разговор-дијалог-искуствено учење---индивидуални рад –групни рад)	– Образложи сврху постојања политичких странака; – Аргументује потребу ограничења и контролу власти; – Наведе кораке од предлагања до усвајања закона; – Образложи на примеру могућност утицаја грађана на одлуке народне скупштине;
3.	**ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ**	7	2	9	Припадност групи. Групни идентитет као део идентитета младих.Односи у вршњачкој групи и њен утицај на појединца. Вршњачки притисак. Конформизам. Приватност – обим и границе. Понашање људи у маси и угроженост права појединца. (Сви часови реализују се кроз радионице, разговор-дијалог-	– Препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска; – Препозна опасност када се нађе у великој групи људи и заштити се;

					искуствено учење--- индивидуални рад –групни рад)	
4.	**ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ**	8	2	10	**Симулација Народне скупштине** Одређивање улога и процедура у скупштини. Формирање посланичких група. Избор председника скупштине. Формулисање предлога закона. Скупштинска дебата. Гласање. Евалуација симулације. (Сви часови реализују се кроз радионице, разговор-дијалог-искуствено учење--- индивидуални рад –групни рад)	– Учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине; – У дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – Проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.
УКУПНО		**28**	**8**	**36**		

ВЕРСКА НАСТАВА	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА	

Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи** **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утвђ. Вежб.**	**Укупно**		
1.	**УВОД**	1	0	1	Упознавање ученика са садржајем програма и начином	– Упознавање ученика са садржајем програма и

					рада	начином рада
2.	**БОГ У КОГА ХРИШЋАНИ ВЕРУЈУ ЈЕСТЕ СВЕТА ТРОЈИЦА**	3	3	6	Ученици треба да: науче да је Бог у кога хришћани верују Св. Тројица	– Да се код ученика изгради свест о томе: – Да је носилац постојања природе личност
3.	**ОТАЦ, СИН И ДУХ СВЕТИ СУ ТРИ ВЕЧНЕ, КОНКРЕТНЕ ЛИЧМОСТИ (СВЕТА ТРОЈИЦА ЈЕ ЈЕДАН БОГ)**	2	2	4	Запазе да природа не постоји без личности науче да је Света Тројица један Бог, јер поседује једну, целу и нераздељиву природу у свакој од три Божанске личности	– Да божанска природа не постоји безлично, већ као три вечне, конкретне Божанске личности: Отац, син и Св. Дух да Бог има једну нераздељиву Божанску природу и несливеност Божанских личности
4.	**УЗРОК БОЖИЈЕГ ПОСТОЈАЊА ЈЕ ОТАЦ (БОГ ОТАЦ ИЗРАЖВА СВОЈЕ СЛОБОДНО ПОСТОЈАЊЕ КАО ЉУБВ ПРЕМА СИНУ И СВЕТОМЕ ДУХУ)**	5	4	9	Науче да личност у Богу претходи природи у онтолошком смислу	– Да је личност Бога Оца узрок Божјег постојања (постојања Св. Тројице)
5.	**ХРИШЋАНСКА ОНТОЛОГИЈА**	1	1	2	Уоче да у створеном свету људска природа претходи човеку као личности у онтолошком смислу	– Да је постојање бића (личности) израз заједнице слободе с другом личношћу
6.	**АНТРОПОЛОСКЕ ПОСЛЕДИЦЕ ВЕРЕ У СВЕТУ ТРОЈИЦУ**	2	2	4	Запазе да се код створених бића, тј. код људи, слобода може изразити и као негација, што није случај у Богу јер све што постоји израз је Божије слободе, љубави	– Да човек слично Тројичном Богу, ако изрази своју слободу као љубав према другој личности - Богу, може да обожи своју створену и смртну природу
7.	**КРОЗ ЛИТУРГИЈУ СЕПРОЈАВЉУЈЕ СВ. ТРОЈИЦА**	2	2	4	Запазе да се кроз Литургију пројављује Св. Тројица и наше истинско постојање у будућности	– Да је Црква у својој литургијској пројави икона начина постојања Св.Тројице

8.	**КРШТЕЊЕ И ЛИТУРГИЈА КАО ПРАКТИЧНО ИСПОВЕДАЊЕ ВЕРЕ У БОГА КОЈИ ЈЕ СВ. ТРОЈИЦА**	2	1	3	Уоче да се кроз Крштење и Литургију практично исповеда вера у Бога који је Света Тројица	– Да се Св. Тројица у литургијском догађају пројављује преко човека као личности - иконе Божје, и преко служби које људи пројављују у односу један према другом
9.	**СВЕТА ТРОЈИЦА У ПРАВОСЛАВНОЈ ИКООГРАФИЈИ**	2	2	4	Запазе разлику између иконографског приказивања Св.Тројице у православној и римокатоличкој традицији	– Да постоји разлика у иконографском приказивању Св.Тројице у православној и римокатоличкој традицији
УКУПНО		19	17	36		

Слободне наставне активности у седмом разреду

У седмом разреду ученици бирају једну од понуђених од следећих слободних наставних активости:

1. Безбедно у саобраћају
2. Уметност
3. Моја животна средина

7.4. Програми наставних предмета у осмом разреду

7.4.1. Програми обавезних наставних предмета у осмом разреду

- **СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈЕЗИК	8	2	7	5	2	2	6	3	1	3	11	28	39
2.	КЊИЖЕВНОСТ	5	9	6	8	2	8	11	4	10	1	50	14	64
3.	ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ	3					1			1			5	5
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	2	6	2	5		2	1	5	4		5	22	27
5.	ЈЕЗИК И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА						1						1	1
УКУПНО		18	17	15	18	4	14	18	12	16	4	66	70	136

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	ЈЕЗИК	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини	СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем) СЈ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у	– објасни настанак и развој српског књижевног језика; – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; разуме постојеће

		• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	једноставним примерима СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи СЈ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) СЈ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас) СЈ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика СЈ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи СЈ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање)	језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом; – доследно примени правописну норму; – примени основна правила о распореду акцената;

			СЈ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) СЈ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима СЈ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици СЈ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму СЈ.3.3.1. дели реч на слогове у сложенијим случајевима	
2.	**КЊИЖЕВНОСТ**	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... СЈ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе	чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; – тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као

			СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање” (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци” (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација СЈ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове СЈ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност СЈ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама СЈ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело СЈ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави	и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; – повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа; – учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања;
3.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација	СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда СЈ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на	– уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеме;

		• Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	једноставним примерима СЈ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста СЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима СЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног СЈ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту СЈ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) СЈ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу СЈ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички	– препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.

			механизам СЈ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) СЈ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) СЈ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама СЈ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове СЈ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи СЈ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај СЈ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста СЈ. 2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам СЈ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује	

			прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста	

- **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обрада	Остали типови часа	Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Introduction	4										0	4	4
2.	Problems	5	5									4	6	10
3.	The future		3	6								4	5	9
	Written Work 1			1	2							0	3	3
4.	Risks				7	2						3	6	9
5.	Can I ask…?					4	3	3				4	6	10
6.	Buying and selling							6	3			4	5	9
	Written Work 2								3			0	3	3
7.	Protest								1	7	3	3	8	11
Укупно		9	8	7	9	6	3	9	7	7	3	22	46	68

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ

1.	**Introduction**	Сарадња; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Дигитална компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости; - размене неколико информација у низу које се односе на радње и ситуације у садашњости; - поштују правила учтиве комуникације - разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размене једноставније информације личне природе;

2.	**Problems**	Сарадња; Комуникација; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Дигитална компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, и догађаја у прошлости; - размене неколико информација у низу о искуствима, и догађајима у прошлости; - опишу искуства и догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање способности у садашњости; - саопште своје и туђе способности у садашњости; - размене неколико информација о способностима у садашњости; - опишу историјски догађај из циљне културе; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима; - искажу и образложе осећања.
3.	**The future**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују бића, места и предмети и дају препоруке; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на будуће радње и предвиђања; - размене неколико исказа у вези са будућим радњама и предвиђањима; - саопште будуће радње и предвиђања;

			2.1.13. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14.	- изразе допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење.

4.	**Risks**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање бића, предмета и места; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - размене неколико информација у низу о карактеристикама бића, предмета и места; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање могућности и хипотетичких ситуација; - размене неколико информација у низу о могућностима и хипотетичким ситуацијама.

5.	**Can I ask…?**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима; - искаже и образложе осећања; - разумеју једноставније текстове који се односе на могућности; - размене неколико информација које се односе на могућности; - разумеју једноставније текстове који се односе на способности, обавезе, предлоге и савете, и реагује на њих; - размене неколико информација које се односе на способности, обавезе, предлоге и савете; - разумеју једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагују на њих; - размене једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту.
6.	**Buying and selling**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће низове исказа који се односе на количине и цене; - размене информације у вези са количинама ценама; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - размене информације које се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - размене информације које се односе на опис бића, предмета

			2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22.	- повежу у неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања.
7.	**Protest**	Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10.	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис појава и догађаја; - размене информације које се односе на опис појава и догађаја; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују појаве и догађаји - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на прошлост; размене неколико информација у низу о догађајима у прошлости; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање мишљења, планова и намера; - саопште своја и туђа мишљења, планове и намере; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање могућности и хипотетичких ситуација; - размене неколико информација у низу о могућностима и хипотетичким ситуацијама.

- **МАТЕМАТИКА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Сличност	13	3									6	10	16
2.	Тачка, права и раван		13									7	6	13
3.	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом			15	2							6	11	17
4.	Призма				11	1						4	8	12
5.	Пирамида					7	4					4	7	11
6.	Линеарна функција						11	2				5	8	13
7.	Системи линеарних једначина са две непознате							12				5	7	12
8.	Ваљак, купа и лопта								13	8		9	12	21
А	Обнављање градива из претходних разреда	4											4	4
Б	Припрема, израда и исправка писмених задатака		2	1	3			3		3			12	12
В	Пројектни задатак									5			5	5
Укупно		17	18	16	16	8	15	17	13	16		46	90	136

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	СЛИЧНОСТ	– компетенција за целоживотно учење;	МА.1.3.1. МА.3.3.1. МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: – примени Талесову

		– комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.		теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту.
2.	**ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН**	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.1. МА.2.3.2. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: – анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту.
3.	**ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ**	– компетенција за целоживотно учење;	МА.1.2.1. МА.2.2.1. МА.3.2.1. МА.2.2.5. МА.3.2.5.	Ученик ће бити у стању да: – реши линеарну једначину и неједначину;

		– комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.		– реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, или неједначину.
4.	**ПРИЗМА**	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.2. МА.1.3.4. МА.3.3.2. МА.2.3.4. МА.3.3.4. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину праве призме; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.
5.	**ПИРАМИДА**	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.2. МА.1.3.4. МА.3.3.2. МА.2.3.4. МА.3.3.4. МА.3.3.6.	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину четворостране пирамиде(основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним

				ситуацијама.
6.	**ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА**	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.2.4. МА.2.2.4. МА.3.2.4	Ученик ће бити у стању да: – нацрта и анализира график линеарне функције.
7.	**СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ**	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.2.2.1. МА.3.2.1. МА.3.2.5.	Ученик ће бити у стању да: – реши систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи систем линеарних једначина са две непознате.
8.	**ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА**	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама;	МА.1.3.3. МА.2.3.3. МА.3.3.3. МА.1.3.5. МА.2.3.5. МА.3.3.5.	Ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте; – примени обрасце за површину и запремину

		– дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.		тела у реалним ситуацијама.
В	**ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК**	– компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.		Ученик ће бити у стању да: – учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада.

- **ГЕОГРАФИЈА**

ОБЛАСТ/ТЕМА		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Географски положај, границе и величина територије србије**	5										3	2	5
2.	**Физичко-географске одлике србије**	4	8	8	2							18	4	22
3.	**Друштвено-географске одлике србије**				7	2	7	6				18	4	22
4.	**Природна и културна**							4	6			8	2	10

	баштина србије													
5.	**Географија завичаја**									2		1	1	2
6.	**Срби у региону и дијаспори**									4		2	2	4
Укупно		**9**	**8**	**8**	**9**	**2**	**7**	**10**	**6**	**6 + 3***		**50**	**15 + 3* = 18**	**65 + 3* = 68**

ОБЛАСТ/ТЕМА		**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ** **На крају наставне теме ученик ће бити у стању да:**
1.	**ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ**	– компетенција за учење – комуникација – дигитална компетенција – одговоран однос према околини – одговоран однос према здрављу – одговорно учешће у демократском друштву – предузимљивости орјентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – естетичка компетенција	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.3.	–анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; –одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; –учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; –анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије.
2.	**ФИЗИЧКО- - ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ**	– компетенција за учење – комуникација – дигитална компетенција – одговоран однос према околини – одговоран однос према здрављу – одговорно учешће у демократском друштву – предузимљивости орјентација ка	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.2.2. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1.	–учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; –анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; –опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; –класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне;

		предузетништву – рад са подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – естетичка компетенција	ГЕ.3.2.2. ГЕ.3.4.1.	–анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; –класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; –наводи начине коришћења вода Србије; –препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; –доводи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора.
3.	**ДРУШТВЕНО- - ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ**	– компетенција за учење – комуникација – дигитална компетенција – одговоран однос према околини – одговоран однос према здрављу – одговорно учешће у демократском друштву – предузимљивости орјентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – естетичка компетенција	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.1.	–учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; –анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; –објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције; –изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи; –изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; –израђује и анализира графичке приказе структура становништва; –објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи; –уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој

				земљи; –доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи; –препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине.
4.	**ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ**	– компетенција за учење – комуникација – дигитална компетенција – одговоран однос према околини – одговоран однос према здрављу – одговорно учешће у демократском друштву – предузимљивости орјентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – естетичка компетенција	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.	–учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; –анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; –описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти.
5.	**ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА**	– компетенција за учење – комуникација – дигитална компетенција – одговоран однос према околини – одговоран однос према здрављу – одговорно учешће у демократском друштву – предузимљивости орјентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.2.2.	–учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; –анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; –препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; –доводи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора; –анализира кретање броја становника, природни

		– решавање проблема – сарадња – естетичка компетенција	ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.1.	прираштај и миграције; –изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва; –изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; –израђује и анализира графичке приказе структура становништва; –објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља; –уз помоћ карте Србије и других извора информација, анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; –доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине; –препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине; –описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти.
6.	**СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ**	– компетенција за учење – комуникација – дигитална компетенција – одговоран однос према околини – одговоран однос према здрављу – одговорно учешће у демократском друштву – предузимљивости орјентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – решавање проблема	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.	–учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; –анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; –објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету.

		– сарадња – естетичка компетенција		

- **БИОЛОГИЈА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Јединство грађе и функције	9	8	8	1							14	12	26
2.	Човек и здравље				8	1						4	5	9
3.	Порекло и разноврсност живота					1	6					3	4	7
4.	Наслеђивање и еволуција						1	6				4	3	7
5.	Живот у екосистему							3	6	8	2	9	10	19
Укупно		9	8	8	9	2	7	9	6	8	2	34	34	68

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	– компетенција за учење; – комуникација;	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2. БИ.2.4.3. БИ.3.4.1. БИ.1.4.3. БИ.2.4.3.	- повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; - повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања

		– дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивости оријентација ка предузетништву; – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција.	БИ.2.4.4. БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4 БИ.1.4.4. БИ.2.4.5. БИ.3.4.5. БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	основних животних функција; - идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; - илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини; - цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; - хумано поступа према организмима које истражује; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.
2.	**ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ**	- компетенција за учење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран однос	БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. БИ.2.5.1. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.9. БИ.2.5.4.	– одговорно се односи према свом здрављу; – изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота; – повеже промене настале у пубертету

		према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња; - естетичка компетенција.	БИ.3.5.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	са деловањем хормона; – идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота; – користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; – хумано поступа према организмима које истражује; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.
3.	**ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА**	- компетенција за учење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском	БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.3.1. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.2.3.3. БИ.2.3.4. БИ.3.3.3. БИ.3.3.4. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.2.6.1.	- доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; - истражи давно нестале екосистеме; - повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; - повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; - установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему

		друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња - естетичка компетенција.	БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.3.6.1. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.
4.	**НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА**	- компетенција за учење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивости оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема;	БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.4. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.2.2.4. БИ.2.2.5. БИ.2.2.6. БИ.3.2.4. БИ.3.2.5. БИ.1.2.7. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	- повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; - повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.

		- сарадња; - естетичка компетенција.		
5.	**ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ**	- компетенција за учење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња; - естетичка компетенција.	БИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4. БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3.	– критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи; – повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије; – истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; – истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.

- **ИСТОРИЈА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУ	МЕСЕЦ	ОБРАД	УТВРЂИВАЊЕ/СИСТЕМАТИЗАЦИЈ	СВЕГ

Л		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	А	А	А
1.	**Основи проучавања прошлости**	4										1	3	4
2.	**Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата**	5	9	7	1							9	13	22
3.	**Други светски рат – тотални рат**				8	6	3					7	10	17
4.	**Свет, европа и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата**							9	8			7	10	17
5.	**Свет, европа, српска држава и народ у савременим процесима**									6	2	3	5	8
Укупно		9	9	7	9	6	3	9	8	6	2	27	41	68

- **<u>ФИЗИКА</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										О	У	П	ОБ	Л	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI						
1.	**Осцилације и таласи**	10	1									5	2	1	1	2	11
2.	**Светлосне појаве**		7	4								6	2	1	0	2	11

3.	**Електрично поље**			4	7							5	5	1	0	0	11
4.	**Електрична струја**				2	2	7	9				10	6	1	0	3	20
5.	**Магнетно поље**								4			3	1	0	0	0	4
6.	**Елементи атомске и нуклеарне физике**								1	7		3	4	1	0	0	8
7.	**Физика и савремени свет**									1	2	3	0	0	0	0	3
Укупно		**10**	**8**	**8**	**9**	**2**	**7**	**9**	**5**	**8**	**2**	**35**	**20**	**5**	**1**	**7**	**68**

Р. БР.	**ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ**
1.	**Осцилације и таласи**	– Компетенција за учење – Комуникација – Решавање проблема – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Естетска компетенција	Основни ниво: ФИ 1.2.1 ФИ 1.7.1 ФИ 1.7.2 Средњи ниво: ФИ 2.2.3 ФИ 2.6.1 ФИ 2.7.3 Напредни ниво: ФИ 3.2.2 ФИ 3.2.3 ФИ 3.2.4 ФИ 3.2.5 ФИ 3.7.1	Ученик ће бити у стању да: - повезује физичке величине које описују осцилације и таласе - описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука - демонстрира и објасни осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова - примењује превентивне мере заштите од буке решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке
2.	**Светлосне појаве**		Основни ниво: ФИ 1.7.1 ФИ 1.7.2 Средњи ниво: ФИ 2.7.2 ФИ 2.7.3 Напредни ниво: ФИ 3.2.5 ФИ 3.2.6	Ученик ће бити у стању да: - анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала и сочива) - користи лупу и микроскоп - демонстрира и објасни појаву сенке

		– Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	ФИ 3.7.1	- демонстрира и објасни функционисање ока и корекцију вида - примењује превентивне заштите од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке
3.	**Електрично поље**		Основни ниво: ФИ 1.1.2 Средњи ниво: ФИ 2.4.1 ФИ 2.6.1 Напредни ниво: не постоје стандарди дефинисани у оквиру наставне области	Ученик ће бити у стању да: - прикаже и опише електрично поље - израчуна силу којом поље делује на наелектрисање - повеже електрични напон и јачину електричног поља - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке
4.	**Електрична струја**		Основни ниво: ФИ 1.3.1 ФИ 1.4.1 ФИ 1.4.2 ФИ 1.4.3 ФИ 1.7.1 ФИ 1.7.2 Средњи ниво: ФИ 2.3.1 ФИ 2.3.2 ФИ 2.3.3 ФИ 2.3.4 ФИ 2.3.5 ФИ 2.3.6 ФИ 2.4.1 ФИ 2.4.3 ФИ 2.5.2 ФИ 2.6.1 ФИ 2.7.1 ФИ 2.7.3 Напредни ниво: ФИ 3.3.1 ФИ 3.4.2 ФИ 3.7.1	Ученик ће бити у стању да: - објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове - упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика - наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврстава ради рециклаже - познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже - изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину електричне струје и напон - одређује вредност редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички - описује ефекте који се испољавају при

				протицању електричне струје - препозна основна својства наизменичне струје - израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у животу - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке
5.	**Магнетно поље**		Основни ниво: ФИ 1.1.2 ФИ 1.3.2 Средњи ниво: ФИ 2.5.2 ФИ 2.6.1 Напредни ниво: ФИ 3.7.2	Ученик ће бити у стању да: - описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом - деловање магнетног поља на струјни проводник - принцип рада електромагнета и електромотора - објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља - користи компас и апликације за паметне телефоне за оријентацију у природи решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке
6.	**Елементи атомске и нуклеарне физике**		Стандарди нису дефинисани у оквиру ове наставне области.	Ученик ће бити у стању да: - објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе - опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, препознаје њихово дејство, примену и мере заштите - разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене
7.	**Физика и савремени свет**		Стандарди нису дефинисани у оквиру ове наставне области.	Ученик ће бити у стању да: - препозна значај физике и схвати њен значај за развој других природних наука

- **ХЕМИЈА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊА, КОНТРОЛНЕ ВЕЖБЕ, ЛАБ. ВЕЖБЕ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	УКУПНО
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**Метали, оксиди, хидроксиди**	9	1									5	5	10
2.	**Неметали, оксиди и киселине**		8	2								4	6	10
3.	**Соли**			5	3							4	4	8
4.	**Органска једињења и њихова општа својства**				3							2	1	3
5.	**Угљоводоници**				3	4	6					7	6	13
6.	**Органска једињења са кисеоником**							9				4	5	9
7.	**Биолошки важна органска једињења**								8	3		5	6	11
8.	**Заштита животне средине и зелена хемија**									4		2	2	4
УКУПНО		**9**	**9**	**7**	**9**	**4**	**6**	**9**	**8**	**7**		**33**	**35**	**68 68**

ЛАБОРАТОРИЈСКЕ ВЕЖБЕ			
Р. БР. ВЕЖБЕ	**Р. БР. ЧАСА**	**НАЗИВ ВЕЖБЕ**	**БР. ЧАСОВА ВЕЖБИ**
1.	9.	Испитивање физичких својстава метала; реакције метала са киселинама;	1
2.	13.	Испитивање физичких својстава неметала;	1
3.	18.	Доказивање киселости неорганских киселина помоћу лакмус-хартије;	1
4.	23.	Добијање соли и испитивање растворљивости различитих соли у води; добијање баријум-сулфата; доказивање;	1
5.	39.	Састављање модела молекула угљоводоника, писање структурних формула и именовање угљоводоника;	1
6.	48.	Физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником; испитивање растворљивости алкохола и карбоксилних киселина са различитим бројем атома угљеника у молекулу у води и неполарном растварачу; реакција етанске и лимунске киселине са натријум-хидроген-карбонатом.	1
7.	61.	Испитивање растворљивости масти и уља, и угљених хидрата у води; доказивање скроба; денатурација протеина;	1

Р. БР.	**ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**			**ИСХОДИ На крају теме/модула/месеца ученик ће:**
			основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**	

1.	**МЕТАЛИ, ОКСИДИ, ХИДРОКСИДИ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.2.; ХЕ.1.1.6.; ХЕ.1.1.8.; ХЕ.1.1.10; ХЕ.1.1.12;ХЕ.1.2.1.; ХЕ.1.2.2.; ХЕ.1.2.3.; ХЕ.1.2.4.; ХЕ.1.2.5.; ХЕ.1.2.6.; ХЕ.1.2.10; ХЕ.1.6.1.; ХЕ.1.6.2.	ХЕ.2.1.7.; ХЕ.2.2.1.; ХЕ.2.2.2.;ХЕ. 2.2.4.; ХЕ.2.6.1.; ХЕ.2.6.2.; ХЕ.2.6.3.	ХЕ.3.2.1.; ХЕ.3.2.2.; ХЕ.3.6.1.; ХЕ.3.6.2.; ХЕ.3.6.3.; ХЕ.3.6.4.	– поседовати знање о заступљености метала и њихових једињења у природи; – знати физичка својства метала; – разумети хемијска својства метала; – бити способан да повезује својства метала са положајем у периодном систему елемената; – знати значење појмова хидроксид; – умети да примењује правила писања формула хидроксида; – разумети начине добијања хидроксида; – умети да испитује физичка својства метала; – знати да примењује начине доказивања хидроксида помоћу индикатора; – бити способан да разликује на основу формула оксиде, киселине и хидроксиде; – знати својства метала која одређују њихову практичну примену; – знати својства и примене важнијих легура;

						– знати да наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој п природи; – умети да испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; – умети правилно да рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – знати да изведе експеримент према датом упутству, умети табеларно и графички да прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке.
2.	**НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.2.; ХЕ.1.2.1.; ХЕ.1.2.2.; ХЕ.1.2.4.; ХЕ.1.2.5.; ХЕ.1.2.6.; ХЕ.1.2.10; ХЕ.1.6.1.; ХЕ.1.6.2.	ХЕ.2.1.1.; ХЕ.2.2.1.; ХЕ.2.2.3.; ХЕ.2.6.1.; ХЕ.2.6.2.; ХЕ.2.6.3.	ХЕ.3.1.1.; ХЕ.3.2.1.; ХЕ.3.2.2.; ХЕ.3.6.1.; ХЕ.3.6.2.; ХЕ.3.6.3.; ХЕ.3.6.4.	– поседовати знање о заступљености неметала и њихових једињења у природи; – знати физичка својства неметала; – разумети хемијска својства неметала; – знати својства неметала и умети да их повезује са

						њиховим положајем у Периодном систему елемената; – знати да примењује правила писања формула оксида; – знати да представља хемијским једначинама реакције оксидације; – знати примене важнијих неметала и њихових једињења у свакодневном животу; – знати значење појмова *оксид* и *оксидација*; – знати значење појма *киселина*; – разумети начине добијања киселина; – бити способан да разликује на основу формула оксиде и киселине; – умети да примењује начине доказивања киселина помоћу индикатора.
3.	**СОЛИ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.4.; ХЕ.1.1.5.; ХЕ.1.1.8.;ХЕ.1.2.1.; ХЕ.1.2.2.; ХЕ.1.2.3.; ХЕ.1.2.4.; ХЕ.1.2.5.; ХЕ.1.2.6.; ХЕ.1.2.8.; ХЕ.1.2.9.;ХЕ.1.2.10; ХЕ.1.6.1.; ХЕ.1.6.2.	ХЕ.2.1.4.; ХЕ.2.2.1.; ХЕ.2.6.1.; ХЕ.2.6.2.; ХЕ.2.6.3.	ХЕ.3.2.2.; ХЕ.3.2.3.; ХЕ.3.2.4.; ХЕ.3.2.5.; ХЕ.3.6.1.; ХЕ.3.6.2.; ХЕ.3.6.3.; ХЕ.3.6.4.	– знати значење појма *соли*; – умети да саставља формуле соли на основу назива; – умети да саставља називе соли на основу формуле; – разумети начине добијања соли; – бити способан да уочава

						генетску повезаност оксида, киселина, хидроксида и соли; – знати физичка својства соли; – разумети хемијска својства соли; – бити способан да разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу формула; – знати примене важнијих соли; – знати шта су електролити; – умети да објасни појам електролитичке дисоцијације; – разумети реакције електролитичке дисоцијације киселина, хидроксида и соли и умети да их представља хемијским једначинама; – умети да тумачи pH-скалу; – знати pH-вредност воде; – знати киселост неких супстанци из свакодневног живота (сапуна, кафе, итд.).
4.	**ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.3.1.; ХЕ.1.3.2.; ХЕ.1.3.3.	ХЕ.2.3.1.	ХЕ.3.3.1.; ХЕ.3.3.2.; ХЕ.3.3.3.	– знати да су једињења угљеника, изузев оксида, угљене киселине и њених соли (карбоната и хидроген-карбоната) – органска једињења; – разумети да узрок многобројности органских једињења лежи у различитим

						начинима повезивања угљеникових једињења; – знати општа својства органских једињења.
5.	**УГЉОВОДОНИЦИ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.5.; ХЕ.1.1.6.; ХЕ.1.3.1.; ХЕ.1.3.2.; ХЕ.1.3.3.; ХЕ.1.6.1.; ХЕ.1.6.2.	ХЕ.2.1.2.; ХЕ.2.3.1.; ХЕ.2.6.1.; ХЕ.2.6.2.; ХЕ.2.6.3.	ХЕ.3.3.1.; ХЕ.3.3.2.; ХЕ.3.3.3.; ХЕ.3.6.1.; ХЕ.3.6.2.; ХЕ.3.6.3.; ХЕ.3.6.4.	– знати састав, поделу и физичка својства угљоводоника; – умети да саставља формуле и називе једноставнијих угљоводоника; – знати састав, поделу и физичка својства угљоводоника; – бити способан да разликује алкане, алкене и алкине на основу молекулске и структурне формуле и на основу назива; – знати да саставља формуле и називе једноставнијих угљоводоника; – знати да угљоводоници подлежу реакцији сагоревања у којој се ослобађа топлота; – разумети основне хемијске реакције алкана (супституција), алкена и алкина (адиција); – знати да су главни природни извори угљоводоника нафта и земни гас;

						– знати примене важнијих деривата нафте и земног гаса; – знати примене важнијих полимера.
6.	**ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИКОМ**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.6.; ХЕ.1.1.12; ХЕ.1.2.10; ХЕ.1.6.1.; ХЕ.1.6.2.; ХЕ.1.3.1.; ХЕ.1.3.2.; ХЕ.1.3.3.; ХЕ.1.6.1.; ХЕ.1.6.2.	ХЕ.2.1.4.;ХЕ. 2.3.1.; ХЕ.2.6.2.; ХЕ.2.6.3.; ХЕ.2.6.1.; ХЕ.2.6.2.; ХЕ.2.6.3.	ХЕ.3.1.6.;ХЕ. 3.3.1.; ХЕ.3.3.2.; ХЕ.3.3.3.; ХЕ.3.6.1.; ХЕ.3.6.2.; ХЕ.3.6.3.; ХЕ.3.6.4.	– уочити да је хидроксилна група функционална група која карактерише алкохоле као класу органских једињења; – знати да примењује правила номенклатуре алкохола; – бити способан да разликује алкохоле на основу различитих подела; – бити способан да повезује добијање етанола са претходним знањима; – разумети да су физичка и хемијска својства алкохола одређена присуством хидроксилне групе; – бити способан да уочава, испитује, анализира својства алкохола и закључује о њима на основу огледа; – бити способан да повезује претходна знања са применом алкохола и разуме примену

						етанола као замену за фосилна горива; – уочити функционалну групу карактеристичну за карбоксилне киселине; – знати да примењује правила номенклатуре карбоксилних киселина; – умети да повезује знања о органским киселинама (сирћетна, лимунска, млечна киселина) са знањима из других предмета или из свакодневног живота; – умети да повезује присуство карбоксилне групе са физичким и хемијским својствима карбоксилних киселина; – зна да уочава, објашњава, анализира и закључује о својствима карбоксилних киселина на основу огледа испитивања својстава сирћетне киселине. – умети да повезује знања о општим својствима карбоксилних киселина са својствима виших масних киселина; – разумети да су више масне

						киселине састојци примарних биомолекула – масти и уља; – усвојити појам естара; – разумети правила номенклатуре естара; – разумети реакције естерификације; – бити способан да уочава својства естара на основу огледа; – разумети утицај својстава естара присутних у природним производима на њихове одлике.
7.	**БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.4.1.;ХЕ.1.4.2.; ХЕ.1.6.1.; ХЕ.1.6.2.	ХЕ.2.4.1.; ХЕ.2.6.1.; ХЕ.2.6.2.; ХЕ.2.6.3.	ХЕ.3.1.6.; ХЕ.3.4.1.; ХЕ.3.4.2.; ХЕ.3.6.1.; ХЕ.3.6.2.; ХЕ.3.6.3.; ХЕ.3.6.4.	– знати хемијски састав масти и уља; – знати физичка својства масти и уља; – разумети основна хемијска својстава масти и уља; – поседовати знање о значају и улози масти и уља у живим бићима; – знати шта су угљени хидрати и о њиховом значају и улози у живим бићима; – знати да представља структурним формулама глукозу и фруктозу; – разумети физичка својства

						угљених хидрата; – бити способан да разликује према сложености моносахариде, дисахариде и полисахариде; – поседовати знање о практичној примени угљених хидрата; – знати структуру амино-киселина. – знати формуле и називе важнијих амино-киселина; – знати да су протеини природни полимери протеинских амино-киселина; – знати значај есенцијалне амино-киселине; – поседовати знање о значају и улози протеина у живим бићима; – знати да наведе животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима и протеинима; – знати да разликује витамине према растворљивости у води; – поседовати знање о значају и улози витамина у људском организму; – бити способан да испитује и

						уочава својства масти и уља, угљених хидрата и протеина на основу огледа; – уме да докаже скроб у намирницама.
8.	**ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА**	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.5.1.			– имати знање о загађивачима (неорганским и органским супстанцама) ваздуха, воде и земљишта и мерама заштите; – знати да рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности,упозорења и обавештења на амбалажи; – знату да се придржава правила о начину чувања производа и одлагању отпада; – знати да наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; – знати да критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – знати да објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне

						средине.

- **ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										обрада	утврђи-вање	свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**Животно и радно окружење**	6										5	1	**6**
2.	**Саобраћај**	4	2									6	0	**6**
3.	**Техничка и дигитална писменост**		6	6	6							5	13	**18**
4.	**Ресурси и производња**				4	2	8	10				12	12	**24**
5.	**Конструкторско моделовање**								6	8		0	14	**14**
УКУПНО		**10**	**8**	**6**	**10**	**2**	**8**	**10**	**6**	**8**	**0**	**36**	**22**	**68**

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	**ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ**	компентенција за учење комуникација одговоран однос према	– процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу; –анализира опасности од неправилног коришћења

		околини одговоран однос према здрављу рад са подацима и информацијама сарадња дигитална компетенција	електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; –образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; –повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима;
2.	**САОБРАЋАЈ**	компентенција за учење комуникација одговоран однос према околини одговоран однос према здрављу рад са подацима и информацијама решавање проблема сарадња дигитална компетенција	– упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним; –разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима; –користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе;
3.	**ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНАПИСМЕНОСТ**	компентенција за учење комуникација одговоран однос према околини одговоран однос према здрављу рад са подацима и информацијама решавање проблема сарадња дигитална компетенција	– класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; –процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; –црта електричне шеме правилно и користећи симболе; –користи софтвере за симулацију рада електричних кола; –састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса;

4.	**РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА**	компентенција за учење комуникација одговоран однос према околини одговоран однос према здрављу рад са подацима и информацијама решавање проблема сарадња дигитална компетенција	– објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; –анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије; –разликује елементе кућне електричне инсталације; –повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; –користи мултиметар; –анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; –класификује електронске компоненте на основу намене; –аргументује значај рециклаже електронских компоненти;
5.	**КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ**	компентенција за учење комуникација одговоран однос према околини одговоран однос према здрављу рад са подацима и информацијама решавање проблема сарадња дигитална компетенција	–самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; –креира документацију, развије и представи бизнис план производа; –састави производ према осмишљеном решењу; –састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом; –представи решење готовог производа/модела; –процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.

- **<u>МУЗИЧКА КУЛТУРА</u>**

Област / тема											**Обрада**	**Утврђивање**	**Свега**
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.Човек и музика и	2	2									2	2	4

слушање/извођење/стваралаштво													
2.Певањем и свирањем упознајемо музику/слушање	2		2	2	1				2		6	3	9
3.Романтизам, импресионизам, савремено доба/извођење/стваралаштво/слушање		3	2	2							6	1	7
4.Дувачки инструменти/слушање					2	2	1				4	1	5
5.Музичко-сценски жанрови/ извођење/стваралаштво/слушање							4	4	1		8	1	9
Укупно	4	5	4	4	3	2	5	4	3		26	8	34

- **<u>ЛИКОВНА КУЛТУРА</u>**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**О**	**У**	**П**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**				
1.	**Композиција**	4	1									3	1	1	5
2.	**Ритам, градација и контраст**		3	3								4	1	1	6
3.	**Простор и композиција**			2	3							3	1	1	5
4.	**Компоновање и фантастика**				1	2						1	1	1	3
5.	**Слободно компоновање**						3	1				1	2	1	4
6.	**Комуникација**							3	2			3	1	1	5
7.	**Наслеђе**								1	4		4	1	1	6
Укупно		4	4	5	4	2	3	4	3	4	1	19	8	7	34

Р. БР.	**ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ**	**СТАНДАРДИ**	**ИСХОДИ**

		КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	
1.	**КОМПОЗИЦИЈА**	• Компетенције за учење; • естетичка компетенција; • комуникација; • одговорно учешће у демократском друштву; • одговоран однос према околини; • одговоран однос према здрављу; • предузимљивост и предузетништво; • рад са подацима и информацијама; • решавање проблема; • сарадња; • дигитална компетенција		• уочава и формулише ликовни проблем; • активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; • исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; • разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; • комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; • сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; • показује иницијативу и самосталност у раду; • именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; • описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; • наводи примере из окружења и тумачи их; • разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; • активно тумачи уметничка остварења у складу задатим критеријумима и са личним доживљајем; • објашњава процедуре и значења;
2.	**РИТАМ, ГРАДАЦИЈА И КОНТРАСТ**			
3.	**ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА**			
4.	**КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА**			
5.	**СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ**			
6.	**КОМУНИКАЦИЈА**			
7.	**НАСЛЕЂЕ**			

				• користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; • повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације; • повезује стечена знања са осталим наставним садржајима; • открива, упоређује и анализира значења појмова из теме/лекција у уметничким делима; • разматра, у групи, како је учио/учила о изражајним својствима материјала и техника и где се та знања примењују; • проналази и систематизује информације из различитих извора; • развија стратегије проналажења разних одговора и начина за решавање проблема; • креира, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама; • производи разноврсне, маштовите и оригиналне идеје; • уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; • показује радозналост и склоност ка постављању питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему/ликовни проблем; • процењује и аргументује сопствене и

				ставове и поступке других; • представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; • објашњава процедуре и значења и изводи закључке; • уважава различитост, мултикултуралност; • показује емпатију и хумане ставове.

- **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

Редни број наста-вне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	ИСХОД*	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТНЕЦИЈЕ**	МЕСЕЦ										ОБ	УТ	СВЕГА	ОБРА-ЗОВНИ СТАН-ДАРДИ
				IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ**	*Изводи разноврсна природна и изведена кретања и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама ;	**1)Компетенција за учење:**Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. **7)Предузимљи-вост и оријентација ка предузетништву**Уме да идентификује и адекватно представи своје способности и	2			4	2					**1**	**3**	**6**	**9**	ФВ.1.2.1. ФВ.1.2.2. ФВ.1.2.3. ФВ.1.2.4.

		*Примењује вежбе које подстичу раст и развој и правилно држање тела; *Користи вежбе за развој и усавршавање моторичких способности; *Усвајио знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања; *Навија фер,чува себе и друге; *Разуме	вештине („јаке стране“)															
2.	**АТЛЕТИКА**		**2)Одговорно учешће у демократском друштву:**Залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима	6	7						5	3		**4**	**17**	**21**	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
3.	**ГИМНАСТИКА**		**3) Естетичка компетенција:**Показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоу потреби естетике.				6	2	10	3				**4**	**17**	**21**	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.13. ФВ.1.1.14. ФВ.1.1.16. ФВ.1.1.17. ФВ.1.1.18. ФВ.1.1.19.
4.	**ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА:**		**4)Комуникација**Ученик користи на одговарајући и креативан начин језик		6	12	3			10	4	4	**2**	**6**	**35**	**41**	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4. ФВ.1.3.3.

	- **ОДБОЈКА** - **РУКОМЕТ** - **КОШАРКА** - **ФУДБАЛ** - **АКТИВНОСТИ ПО ИЗБОРУ ОНЛАЈН НАСТАВА ПЛАТФОРМА ГУГЛ УЧИОНИЦА**	сврху и значај вежбања; *Доводи у везу физичко вежбање и здравље; *Примењује хигијенске мере пре,током и након вежбања; *Правилно се храни; *Препознаје врсту повреде; *Користи стечена умења, знања и навике у свакодневни	и стил комуникације који су специфични за поједине научне, техничке и уметничке дисциплине. **6) Одговоран однос према здрављу:**Бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетар ијанска исхрана). - Уме да пружи прву помоћ. **9) Решавање проблема:**Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. **10) Сарадња:**Доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада															ФВ.1.3.4. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.

5.	**МЕРЕЊЕ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ**	м условима живота и рада; *Чува животну средину током вежбања. **Исходи се односе на све наставне области.**	**8) Рад са подацима и информацијама:** Користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује.	5								5		**5**	**5**	**10**	ФБ.1.3.1 ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.
УКУПНО				**13**	**13**	**12**	**13**	**4**	**10**	**13**	**9**	**12**	**3**	**22**	**80**	**102**	

- **НЕМАЧКИ ЈЕЗИК**

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК		**Циљ** учења Другог страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.				
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА						
Ред. бр. теме	**Назив наставне теме / области**	**Планирани број часова**			**Садржај**	**Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**
		Обр.	**Утв. Веж.**	**Укупно**		

1.	**MODUL 9:** **BERUFE, REISEN, MÄRCHEN**	**Ich will Tennisspielerin werden**	4	6	10	*Wofür interessierst du dich? Woran bist du interessiert? - Ich möchte gern Wasserski fahren. Ich würde das gern versuchen.* *Weißt du zufällig, wo man das lernen kann?* *Ich habe keinen Hund, aber ich hätte gern einen. Dann würde ich mit ihm jeden Tag spazieren gehen/ Gassi gehen.* *Hast du ein Hobby? – Eigentlich nicht, aber ich habe eine Sammlung von Postkarten von Belgrad.* *Bist du müde? – Ja sehr, und es ist mir kalt. Vielleicht habe ich Fieber. – Lege dich ins Bett und nimm ein Aspirin. Gute* *Besserung.* *Ich fühle mich ziemlich einsam, seitdem wir hierher umgezogen sind.* *Warum ärgert er sich über seine Kinder? Vielleicht haben sie schlechte Noten, oder?*	– Именује занимања – Пита особе о њиховом занимању – Прави поређења – Прича о својим плановима – Изрази своје намере – Исприча бајку – Разуме новински текст – Планира путовање ради учења језика – Разуме брошуру о учењу језика у иностранству – Пева на немачком језику
2.		**Eine Sprachreise nach England**	3	6	9		
3.		**Es war einmal ...**	2	10	12		

						Ich bin von unserem Spiel enttäuscht. Das war nicht unser glücklicher Tag. *Er hat sich so gefreut, als er dieses Stipendium bekommen hat.* *Wofür interessiert sich deine Schwester? Sie ist an Mode interessiert. Sie kauft ständig Klamotten und Modemagazine.* *Unser Sportlehrer war sehr stolz auf uns, als wir die Medaille gewonnen haben.*	
1. 2. 3.	**<u>MODUL 10:</u>** **MEDIEN, UMWELT, GESELLSCHAFT**	**Wie entsteht eine Schülerzeitung?** **Was tust du für die Umwelt?** **Ich engagiere mich für ...**	2 2 4	3 6 13	5 8 17	*Wie lange brauchst du bis zur Schule? Ich brauche eine halbe Stunde zu Fuß. Aber wenn ich mit dem Bus fahre, (dann)* *brauche nur 10 Minuten.* *Die Schüler in Indien tragen Uniformen wie die Schüler in England, nicht wahr?* *Wenn du dich nicht regelmäßig bewegst, kannst du nicht gesund bleiben.* *Mein Vater geht montags ins*	– Научи неке појмове из жаргона младих – Направи школске новине – Прича о заштити животне околине – Прича о резултатима истраживања – Заштити животну околину

						Schwimmbad und freitags ins Fitnesstudio. *Ich komme in 10 Minuten, bitte warte auf mich.* *Wir leben seit 5 Jahren in dieser Wohnung.* *Er fährt für drei Wochen nach Berlin.*	– Помогне другима
	LANDESKUNDE	**Kennst du Österreich? Kennst du die Schweiz?**	2	2	4	*Wie sieht er/sie aus? – Er ist groß und schlank, seine Haare sind blond und glatt. Sie ist etwas kleiner als er. Sie hat lange, lockige Haare und ist sehr hübsch.* *Wie ist er? – Fleißig, zuverlässig, ordentlich, humorvoll und hilfsbereit.* *Sie ist eine gute Schauspielerin, wie geboren für die Bühne.* *Fast food ist ungesund. Pommes sind zu fett und zu salzig. Warum isst du sie dann?* *Dein Zimmer ist aber schön gemütlich. Es ist groß und hell, modern eingerichtet. Das Sofa ist sehr bequem. Am besten gefällt mir der Balkon und der Blick von hier oben.* *Das Fenster ist gebrochen! Das Wetter ist aber wunderschön/*	

						furchtbar. Der Film ist ziemlich/ sehr/ total langweilig, das habe ich nicht erwartet. *Meine Stadt ist klein, sie liegt am See und ist von Bergen umgeben. Alles ist niedlich und es ist schön, hier zu leben.* *Serbien befindet sich an der Kreuzung von Zentral- und Südosteuropa. Belgrad und Novi Sad liegen and der Donau.* *Deutschland besteht aus 16 Bundesländern, Österreich aus neun und die Schweiz*	
	LEBENSGESCHICHTEN	**Lektüre**	2	1	3	Wie lange brauchst du bis zur Schule? Ich brauche eine halbe Stunde zu Fuß. Aber wenn ich mit dem Bus fahre, (dann) brauche nur 10 Minuten. Die Schüler in Indien tragen Uniformen wie die Schüler in England, nicht wahr? Wenn du dich nicht regelmäßig bewegst, kannst du nicht gesund bleiben. Mein Vater geht montags ins Schwimmbad und freitags ins Fitnesstudio. Ich komme in 10 Minuten, bitte warte auf mich. Wir leben seit 5 Jahren in dieser	

						Wohnung. Er fährt für drei Wochen nach Berlin.	
УКУПНО			**21**	**47**	**68**		

- **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**Икт**	4	4	4	2							13	1	14
2.	**Дигитална писменост**				2	1						2	1	3
3.	**Рачунарство**						2	4	3	2		10	1	11
4.	**Пројектни задаци**					1	2			2	1	6	0	6
Укупно												**31**	**3**	**34**

- **<u>ЧОС</u>**

Време реализације	**Активност везана за тему**		**Сарадници**
Септембар	109.	Наше обавезе у новој школској години; Избор руководства одељенске заједнице	Педагог
	110.	Активности у вези Дана школе	Педагог
	111.	Значајне личности мог краја – С.С.Мокрањац – Мокрањчеви дани	Педагог
	112.	Важност рекреације за здравље	Педагог
	113.	Формирање ставова у погледу здраве исхране	Педагог
Октобар	114.	Дан уједињених нација – Дечја недеља	Педагог
	115.	Занимање које ми се свиђа	Родитељи

	116. Однос према вредностима израженим у медијима и окружењу	Педагог
	117. Културне и хигијенске навике	Родитељи
Новембар	118. Успех и дисциплина на крају класификационог периода	Педагог
	119. Позитивни примери у неговању толеранције; 16.11. Међународни дан толеранције	Педагог
	120. Буквар дечјих права; - 20.11. Међународни дан детета	Педагог
	121. Дан изазова	Педагог
	122. Хумани односи међу људима; 03.12. Међународни дан особа са инвалидитетом	Родитељи
Децембар	123. Природна одбрана организма; Здрава исхрана	Педагог
	124. Моја породица – односи и обавезе у њој	Родитељи
	125. Успех и дисциплина на крају полугодишта;	Педагог
	126. У сусрет школској слави	Педагог
Јануар	127. Личност са којом би се поистоветио	Педагог
	128. Штетност пушења, алкохола и дроге	Педагог
Фебруар	129. Развојни страхови анксиозност	Педагог
	130. Физичке и психичке разлике међу половима	Педагог
	131. Стрес- извор, утицај , превазилажење	Педагог
	132. Осми март – како обрадивати мајку, сестру, баку	Родитељи
Март	133. Како и колико користимо књиге	Педагог
	134. Ја умем и могу – 21.03. Светски дан особа са Дауновим синдромом	Педагог
	135. Адаптација на промене у социјалним односима 2.04. Светски дан особа са аутизмом	Педагог
	136. Акција на заштити животне средине 22.04. Дан планете Земље	Педагог
Април	137. Успех и дисциплина на крају класификационог периода; У сусрет Васкрсу	Педагог
	138. Другарски час – покажи шта знаш	Педагог
	139. Недеља сећања и заједништва	Педагог
Мај	140. Шта знам о особоћењу свог места; Мајске свечаности	Педагог

	141.	Упознавање са једним занимањем	Педагог
	142.	Дан у природи	Педагог
Јун	143.	Успех и дисциплина на крају школске године	Педагог
	144.	Весели завршетак школске године	Родитељи

7.4.2. Програми обавезних изборних наставних предмета у осмом разреду

- **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

Р.б. теме	Наставна тема	Број часова по теми
1.	**Људска права Заједницаприпадника различитих културних група**	10
2.	**Демократско друштво -Родна (не)равноправност**	12
3.	**Процеси у савременом друштву - медији**	8
4.	**Грађански активизам – Вредности грађанског друштва**	4
Укупно		**34**

- **ВЕРСКА НАСТАВА**

ВЕРСКА НАСТАВА	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно - сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).
ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА	

Ред. бр. теме	Назив наставне теме / области	Планирани број часова			Садржај	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да
		Обр.	Утвр. Вежб.	Укупно		
1.	**УВОД**	1	1	2	Упознавање садржаја програма и начина рада	Упознавање садржаја програма и начина рада
2.	**УЧЕЊЕ О ЛИЧНОСТИ НА ОСНОВУ ПРАВОСЛАВНЕ ТРИАДОЛОГИЈЕ**	2	2	4	Ученици треба да : стекну свест о томе да је личност заједница слободе са другом личношћу	Да се код ученика изгради свест о томе : да је онтолошко начело на основу православног учења о Богу као св. Тројици личност, а не природа
3.	**РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ ПРИРОДЕ И ЛИЧНОСТИ У БОГУ** (Онтолошке последице православне тријадологије по човека и створени свет (личност као носилац постојања природе	2	2	4	Буду свесни разлике између природе и личности, да запазе да је личност носилац постојања природе	Да је природа нешто опште, заједничко свим личностима, а да је личност ипостас и начин постојања те исте заједничке природе Човек постоји, створен је по Лику Божијем. Тако се последице православне тријадологије односе пре свега на човека а преко њега на сав створени свет
4.	**ЧОВЕК КАО ЛИЧНОСТ** (личност као заједница)	2	1	3	Запазе да је сваки човек у ствари јединствена и непоновљива личност (личност као заједница)	Да је створен као личност и да је позван да постоји на начин на који постоји Св. Тројица ако жели да превазиђе ограничења своје природе, што се остварује у Христу, односно Литургији
5.	**СЈЕДИЊЕЊЕ ТВАРНЕ И НЕТВАРНЕ**	3	2	5	Да уоче да створена природа да би постојала, мора ући у заједницу са нестварним Богом	Да сједињење стварне и нестварне природе једино могуће у једној Христовој личности, који је истинити Бог и истинити Човек.

	ПРИРОДЕ У ЈЕДНОЈ ЛИЧНОСТ ХРИСТОВОЈ				преко Христа	
6.	**ОБОЖЕЊЕ СТВОРЕНЕ ПРИРОДЕ У ХРИСТОВОЈ ЛИЧНОСТИ**	2	2	4	Уоче да у хришћанској онтологији нема сукоба и искључивости између једног и многих, јер личност као носилац постојања природе може имати више природа у себи	Да је обожење циљ постојања створене природе и једино је могуће у личности Христовој, Сина Божјег
7.	**ЦРКВА КАО ТЕЛО ХРИСТОВО**	3	3	6	Запазе се Црква као Тело Христово најбоље види у литургијској појави Цркве	Да је Црква Тело Христово, јер је Христова личност носилац постојања створене природе која постоји као заједница многих у Христу, тј. као литургијска заједница
8.	**БУДУЋЕ ЦАРСТВО БОЖИЈЕ КАО УЗРОК ЦРКВЕ**	2	1	3	Уоче да последњи догађај Царства Божјег даје истинитост историјским догађајима	Да је будуће Царство Божје узрок стварања и постојања света и људи, који у Литургији остварују иконично постојање тог Царства у историји
9.	**СВЕТОСТ И ЦАРСТВО БОЖИЈЕ У ПРАВОСЛАВНОЈ ИКООГРАФИЈИ**	2	1	3	Запазе да теологија иконе сведочи о светости и Царству Божјем као новом будућем начину постојања људи и природе у заједници са Христом	Да православна иконографија тиме што приказује човека и природу као слободне у односу на законе природе, жели да их прикаже како ће они изгледати у будућем Царству Божјем
УКУПНО		**19**	**15**	**34**		

Слободне наставне активности у осмом разреду

У осмом разреду ученици бирају једну од понуђених од следећих слободних наставних активости:

1. Драмска уметност
2. Уметност
3. Безбедно у саобраћају

6. Програми индивидуалних вежби за ученике са сметњама у развоју

6.1. Логопедски рад

Наставни садржаји	Обрада	Вежбе
Утврђивање говорно-језичког статуса (логопедска дијагностика)	87	
Развој психолингвистичке основе за говор, читање и писање	63	86
Развој унутрашњег говора		35
Развој и корекција фонетичке стране говора	120	350
Развој активног говора и језика	49	89
Кориговање муцања, брзоплетог и патолошки спорог говора		12
Коректура основног гласа		
Коректура читања и писања (дислексија и дисграфија)	54	135
Укупно:	**373**	**707**

Садржај логопедских вежби	Тип часа		Облици рада	Метода рада	Средства за рад	Активност која доминира	Корективни циљ вежбе
	В	У					
Утврђивање говорно - језичког статуса	43		Индивидуални облик фронтални	Вербално – монолошки, дијалошки, илустративни,	Тестови, шпатула, словарица, фигуре	**Активности логопеда:** Показује, објашњава,	Утврђивање степена развијености ових способности

				демонстративни метод	разних облика, слагалице типа мозаик, бојице	изазива и подстиче, мотивише, организује и реализује план **Активности ученика :** Гледа, слуша и примењује, сарађује, открива, процењује	Планирање даљих активности
Развој психолингвистичке основе за говор, читање и писање	58	31	Индивидуални облик фронтални	Вербално – монолошки, дијалошки, илустративни, демонстративни метод	Шпатула, цевчице, огледало, апликације, свеска, прича у слици, сликовнице, фигуре, бојице	**Активности логопеда:** Организује визуелно вербалну стимулацију, показује, објашњава, изазива и подстиче, мотивише, сугерише, организује и реализује план **Активности ученика :** Гледа, слуша и примењује, сарађује,	Развијање свих елемената битних за развој говора, читања и писања Потпуњује укључивање ученика у наставни процес

						открива, процењује	
Развој пасивног говора	39		Индивидуални облик фронтални	Вербално – монолошки, дијалошки, илустративни, демонстративни метод	Огледало, апликације, сликовнице, приче у слици, бојанке, свеска	**Активности логопеда:** Организује визуелно вербалну стимулацију, показује, објашњава, наводи, мотивише, сугерише, организује и реализује постављене активности **Активности ученика :** Уочава и прати, гледа, слуша, имитира и сарађује у реализацији	Оспособљавање ученика за разумевање туђих налога и говора Проширивање способности за разумевање налога од простих ка сложеним налозима
Развој и корекција фонетске стране говора	162	157	Индивидуални облик фронтални	Вербално – монолошки, дијалошки, илустративни, демонстративни метод	Огледало, апликације, сликовнице, приче у слици, бојанке, свеска	**Активности логопеда:** показује, објашњава, мотивише, стимулише и изазива, и	Успостављање правилне фонетске основе, потпуњује укључивање ученика у образовни процес

						реализује постављен фонетски план **Активности ученика :** прати, гледа, слуша, имитира и показује	
Развој активног говора и језика	43	34	Индивидуални облик фронтални	Вербално – монолошки, дијалошки, илустративни, демонстративни метод	Свеска, апликације, сликовнице, приче у слици, текстови, рецитације	**Активности логопеда:** Стимулише аудитивне и вербалне способности, мотивише, стимулише и изазива, наводи **Активности ученика :** прати, гледа, слуша, имитира и показује	Оспособљавање детета за самостално вербално изражавање садржаја Развијање вербалног и писменог изражавања
Кориговање муцања, брзоплетог и патолошки спорог говора	14	7	Индивидуални облик фронтални	Монолошка, вербално – дијалошки, илустративни, демонстративни метод	Огледало, цевчице, свеска, апликације, текстови, рецитације, бројалице, брзалице, прича у	**Активности логопеда:** Организује технику дисања и опуштања, показује и објашњава, мотивише, прати и	Ослобађање од погрешне технике дисања, ослобађањемод напетости, успостављање правилне технике дисања, ослобађање од

					слици	похваљује, сугерише **Активности ученика :** слуша, гледа, уочава, имитира, запажа, открива и коригује	проблема
Корекција основног гласа	10	6	Индивидуални облик фронтални	Вербално – монолошки, дијалошки, илустративни, демонстративни метод	Огледало, шпатула, цевчице, свеска, апликације, рецитације, бројалице, прича у слици, мозаик слагалице	**Активности логопеда:** ,показује и објашњава, мотивише, наводи, процена, усмеравање, сугерише, похваљује **Активности ученика :** Слуша, гледа, уочава, имитира, примењује, открива, коригује и користи	Успостављање технике дисања, ослобађање од напетости говорне мускулатуре, правилна употреба гласница
Корекција сметњи читања и писања	210	86	Индивидуални облик	Вербално – монолошки,	Словарица, табла, креда	**Активности логопеда:**	Развијање способности

(дислексија и дисграфија)			фронтални	дијалошки, илустративни, демонстративни метод	у боји, свеска, бојице, апликације, комплет „хајде да читамо“	Аудитивна стимулација, визуелно представљање , мотивише, наводи, наглашава, коригује **Активности ученика :** Слуша, гледа, примећује, сарађује, имитира, изражава и примењује	анализе и синтезе, слоговно читање, глобална и изолавана анализа и слушна синтеза гласова
Укупно	**579**	**321**					

6.2. Психомоторни рад

Теме/Област	Циљеви и задаци	Време
Опсервација и процена ученика и израда индивидуалних планова вежби према способностима ученика	• Идентификација ученика са могућим облицима проблема и потешкоћаy школском учењу и напредовању • Утврђивање стања помоћу опште дефектолошке дијагностике и израда индивидуалних терапијских програма	Септембар Октобар Јун

Психомоторне вежбе - радса ученицима по индивидуалним програмима рада	• Отклањање и/или ублажавање специфичних тешкоћа поремећаја у једној или више области сензомоторног и психофизичког понашањаученика, као подршка успешнијем учењу и развоју • Подршка процесу адаптације на школску средину, вршњаке, услове и захтевеживота и рада у школи	Током целе школске године

Садржаји	Исходи	Методе	Активности ученика/наставн.	Наставна средства	Праћење и оцењивање	Време
Опсервација и процена ученика: процена понашања, прихваћеност детета и атмосфера у породици, процена праксичке, гностичке и праткогностичке организованости, процена сазнајне организованости, процена говорно-језичке организованости, ниво школских знања	-спроведена анамнестичка обрада -утврђено понашање,ниво зрелости и социјална прихваћеност -утврђено стање праксичке, гностичкеи практогностичке организованости (ученика) -утврђено стање сазнајне органиозваост иученика -утврђено стање говорно-језичке организованости	-методе процене понашања, прихваћенст детета и атмосфера у породици -методе процене праксичке, гностичке и праткогностичке организованости -методе процене сазнајне организованост ии школских знања -методе процене говорно-језичке организованости	**Активности ученика** посматрање, опажање, кретање слободно и усмерено, имитација покрета, описивање, објашњавање, упоређивање,.. . рад са материјалом, рад са свеском... **Активности наставника:** показивање, објашњавање, посматрање и усмеравање рада ученика, процена,	-огледало -покрет и властито тело -радно-игровни и дидактички материјал -папир и оловка -критеријумски тестови знања	-опсервација понашања (социо-емоционалн о понашање, моторни одговори) -усмени одговори ученика -процена писаних одговора -тестови и упитници -белешке	Септем. Октоба р Јун

	-утврђен ниво школских (пред)знања и владање академским вештинама		евидентирање, упоређивање			
Психомоторне вежбе: Вежбе опште реедукације психомоторике: за доживљај телесне целовитости, за координацију покрета, за уједначење тонуса и осамостаљивање покрета, вежбе орјентације, за уочавање и препознавање ритмова, за контролу импулсивности, за процену трајања и орјентацију у времену, вежбе чула, вежбе за	-остварен допринос развоју и богаћењу сензомоторног и психомоторног искуства, способности опажања и бољем сналажењу ученика у његовој средини; -помогнут развој моторике-моторичких вештина и спретности при кретању, манипулисању и координирању покрета, њиховој контроли, брзини тачности и равнотежи; подстакнут развој	-демонстрација, -практична активност	**Активности ученика** -посматрање, опажање, -кретање слободно и усмерено, имитација покрета, играње -описивање, објашњавање, упоређивање,... -рад са материјалом, рад са наставним листовима... **Активности наставника:** -показивање, објашњавање, -посматрање и усмеравање рада ученика -процена, евидентирање,	-огледало -покрет и властито тело -радно-игровни и дидактички материјал -папир, оловка, бојице, лепак и маказе -спортске справе и реквизити -стручача	-опсервација понашања (социо-емоционално понашање, моторни одговори) -усмени одговори ученика -процена писаних одговора -тестови и упитници -белешке	Током целе школске године

развој когнитивних способности, вежбе за развијење социо-емоционалних вештина, вежбе графомоторике, проприоцептивне вежбе, вестибуларне вежбе, релаксација, и (по потреби) вежбе специфичне реедукације психомоторике, према облицима развојних поремећаја	говора и језика, когнитивних функција, на сензомоторној основипокрета и опажаја; омогућена боља припремљеност ученика и олакшано усвајање нових знања,почетком читања и писања и сличних захтева у другим областима школског учења		упоређивање -разговор, објашњење, подстицај, похвала			

6.3. Корективно – превентивни рад

Наставни садржаји	Облици рада	Наставне методе	Наставна средства	Активност која доминира	Знања и вештине које ученик треба да стекне
Почетна и завршна мерења, скрининг и анализа	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Медицинска вага за одређивање телесног састава, сколиометар,струњача, штап, висак, конопац, метар	**Активности наставника:** Организатор и реализатор процеса мерења, партнер у комуникацији,	На основу скрининга, мерења и анализе стања и напредка сваког детета, израдити индивидуални план вежби, ради ојачања мускулатуре целог тела,

				мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује навике. **Активности ученика:** Учествује у мерењима, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	откривања, превенције и побољшања одређених деформитета, побољшања координације покрета, држања тела и унапређења општег телесног здравље.
Вежбе за горњи део тела	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	Ојачати мускулатуру горњег дела тела, побољшати координацију покрета, држање и унапредити опште телесно здравље.
Вежбе за ноге	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији,	Ојачати мускулатуру раменог дела тела, побољшати координацију покрета и унапредити опште телесно здравље.

				мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	
Вежбе за рамени део	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	Ојачати мускулатуру горњег и раменог дела тела, побољшати координацију покрета и унапредити опште телесно здравље.
Вежбе за леђа	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика,	Ојачати мускулатуру леђа, побољшати координацију покрета, држање и унапредити опште телесно здравље.

				објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	
Вежбе за горњи део тела и рамени део	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	Ојачати мускулатуру горњег дела тела и леђа, побољшати координацију покрета, држање и унапредити опште телесно здравље.
Вежбе за леђа и ноге	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика, објашњава, подстиче,	Ојачати мускулатуру раменог дела и леђа, побољшати координацију покрета, држање и унапредити опште телесно здравље.

				детектује, коригује,игра се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	
Вежбе за горњи део тела, рамени део и ноге	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	Ојачати мускулатуру доњих екстремитета, превенција и исправљање деформитета, побољшати координацију покрета и унапредити опште телесно здравље.
Вежбе за горњи део тела, рамени део, леђа и ноге	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра	Ојачати мускулатуру горњег дела тела и ногу, побољшати координацију покрета и унапредити опште телесно здравље.

				се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	
Вежбе за рамени део, леђа и ноге	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	Ојачати мускулатуру горњег дела тела,раменог дела и доњих екстремитета, побољшати координацију покрета, држање и унапредити опште телесно здравље.
Вежбе за горњи део тела и леђа	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра се.	Ојачати мускулатуру раменог дела и ногу, побољшати координацију покрета и унапредити опште телесно здравље.

				Активности ученика: Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	
Вежбе за рамени део и ноге	Индивидуални	Дијалошка Демонстративна	Лопте, обручи, равне шипке, рипстол, струњача, чуњеви, босу лопта, тубер траке	**Активности наставника:** Организатор и реализатор наставног процеса, партнер у комуникацији, мотивише ученика, објашњава, подстиче, детектује, коригује,игра се. **Активности ученика:** Игра се, открива, разликује, слуша, уочава, учи, процењује, сарађује, примењује.	Ојачати мускулатуру раменог појаса,леђа и доњих екстремитета, побољшати координацију покрета, држање и унапредити опште телесно здравље.

9. Програм допунске наставе

9.1. Програм допунске наставе у првом циклусу

Допунска настава се организује за ученике од I до IV разреда који, из објективних разлога, у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско - тематских подручја, за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања и отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, учитељ формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. Такође бира активности, методе које ће најпре довести до напретка.

Садржаји допунске наставе	Циљеви допунске наставе	Начин остваривања допунске наставе	Начин праћења остварености циљева
У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног плана код кога постоји потреба за допунском наставом. Допунска настава у разредној настави се обавезно реализује из предмета српски језик и математика, а по потреби и	Разумевање, препознавање и отклањање нејасноћа у савладавању наставних садржаја. Брже и квалитетније усвајање знања, умења и вештина из наставног градива. Разумевање наставникових инструкција, повезивање	Часови допунске наставе реализоваће се претежно применом фронталног и индивидуалног облика рада, по потреби и радом у мањим групама и у пару, а на основу чешћег (оперативног) планирања допунске наставе и потреба ученика као и сарадње са родитељима. Од наставних метода примењиваће се вербално-текстуалне и илустративно-демонстративне у циљу што веће примене принципа очигледности	Усмене и писане провере знања ученика, наставни листови за утврђивање градива, праћење активности и ангажовања ученика на

из других предмета (енглески језик).	градива, примена наученог...	у настави.	часовима.

9.2. Програм допунске наставе у другом циклусу

Допунски рад се организује за ученике од V до VIII разреда који из објективних разлога, у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја, за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања и отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. Такође бира активности, методе које ће најпре довести до напретка.

Садржаји програма	Циљеви додатне наставе	Начин остваривања додатне наставе	Начин праћења остварености циљева
У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног програма код кога постоји потреба за допунским радом. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. На основу претходног	Усвајање основних знања, препознавање, разумевање наставникових инструкција; Боље разумевање појмова Нарочито треба водити рачуна о одмерености	Индивидуализација наставе - полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчијим - очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и друго, а на основу	Структурисано посматрање са утврђеним циљем и предметом посматрања (праћење активности и ангажовања ученика на часовима. Разговор, усмено излагање ученика на задате теме;

испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика.	захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена).	чешћег (оперативног) планирања допунске наставе и потреба ученика као и сарадње са родитељима	учениково објашњавање појава, усмене и писане провере знања ученика, наставни листови за утврђивање градива.

10. Програм културних активности школе

Програми културних активности засновани су на ученичким интересовањима, склоностима, талентима, амбицијама, са циљем да се поспеше креативност, инвентивност, маштовитост, заједништво и колективни дух, ангажованост према друштвеној и социјалној стварности, свест о сопственим вредностима и њиховој надградњи, људске врлине и квалитет.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Ради афирмације и подршке културних активности ученика у периоду 2026. – 2030. год. планирају се различита дешавања, кроз следеће садржаје: рад секција (драмске, рецитаторске, фолклорне, ритмичке, литерарне, ликовне, хора, еколошке и др.); ➢ спортске сусрете; ➢ посете (позоришту, музеју, биоскопу, Мокрањчевој кући, градској библиотеци; ➢ изложбе (ликовних радова, рукотворина); ➢ забаву (музику, карневал); ➢ приредбе и пригодне програме (уз	– Кореспонденција планираних активности са програмима Министарства просвете и одговарајућих институција – Уклапање у програм такмичења Министарства просвете – Креативна сарадња са спортским организацијама, удружењима и другим школама;	– Састанци са руководством одређених образовних институција и институција културе, разговори, размене мишљења, успостављање додирних тачака – Договори, организоване	– Увид у планиране активности праћењем реализације садржаја – Праћење и извештавање о резултатима такмичења Министарства просвете, извештајима о реализованим

одређене датуме и празнике); ➢ „веште руке“ (макете, израду фигура, накита и сл.); ➢ еколошке акције (чување животног простора, рециклаже...); ➢ сарадња са ЦК; превентиву и здравствену заштиту деце (представници Дома здравља); ➢ сарадњу са ужом и широм друштвеном заједницом; ➢ упознавању свог краја, завичаја, Србије (излети); ➢ коришћењу информатике у презентовању, праћењу и иновирању рада Тима; ➢ сарадњу са средствима информисања.	– Организовање културног и спортског живота Школе. – Осмишљавање садржаја који ће допринети подизању нивоа квалитета културног и медијског профила Школе. – Јавна културна презентација Школе која ће привући родитеље да се определе за нашу школу. – Путем спортских активности афирмисати здравље и пожељан такмичарски дух код ученика. – Интеграција Школе у културни, спортски и	посете, анализе, – Наступи, презентрације драмских, литерарних, поетских и хорских остварења – Присуствовање позоришним представама, филмским пројекцијама, посете музеју, Мокрањчевој кући, изложбама, учешће у јавним манифестацијама .	активностима планираних календаром Дечије недеље – Праћење, критичко посматрање и вредновање израде сценарија, режија; – Праћење организационих и техничких послова; руковођење секцијама – Комплексна сарадња Тима са Домом културе,

	јавни живот града и непосредно упознавање ученика са значајем културних институција на пољу друштвене егзистенције. – Сагледавање значаја просвете за општи културни и естетско-цивилизацијски развој савременог друштва.		музејом, Мокрањчевом кућом, библиотеком, општином, Црвеним Крстом, Домом здравља, Туристичком организацијом, православном црквом.

11. Програм школског спорта и спортских активности

Основна школа „12. септембар“ Неготин је школа која афирмише спорт и спортске активности у које су укључени ученици од 1. до 8. разреда. Поред ученика активно учешће у периоду 2026-2030. године узеће и наставници и родитељи школе.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Спортска недеља ➢ Међуодељенска такмичења, ➢ Шетња, трчање на градском стадиону, ➢ Такмичење у оквиру секције... ➢ Оријентациони крос... ➢ Јесењи и пролећни крос - такмичење у трчању на различите дужине стаза зависно од узраста деце ➢ Спортске игре и стони тенис – такмичење	– Разноврсним систематским моторичким активностима допринесе интегралном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада; – Развијање осећаја за фер плеј као и развијање способности сналажења у природи; – Припремање за школска такмичења; – Развијање љубави деце према базичној физичкој вештини-трчању;	– Неке од активности ће се обављати у оквиру редовних часова, неке за време секција а неке после часова, зависно од врсте активности; – Вођење деце, учешће и представљање школе на такмичењима у кошарци, рукомету, фудбалу; – Одређивање састава који ће играти, осмишљавање тактике игре; – Реализација активности у оквиру спортске недеље у спортским дисциплинама која не фаворизују снагу; – Активност у природи која подразумева сналажење (на карти и на терену), снагу и	Ученици повезују знања из географије, математике, физике, биологије и физичког васпитања; Промовишу се здрави стилови живота и лепоте окружења промоцијом успеха ученика који успешно повезују знања из различитих предмета и одржавају добру физичку кондицију

➢ Спортски сурет	– Школа остварује приступ који обезбеђује достизање општих исхода и стандарда образовања и подржава развој ученичких могућности	брзину. – Организује се у време спортске/дечије недеље.	

12. Програм заштите од насиља злостављања и занемаривања

Програм заштите деце/ученика од насиља обухвата ситуације: у случајевима насиља или сумње да се насиље дешава међу децом/ученицима; у случајевима када је дете/ученик изложен насиљу или постоји сумња да је дете/ученик изложен насиљу од стране одрасле особе запослене у школи; у случајевима када је дете/ученик изложен насиљу или постоји сумња да је дете/ученик изложен насиљу од стране одрасле особе која није запослена у школи.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Примена интерне брошуре „Кодекс понашања“ у циљу промовисања школских правила понашања током године ➢ Ажурирање веб странице школе-објављивање примера добре праксе (током године); ➢ Зидне новине – кутак посвећен теми ненасиља (током године); ➢ Недеља лепих порука пред новогодишње празнике ➢ Недеља сећања и заједништва (током маја) ➢ Обележавање пригодних датума (Дан школе, Дан розе мајица, Свети Сава, ускршњи празници); ➢ Ликовни, литерарни, музички конкурси на нивоу школе, локалне заједнице и шире (током године);	– Едукација свих актера школе у циљу сензибилизације на појаву и препознавање насиља, злостављања и занемаривања; – Помоћ ученицима у стицању увида у персоналне проблеме и указивање на могуће начине њиховог решавања; – Перманентно разрађивање начина и техника за праћење и процену предузетих мера и остваривање	– Учествовање у доношењу правила понашања у школи – Учешће у радионицама, постављање плаката с правилима понашања и саветима за ненасилну комуникацију – Разговори, размена информација и обавештења – Активно учешће деце у свим тимовима – Исказивање мишљења о	Праћење остварености циљева вршиће се путем извештаја Тима за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања, путем анкета у циљу истраживања остварености садржаја програма, на основу п продуката

➢ Ученичке журке и прославе са регулацијом дисциплине; ➢ На часовима ОЗ, грађанског васпитања, верске наставе и осталим наставним предметима промовисаће се прихватљиви облици понашања, разговором ће се допринети повећању критичности према сопственом понашању и подстицати развијање толеранције, друштвено одговорног понашања, саосећања и бриге за друге. ➢ Богаћење школске библиотеке литературом са темом ненасилне комуникације, одговорног живљења, безбедности од интернета и др. ➢ Сарадња са градским институцијама и организацијама младих	ефикасности; – Кроз сарадњу са Тимом за инклузивно образовање и Тимом за заштиту, – Пружање помоћи ученицима са поремећајима у понашању и опсервација и идентификација ученика с одређеним социјалним проблемима.	активностима програма – Активно учешће у изради програма – Учествовање у извршавању процедура и поступака – Едукативне радионице – Подршка деци која трпе насиље и рад са децом која врше насиље – Разговори ОС, предметних наставника и чланова ШТ са родитељима – Размена информација са школским полицајцем	реализованих активности, праћењем извештаја одељенских старешина
ПРЕВЕНЦИЈА		**ИНТЕРВЕНЦИЈА**	

➢ Упознавање са Општим и Посебним протоколом; ➢ Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака; ➢ Развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у школи; ➢ Организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање конфликата ➢ Организовање разговора, предавања, изложби о безбедности и заштити деце од насиља; ➢ Обука деце за безбедно корушћење интернета; ➢ Дефинисање правила понашања и последица кршења правила; ➢ Развијање вештине ефикасног разговора у ситуацијама насиља; ➢ Заједничко деловање свих носилаца превенције насиља у школи	– Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља; – Сарадња са релевантним службама, – Континуирано евидентирање случајева насиља; – Праћење и вредновање врста насиља путем истраживања, запажања и провере; – Подршка деци која трпе насиље; – Рад са децом која врше насиље; – Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање; – Саветодавни рад са родитељима

13. Програм превенције других облика ризичног понашања

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Садржаји овог програма се реализују кроз различите наставне и ваннаставне активности. Један део садржаја реализује се кроз наставне предмете (српски језик, страни језици, свет око нас, природа и друштво, ликовна култура, музичко васпитање, биологија, историја, географија, веронаука, грађанско васпитање) и кроз часове одељенских заједница, док се други део активности реализује кроз активности Тима за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања, кроз школски спорт и спортске активности, хуманитарне активности и сарадњу са Црвеним крстом, као и кроз слободне активности (драмска, литерарна, новинарска секција). ➢ Израда програма превенцију болести зависности, васпитно запуштног и свих облика деликвентног понашања;	– Унапређење квалитета живота ученика: – Развијање негативног става код ученика, према коришћењу ПАС, – Развијање социјално пожељних облика комуникације и стварање безбедне средине за	– Учешће деце у изради програма – Информисање ученика о законским изменама – Учествовање ученика у доношењу правила понашања у школи – Учестововање у радионицама – Разговори, размена информација	– Разговори ОС и предметних наставника – Исказивање мишљења о активностима програма извештавањем на састанку ШТ на седници Наставничког већа, кроз извештавање ОС, дежурних наставника

➢ Континуирано усклађивање подзаконских аката школе са свим законским изменама; ➢ Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака свих актера школе; ➢ Реализација радионица о штетности и опасности употреба ПАС, као и о ризицима деликвентог понашања; ➢ Обавештавање родитеља и разговор о ситуацијама употребе ПАС и/или испољавања ризичних облика понашања; ➢ Евалуација програма и евентуалне измене на основу документације	живот и рад ученика – Укључивање свих носилаца превентивних и интервентних активности	– Исказивање мишљења о активностима програма на часовима ОС, састанцима ШТ, ученичког парламента	

14. Програм слободних активности ученика

Слободне активности представљају важан облик образовно-васпитног рада који омогућава ученицима са сметњама у развоју да, у складу са својим интересовањима, способностима, потребама и могућностима, учествују у различитим активностима и садржајима. Основни циљ је подстицање развоја индивидуалних потенцијала ученика, њихове самосталности, самопоуздања, креативности и социјалних вештина.

Ученици се у слободне активности укључују на принципу добровољности и у складу са својим интересовањима. Приликом организовања активности води се рачуна о индивидуалним карактеристикама ученика, њиховим способностима, потребама за додатном подршком и начинима на које најлакше усвајају и примењују нова знања и вештине.

Рад у секцијама омогућава ученицима да развијају своје склоности и способности кроз игру, дружење, стваралаштво, практичне активности, спорт, музику, ликовно изражавање и друге садржаје који су им доступни и прилагођени. Посебна пажња посвећује се развијању комуникације, сарадње, толеранције, међусобног уважавања и осећаја припадности групи.

У слободне активности укључују се ученици од 1. до 8. разреда, уз обезбеђивање услова за њихово равноправно учешће. Активности се, по потреби, прилагођавају индивидуалним могућностима и потребама ученика, уз примену одговарајућих метода, материјала, средстава и облика подршке.

Ученику се не може ускратити учешће у слободним активностима због тешкоћа у учењу или развоју. Циљ је да сваки ученик добије прилику да учествује, покаже своје способности, развија своје потенцијале и доживи успех.

Ученици се током године подстичу да изразе своје задовољство учешћем у активностима, као и да предложе садржаје који одговарају њиховим интересовањима. На основу њихових потреба и предлога, школа настоји да унапређује и прилагођава понуду слободних активности, у сарадњи са наставницима, стручним сарадницима, родитељима и другим лицима која пружају подршку ученицима.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Друштвене активности ➢ Техничке активности ➢ Хуманитарне активности ➢ Спортске активности ➢ Културне активности	– Откривање и подржавање дечијих интересовања; – Увођење нових секција – Сарадња са локалном заједницом – Развијање свести о здравом начину живота, поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба, изграђивање личних критичких ставова – Развијање креативности, стваралачког рада, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова – Развијање хуманости – Поштовање разлика и туђих потреба, развијање такмичарског духа – Развијање такмичарског духа – Развијање моторичке спретности	– Анкетирањем ученика и анализом наставничких ресурса; – Израда паноа, зидних новина, посете, изложбе, учешће у акцијама локалне заједнице – Израда честитки, израда модела, уређњење простора, израда васкршњих украса – Повезивање теме рециклаже из биологије, прављења употребних предмета из предмета уметности и техничко образовање и организовањем продајне изложбе која ће имати и хуманитарни карактер – Прикупљање помоћи, учешће у хуманитрним акцијама,	– Школа проширује репертоар и разноврсност својих услуга; – Задовољство ученика, задовољство родитеља – Ученици израђују предмете и наступају на вашару тимски; – Ученици праве иновативне мини пројекте; – Задовољство ученика

	и физичких способности – Развијање опште културе, – -Развијање и подстицање стваралачке активности, развијање маште оргиналности и смисла за лепо, оспособљавање ученика за испуњење слободног времена садржајима из области културе, науке, технике, уметности,....	помоћ ученицима који слабије напредују – Такмичење у спортским вештинама, учешће у кросу, – Посете музеју, биоскопу, позоришту, библиотеци, ...	примањем адекватне хуманитарне помоћи

15. Програм професионалне оријентације

Професионална оријентација ученика са сметњама у развоју реализоваће се кроз упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних способности, интересовања, склоности, потреба и других карактеристика личности ученика значајних за избор будућег занимања и даљег образовања.

Посебна пажња посвећиваће се упознавању ученика са светом рада и различитим занимањима, могућностима даљег школовања, системом средњег образовања и васпитања, као и условима за укључивање у свет рада. Садржаји и активности биће прилагођени индивидуалним могућностима и потребама сваког ученика, уз обезбеђивање потребне подршке.

Ученици ће се подстицати да препознају своје способности, интересовања и јаке стране, да развијају самосталност у доношењу одлука и да, у складу са својим могућностима, активно учествују у избору будућег образовног и професионалног пута.

У реализацију професионалне оријентације, по потреби, укључиваће се наставници, стручни сарадници, родитељи, представници средњих школа и други релевантни партнери, са циљем пружања целовите подршке ученику у избору даљег образовања и професионалног развоја.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева

➢ Самоспознаја ➢ Информисање о занимањима ➢ Могућности школовања ➢ Реални сусрети ➢ Одлука о избору занимања	– Ученици треба да кроз радионице, тестове, интроспекцију и саветовање препознају своје таленте, интересовања, вредности, склоности и могућности; – Освешћивање личних афинитета ученика у оквиру стицања реалне слике о себи; – Ученици треба да истражују свет занимања и професија, која су знања, вештине и особине потребне за успешно бављење занимањем, какве могућности постоје на тржишту рада; – Стицање знања о различитим информационим понудама о школи и занимању, као и оспособљавање ученика да активно и самостално користе расположиве информације; – Ученици треба да се упознају са могућностима за школовање - школама, факултетима и другим образовним установама и сазнају како изгледа школовање за њихово жељено занимање; – Упознавање ученика са начинима информисања о могућностима школовања. – Ученици треба да се упознају са представницима	– Сусрети са експерима у школи и/или одласци у друге школе или организације – Радионице – Сарадња са родитељима ученика и подршка у пружању помоћи деци у професионалном развоју. – Успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети	– Реализација радионица – Ученици одлазе на реалне сусрете ако су ван школе, присуствују излагању експерата, постављају питања, учествују у неким практичним активностима.

	жељених занимања и радним окружењем, испробавају поједине радне задатке и распитују се о занимањима и потребном школовању; – Упознавање са светом рада и опробавање ученика у аутентичним систуацијама у свету рада; – Ученици треба да боље познају себе, имају потребне информације и да су сигурнији у доношењу одлука. – Оснажити ученике да самостално донесу одлуку о даљем школовању и занимању.	успешнијем професионалном развоју ученика.	

16. Програм здравствене заштите

Програм здравствене заштите ученика са сметњама у развоју реализоваће се у школи, здравственим установама и локалној заједници, у складу са потребама, могућностима и индивидуалним карактеристикама сваког ученика.

Циљ програма је очување и унапређивање здравља ученика, развијање здравих животних навика, стицање знања и вештина неопходних за бригу о сопственом здрављу, као и подстицање што већег степена самосталности у свакодневном животу.

Посебна пажња посвећиваће се прилагођавању садржаја и начина реализације здравствено-васпитних активности индивидуалним потребама ученика. Ученици ће се, у складу са својим могућностима, упознавати са значајем личне хигијене, правилне исхране, физичке активности, одмора и сна, безбедног понашања, превенције болести и очувања менталног и физичког здравља.

У реализацији програма остваривање се сарадња школе са родитељима, здравственим установама, стручним сарадницима и другим релевантним службама у заједници, ради обезбеђивања континуиране и адекватне подршке ученицима.

Школа, као друштвена институција која има значајну улогу у васпитању и образовању, ствара услове за развијање позитивног односа ученика према здрављу и подстицање њиховог активног учешћа у очувању сопственог здравља, у мери која одговара њиховим индивидуалним способностима и потребама.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Систематски прегледи ученика и вакцинација ➢ Стоматолошки систематски прегледи и санација ➢ Континуирана сарадња са	– Здравствена заштита, – Развијање свести о важности превенције и заштите здравља – Развијање свести о важности превенције и заштите здравља	– Редовни систематски прегледи – Редовни прегледи стоматолога	– Анализом здравственог стања ученика после редовних систематских

Здравственим центром и Црвеним крстом (радионице) ➢ Вршњачка едукација о репродуктивном здрављу	уста и зуба – Развијање свести о здравим стиловима живота важности превенције, здраве исхране	– Предавања, трибине, радионице – Вршњачка едукација	преледа – Реализацијом радионица

17. Програм социјалне заштите

Поред образовно-васпитних задатака као примарних, школа има важну улогу у пружању подршке социјалном развоју и унапређивању положаја ученика. Посебна пажња посвећује се ученицима којима су, због сметњи у развоју, социо-економских или породичних околности, потребни додатна подршка и помоћ.

У оквиру својих могућности, школа ће настојати да обезбеди услове за равноправно учешће свих ученика у школском животу и активностима, уз уважавање њихових индивидуалних потреба и могућности. Подршка ће се пружати кроз сарадњу наставника, стручних сарадника, родитеља и других релевантних институција и организација.

Ученицима и породицама којима је потребна додатна материјална или друга врста подршке школа ће, у складу са својим могућностима, пружати помоћ кроз хуманитарне акције, обезбеђивање неопходних материјала и средстава за рад, као и упућивање на надлежне установе и службе социјалне и здравствене заштите.

Циљ је стварање подстицајног, безбедног и инклузивног окружења у којем ће сваки ученик имати једнаке могућности за учење, развој, дружење и активно учешће у животу школе и заједнице.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Подстицање и унапређење социјалног статуса ученика. У том	– Унапређивање социјалног и породичног статуса ученика како би се	– Програм социјалне заштите реализоваће се се кроз акривности тимова као што су	– Учешће ученика у реализацији хуманитарних

циљу пратиће се породични и социјални статус ученика школе, промене које се током времена дешавају на том плану и спроводиће се планиране мере	створили оптимални услови за раст, развој и напредовање ученика. Такође, потребно је код ученика развијати свест о солидарности, спремност да помогну другима, прихватању различитости.	Тим за инклузивно образовање, Тим за безбедност ученика, активности Здравственог центра, Центра за социјалну заштиту, хуманитарне активности подмладка Црвеног крста	акција

18. Програм заштите животне средине

Активности на заштити и очувању животне средине реализоваће се на нивоу одељења, разреда и школе, у складу са узрастом, индивидуалним потребама, способностима и могућностима ученика.

Еколошки програм школе усмерен је на развијање позитивног и одговорног односа ученика према животној средини, људима, животињама и биљкама, као и на развијање осећаја за уредност, лепоту и очување окружења у коме живе и уче. Садржаји и активности биће прилагођени могућностима ученика и реализовани на начин који омогућава њихово активно учешће.

Посебна пажња посвећиваће се стицању основних знања о природи и природним појавама, препознавању начина на које човек може угрозити животну средину, као и развијању свести о значају складног односа човека и природе. Кроз практичне активности ученици ће развијати навике и културу понашања које доприносе очувању животне средине, као што су правилно одлагање отпада, разврставање отпада, штедња воде и електричне енергије, брига о биљкама и животињама и одржавање чистоће и уредности школског и животног простора.

Циљ је да ученици, у складу са својим индивидуалним могућностима, постану активни учесници у очувању животне средине и да стечена знања и навике примењују у свакодневном животу.

Садржаји програма реализоваће се кроз наставне предмете **Свет око нас, Природа и друштво, Чувари природе и Биологија**, као и кроз часове одељењске заједнице, практичне активности, радионице, еколошке акције и друге облике рада прилагођене потребама и могућностима ученика.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева

➢ Обележавање значајнх датума ➢ Уређење простора ➢ Едукација ученика од стране вршњачког тима ➢ Праћење утицаја човека на животну средину	– Развијање правилног односа према животној средини, људима и смисао за лепо. Такође је битно и да ученици кроз стицање знања о разним природним појавама схвате како се може угрозити животна средина, да развијају свест о складном односу човека и природе, као и да о изграде навике и културу понашања која ће допринети да они сами постану активни учесници у очувању животне средине.	– Изложба радова ученика на задате теме, постављање едукативно-информативних постера у кабинету за биологију и у холу школе, презентација; – Радионице на задату тему – Прикупљање и избор фотографија на задату тему, пријава на конкурс	– Фотографије реализованих активности, реализација, извештаји парламента, вршњачког тима, резултати конкурса, позоришне представе, изложбе радова, фотографија, израђени плакати

19. Програм сарадње са локалном самоуправом

Ради успешније интеграције ученика са сметњама у развоју у друштвену средину, школа ће континуирано остваривати и унапређивати сарадњу са органима управе, локалне самоуправе, јавним установама, предузећима, организацијама и удружењима из локалне заједнице. Циљ ове сарадње је стварање подстицајног, инклузивног и безбедног окружења у којем ће ученици имати могућност да развијају своје способности, стичу животне и социјалне вештине и активно учествују у животу заједнице.

Школа ће, у складу са индивидуалним потребама, способностима и могућностима ученика, развијати различите облике сарадње кроз заједничке активности, радионице, културне, спортске и хуманитарне манифестације, посете установама и предузећима, као и кроз активности усмерене на развој самосталности, одговорности и радних навика. Посебна пажња биће посвећена сарадњи са локалним установама и предузећима која могу допринети професионалном оспособљавању ученика, развоју њихових практичних знања и вештина и припреми за што самосталније укључивање у свет рада и свакодневни живот.

Кроз овакве облике сарадње школа ће настојати да допринесе развијању позитивних ставова локалне заједнице према ученицима са сметњама у развоју, смањењу предрасуда и стварању услова за њихово равноправно учешће у друштвеном животу. Истовремено, сарадња ће допринети јачању партнерских односа школе, породице и локалне заједнице и стварању подршке која је ученицима неопходна за њихов лични, социјални и професионални развој.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева

➢ Укључивање представника друштвене средине у одлучивање о условима рада школе, усклађеном васпитном деловању на младе и у процесу демократског развоја; ➢ Представници друштвене средине изабрани у органе управљања школе треба да допринесу усмеравању политике развоја школе; ➢ Коришћење услова у сарадњи са друштвеном средином, предузећима и организацијама у свим областима; ➢ Успостављање сарадње са локалном самоуправом у циљу изналажења средстава за превоз ученика при реализацији реалних сусрета; ➢ Отварање школе за сарадњу са	– Унапређивање образовно-васпитног рада, резултата тог рада и општег културног и образовног нивоа живота и рада у друштвеној средини; – Обезбедити сарадњу са породицом и свим чиниоцима друштвене средине; – Активно деловати на младе у својој средини; – Обезбедити учешће друштвене средине у остваривању циљева, задатака и садржаја рада у школи (учешће културних и друштвених институција); – Прилагодити облике и садржаје културне и јавне делатности улози школе и потребама друштвене	– Сарадња са родитељима, деловањем у друштвеној средини, кроз активности тимова као што су Тим за културне активности школе Тим за школски маркетинг, Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања, Тим за школски спорт и спортске активности, Тим за инклузивно образовање, Ученички парламент, Дечији савез Црвени крст, као и кроз учешће у пројектима	– Реализација реалних сусрети; – Израда пројеката од стране задужених служби у локалној самоуправи којима може да се аплицира за замену столарије. – Реализација трибина за родитеље, ученика и наставнике у циљу повећања

заинтересованим лицима и организацијама, као и са родитељима за друштвене, културно-уметничке и спортске активности. ➢ Посебно интензивна сарадња ће се одвијати са: основним, средњим школама, Министарством просвете, Школском управом у Зајечару, Домом културе, Домом здравља, Градским музејом и Градском библиотеком, средствима јавног информисања, Спортским клубовима, Црвеним крстом, Еко фондом, Туристичком организацијом, сарадња са МУП-ом и Интересорном комисијом општине Неготин	средине; – Анимирати све чиниоце да стварају материјалне и друге услове за рад у школи; – Стално доприносити подизању и развијању културе рада и живљења; – Утицати на повећање свести о безбедности у саобраћају, – Учешће у акцијама градских институција; – Учешће у културним, спортским и другим активностима локалне управе	који се реализују у локалној средини. – Организација трибина, предавања, контролни прегледи возила приликом одласка на екскурзије, излете и школе у природи; – Културне и спортске активностима локалне управе. Заједничке акције чишћења околине школе,	свести о безбедности деце.

20. Програм сарадње са породицом

Сарадња са породицом ученика одвијаће се кроз следеће облике:

- учешће представника родитеља у раду Школског одбора;
- одржавање обавезних родитељских састанака;
- организовање скупова за родитеље (трибине, саветовања и сл.);
- учешће родитеља у раду Савета родитеља;
- информисање родитеља путем средстава јавног информисања;
- реализацију других облика заједничких активности школе и породице.

Кроз наведене облике сарадње, поред осталог, радиће се на оснаживању и едукацији родитеља за успешно остваривање васпитне улоге породице, са посебним освртом на здравствено, психолошко и педагошко образовање.

Посебна пажња биће посвећена развијању партнерског односа између школе и породице, благовременој размени информација, пружању подршке родитељима и заједничком деловању у најбољем интересу ученика.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Помоћ родитељима у остваривању васпите функције породице	– Ојачати породицу, указати на важност правилног	– Родитељски сатанци, групни разговори, индивидуални контакти, – Дан пријема родитеља – Дан отворених врата,	– Записници, извештаји; – Праћењем

➢ Укључивање родитеља у живот и рад школе и њихово ангажовање у активностима од значаја за школу ➢ Сарадња са родитељима на пољу ПО ➢ Посета ученичких домова од стране одељенских старешина ➢ Заједничким спортским сусретима ученика, наставника и родитеља	функционисања породице; – Успоставити добру сарадњу ради јединственог деловања на васпитање и образовање деце; – Узајамно повезивање и деловање школе и породице као услов за успешно остваривање циљева васпитања и образовања деце; – Утицати на правилан избор занимања	– Учешће у раду Савета родитеља, Школског одбора; – Предлагањем представника у стручни актив за развојно планирање и друге активе и тимове школе учествовањем у поступку предлагања изборних предмета и избора уџбеника; – Разматрањем услова за рад школе, услова за одрастање и учење, безбедност и заштиту ученика; – Учествовање у поступку прописивања мера безбедности ученика и правила понашања у школи; – Распоред посета ученичких димова би сваки одељенски старешина усагласио са родитељима на првом родитељском састанку; – Давањем сагласности на програм и организовање екскурзија и наставе у природи и разматрањем извештаја о њиховом остваривању	броја укључених родитеља у школске активности; – Анализом анкете за родитеље од стране стручне службе о степену задовољства сарадње са школом; – Учешћем родитеља у рад школских тимова; – Повећан ниво и квалитет

			партиципације родитеља у раду школе

21. Програм једнодневног излета

На основу Правилника о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС бр. 7/2010) доноси се Програм за остваривање екскурзија у првом и другом циклусу образовања и васпитања. Садржаји екскурзије и наставе у природи остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег плана рада школе.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Посматрање вода у околини и природно-географских одлика Србије. ➢ Упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак музеја, културно-историјских споменика, етно-села, спомен-кућа знаменитих људи - научника, књижевника, уметника, војсковођа, државника...). ➢ Развијање способности	– Циљ једнодневног излета, као облика образовно-васпитног рада, јесте да допринесе остваривању циљева и задатака образовања и васпитања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосредно упознавање с појавама и односима у природној и друштвеној средини, с културним,	– У избору програмских садржаја и маршрута излета, као и њиховог трајања, потребно је узети у обзир захтеве наставних програма свих предмета које ученици изучавају у тој школској години, циљеве и задатке излета, узраст ученика и њихове психофизичке способности. – У стручној припреми учествују сви наставници	– Извештај о извођењу излета, – Одељењски старешина упознаје родитеље са извештајем на родитељском састанку. – Извештај о путовању је саставни

оријентације у простору и времену. ➢ Обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми (упознавање с производњом здраве хране). ➢ Обилазак привредних друштава и јавних предузећа (прерада природних сировина, упознавање с различитим делатностима људи, заштита животне средине...).	историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима. – Задаци једнодневног излета су: o продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика, o повезивање и примењивање знања и умења, o развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа	водећи рачуна да се кроз екскурзију што више повежу образовно-васпитни захтеви различитих наставних предмета. – У стручним и педагошко-методичким припремама, имајући у виду циљ и задатке сваког излета, наставници треба пажљиво да се упознају са маршрутом и могућностима које она пружа, како за стицање нових, тако и за продубљивање и систематизацију већ усвојених знања. – На излету треба водити рачуна о физичком и психичком капацитету ученика одређеног узраста,	Годишњег извештаја рада школе. – Са ученицима разменити утиске, извршити систематизацију и обраду података добијених током излета

	према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетским вредностима, ○ неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, ○ успостављање непосреднијих односа између наставника и ученика и ученика међусобно, ○ проучавање	посебно о правилној расподели активности и периода одмарања. – Због обиља утисака и специфичних околности у којима се одвија излет тешко је дужи временски период одржавати пажњу ученика. – Треба избегавати опширна предавања, објашњења са великим бројем података и активности. – Део времена може се посветити организовању такмичења у разним дисциплинама: фудбалу, кошарци, одбојци, трчању, скакању, певању, квизовима и сл. – Пре разгледања неког објекта било би корисно	

	објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима, ○ упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева, ○ развој и практиковање здравих стилова живота, ○ развијање свести о значају одрживог развоја и	одржати кратак састанак са тамошњим стручњацима (кустосима, водичима, инжењерима...), упознати их с циљем посете и замолити их да њихово излагање буде прилагођено ученицима. Ако излагање стручног водича превазилази могућности ученика да га разумеју, наставник треба да интервенише и пружи појашњења која одговарају предзнању ученика, њиховом узрасту и интересовањима. – Посете привредним предузећима треба искористити за потпуније информисање ученика о појединим занимањима како	

	изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, o подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање, – развијање способности оријентације у простору.	би се по завршетку основног образовања и васпитања лакше определили за одређени позив	

22. Програм безбедности и здравља на раду

Програм безбедности и здравља на раду има за циљ обезбеђивање безбедних и здравих услова рада за све запослене у школи, као и спречавање повреда на раду, професионалних обољења и других ризика по здравље и безбедност.

Програм обухвата мере и активности усмерене на:

- упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима из области безбедности и здравља на раду;
- идентификовање и процену ризика на радним местима;
- примену прописаних мера за отклањање или смањење ризика;
- редовну контролу и одржавање школских објеката, опреме, уређаја и инсталација;
- обезбеђивање одговарајућих услова за безбедан рад и боравак запослених и ученика;
- оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- упознавање запослених са поступцима у случају опасности, пожара, повреде или друге ванредне ситуације;
- пружање прве помоћи и обезбеђивање одговарајуће опреме за прву помоћ;
- спровођење мера заштите од пожара и других мера у циљу безбедности лица и имовине;
- праћење здравственог стања запослених, у складу са прописима и специфичностима радних места;
- вођење прописане документације и евиденције из области безбедности и здравља на раду;
- сарадњу са надлежним службама, овлашћеним лицима и институцијама;
- континуирано унапређивање услова безбедности и здравља на раду.

У реализацији Програма учествују директор школе, лице за безбедност и здравље на раду, запослени, стручна служба, као и друга лица и органи школе у складу са својим надлежностима.

Програм се реализује континуирано током школске године, кроз планиране мере, обуке, контроле, превентивне активности и друге активности усмерене на стварање безбедног и здравог радног окружења. Посебна пажња посвећује се превенцији ризика,

подизању нивоа свести запослених о значају безбедности и здравља на раду и развијању одговорног односа према сопственој безбедности и безбедности других лица у школи.

Садржаји програма	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Начин праћења остварености циљева
➢ Праћење и контрола ефикасности Акта о процени ризика ➢ Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад ➢ Оспособљавање одговарајућег броја запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности ➢ Сарадња са Министарством унутрашњих послова Републике Србије (школски полицајац; одељење саобраћајне полиције ➢ Сарадња са локалним здравственим установама на едукацији ученика везано за наркоманију, алкохолизам, полне болести ➢ Сарадња са Центром за социјални	– Подизање нивоа свести и повећање осетљивости о важности здравља, безбедности, и безбедност и здравље на раду; – Ангажовање постојећих ресурса школе за стварање безбедног и подстицајног окружења; – Укључивање свих учесника образовно - васпитног процеса у превенцију и доследну примену свих прописаних мера безбедности и здравља на раду; – Укључивање родитеља и	– Периодични обиласци школе и свих радних целина у њој од стране лица за безбедност и здравље на раду школе; – Теоретска и практична обука радника; – Набавка СЛЗ у складу са правилником или Законом; – Набавка и допуна санитетског материјала и	– Вођење евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца, – Увид у појединачне радне процесе, – Стање опреме за рад и стање безбедности и здравља на раду; – Разговори и консултације са запосленима,

рад ради пружања помоћи ученицима без недовољне бриге и надзора у породици ➢ Сарадња са комуналном полицијом: на решавању проблема у вези са псима луталицама у школском дворишту и школском окружењум на решавању проблема недозвољеног паркирања око школе ➢ Сарадња са родитељима ➢ Мере дезинфекције, дезинсекције и дератизације ➢ Контрола исправности и сервисир. против пожарних апарата, хидрантске опреме, громобранске инсталације.	органа локалне самоуправе у заједничке активности, везано за стварање климе о неопходности и реализацији безбедности и заштите здравља; – Доследна примена поступака у случајевима оболевања и повређивања; – Информисање свих укључених у рад школе о процедурама, плановима и резултатима на плану безбедности и здравља на раду.	потребног броја ормарића за пружање прве помоћи, а у складу са укупним бројем запослених школе; – Постављање саобраћајне сигнализације око школе на начин којим ће се остварити максимална безбедност ученика; – Организовање превентивних активности – трибине, форуми, округли столови, изложбе, дружења - популаризација	писани документи; – Вођење одговарајућих евиденција

		важности школског спорта, разних ваннаставних активности, безбедности и здравог начина живота; – Поступање по мерама надлежних органа донетих по прописима у области здравства.	

23. Додатна подршка у образовању деце и ученика са сметњама у развоју

Како би се успешно реализовао вишеструки приступ спровођења инклузивног модела образовања деце са сметњама у развоју и инвалидитетом, било је неопходно направити велике измене како би деца/ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом могла функционисати у масовним вртићима/основним школама. Било је потребно израдити индивидуалне васпитне/образовне планове, направити бројне методичке иновације у настави готово свих области/предмета, открити очуване потенцијале детета, обезбедити прилагођена наставна средства у зависности од врсте и тежине сметњи, отклонити физичке/архитектонске баријере, односно пружити сву потребну додатну подршку.

Видови подршке за децу/ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, које реализују наставници/дефектолози различитих профила, многобројни су и обухватају следеће области: реедукацију психомоторике, когнитивни развој, логопедски третман, корективно-превентивне вежбе и игре, сензорни режим/тренинг, музичку стимулацију, аудиторни тренинг, визуелни тренинг, оријентацију и кретање, социјалне, практичне вештине и друго. Реализација индивидуалних третмана / непосредног рада са децом/ученицима представља врсту додатне подршке чији је циљ достизање оптималног нивоа развоја одређених функција: психомоторних, когнитивних, говорно-језичких, аудитивних, визуелних, тактилно-кинестетских, моторичких, интеграције чулних функција, социјалних и практичних вештина. Укључивањем детета/ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом у програм додатне подршке омогућава се правовремена, ефикасна и дискретна стручна подршка у задовољењу потреба деце/ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом, ради њиховог што квалитетнијег укључивања у друштвену заједницу, као и укључивања у установу система која на најбољи могући начин и у најбољем интересу детета/ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом подржава и унапређује његов развој и учење.

Додатна подршка подразумева скуп стручних послова дефектолога којима се подржава и унапређује развој и учење деце, ученика и одраслих са сметњама у равоју, а који стичу образовање и васпитање у установама које нису установе у којој је запослен дефектолог. Додатна подршка , у виду дефектолошког третмана, се реализује са по 6 часова недељно у матичној школи ученика или

предшколској установи. Подршка се пружа у кућним условима, уколико дете име препоруку за кућну наставу. Право на додатну подршку остварују се на основу решења Интерресорне комисије.

ДОДАТНА ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА		
Начин прилагођавања (измене) наставних садржаја	**Начин прилагођавања услова рада**	**Активности, начини и поступци Остваривања програма**
- Смањење броја наставних тема - Смањење броја наставних јединица - Посебне активности и поступци - Остваривања програма	- Прилагођавање наставних материјала - Додатно време за рад - Прилагођена наставна средстава	- Активно слушање, - Понављање, - Увежбавање, - Комуникативни, - Демонстративни, илустративни, - Текстуални

На основу Стручног упутства Министарства просвете и науке о начину пружања додатне подршке у образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју у васитној групи, односно другој школи и породици од стране школе за ученике са сметњама у развоју. Школа ће пружити додатну подршку у образовању кроз стручне послове дефектолога и логопеда, којима се подржава и унапређује развој и учење деце и ученика са сметњама у развоју, а који стичу образовање и васпитање у установама које нису истовремено и установе у којима је запослен дефектолог и логопед.

- **Корисници додатне подршке** ће бити деца у припремном прешколском програму и ученици основне школе.
- **Подршка може да се пружа** у нашој школи, у васпитно-образовној и образовно-васпитној установи ученика.

- **Стручни кадар** који пружа додатну подршку чине запослени у нашој школи у складу са чланом 3., 4. и 5. Правилника о критеријумима и стандардима пружања додатне подршке у образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју и инвалидитетом у васпитној групи одн. другој школи и породици („Сл. гласник РС“ бр. 70/2018).

- **Деци и ученицима са сметњама у развоју** школа ће пружити следеће додатне подршке: процена и стимулација сензорно-перцептивних функција, базичних и виших моторичких функција, когнитивних способности, вербалне и невербалне комуникације, социјалних, концептуалних и практичних адаптивних вештина, подршка при коришћењу опреме и асистивне технологије.

- **Школа** ће током школске године настојати да, додатном обуком за подршку породицама деце са сметњама у развоју, прошири обим подршке и на подршку породици.

- **Пружање подршке** васпитачима, наставницима и стручним сарадницима остварује се при избору и прилагођавању метода, специјализованих материјала, учила, избору и коришћењу асистивних технологија, изради индивидуалног образовног плана, као и кроз различите форме хоризонталног учења.

- **Подршка установи** се пружа кроз увид у функционалност простора установе и подршке при изради плана прилагођавања простора деци, ученицима и одраслима са сметњама у развоју.

Школа сваке године упућује допис редовним школама у граду и окружењу као и предшколским установама, са подацима о ресурсима који су на располагању за подршку деци и ученицима (дефектолози и логопеди).

24. Праћење и евалуација остваривања школског програма

Перманентну анализу, праћење и вредновање Школског програма вршиће Актив за развој Школског програма са активностима праћења реализације свих елемената Школског програма (садржаја, метода, облика рада, наставних средстава, активности, напредовања ученика).

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ	НАЧИН	ВРЕМЕ
➢ Дидактичко методичка анализа начина реализације садржаја наставе - обавезних, обавезних изборних и изборних предмета	Актив за развој Школског програма Педагог школе Директор	– Мерење, посматрање и други облици прикупљања података; – Сређивање и анализа прикупљених података; – Анализа документације; – Посматрање; – Анкетирање; – Интервијуисање;	- Континуирано - Дневно - Периодично - На крају полугодишта и школске године
➢ Саветодавни рад са учитељима и наставницима	Актив за развој ШП Педагог школе		
➢ Упознавање наставничког колектива са ефектима примењене иновације	Педагог школе		
➢ Уграђивање проверене новине у наставни процес	Учитељи		
➢ Праћење којим темпом учи сваки појединачни ученик, да	Актив за развој Школског програма Педагог школе		

ли активности наставника одговарају способностима ученика	Учитељи	– Тестирање; – Испитивање; – Кроз сталне састанке стручних актива; – Кроз месечне консултације са саветницима школске управе за осигурање квалитета; – Путем посета другим школама и разменом искуства са њима; – Кроз реорганизацију циљева, задатака, садржаја, активности и	
➢ Праћење да ли је употреба наставних средстава адекватна	Актив за развој ШП Педагог школе Учитељи		
➢ Начин реализације Програма за заштиту деце од насиља	Актив за развој Школског програма Тим за заштиту деце		
➢ Начини оцењивања ученика и иновирање процеса оцењивања	Актив за развој Школског програма Педагог школе		
➢ Вођење педагошке документације	Актив за развој ШП Педагог школе		
➢ Планирање и припремање за наставни час	Актив за развој ШП Педагог школе учитељи		
➢ Реализација програма Здравственог васпитања	Актив за развој ШП Педагог школе		
➢ Праћење реализације корелације међу предметима	Актив за развој Школског програма Педагог школе		
➢ Реализација слободних	Актив за развој ШП		

активности ученика на нивоу школе	Педагог школе Директор школе	метода рада	
➢ Релизација активности Школског развојног плана кроз Школски програм	ШРТ Актив за развој Школског програма		